

“ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ”- ИЙН 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

/АЖ АХУЙ НЭГЖИЙН РЕГИСТРИЙН ДУГААР:0004103 /

АГУУЛГА

1	ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА.....	1
1.1	Ерөнхий мэдээлэл.....	1
1.2	2023 Оны барилгын ажлын ХЭРЭГЖИЛТИЙН ТАЛААРХ ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА ...	2
1.2.1	Ерөнхий мэдээлэл.....	2
1.1.	Төслийн байршил.....	2
1.3	Авто замын төлөвлөлт.....	12
1.4	Цэвэр усан хангамжын төлөвлөлт.....	14
1.5	Ариутгах татуургын сүлжээний төлөвлөлт.....	15
1.6	Дулаан хангамжын төлөвлөлт.....	15
1.7	Холбооны шугам сүлжээний төлөвлөлт.....	16
1.8	Цахилгаан хангамжийн төлөвлөлт.....	17
1.9	Дамбадаржаа үерийн суваг дагуух тохижилтын ажил.....	18
1.10	150 ортой хүүхдийн цэцэрлэгийн төлөвлөлт.....	19
1.11	Спорт цогцолборын төлөвлөлт.....	Error! Bookmark not defined.
1.12	Дамбадаржаа Дулааны станцын төлөвлөлт.....	19
2	БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ЗОРИЛГО, ХАМРАХ ХҮРЭЭ 20	
3	БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ТӨЛӨВ БАЙДЛЫН СУДАЛГАА.....	21
3.1	Төсөл хэрэгжих талбайн байршил, физик газарзүйн нөхцөл.....	21
3.2	Уур амьсгал.....	21
3.3	Агаарын чанар.....	22
3.4	Геологийн тогтоц ба геоморфологи.....	22
3.4.1	Геологийн тогтоц.....	22
3.4.2	Геоморфологийн нөхцөл.....	23
3.5	Гадаргын ус.....	23
3.5.1	Сэлбэ гол.....	24
3.6	Газрын доорх ус.....	25
3.7	Хөрсөн бүрхэвч.....	25
3.8	Ургамлан нөмрөг.....	26
3.9	Амьтны аймаг.....	27

3.10	Тусгай хамгаалалттай газар нутаг	27
3.11	Түүх, соёлын өв	28
4	БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ БҮТЭЦ БҮРЭЛДЭХҮҮН, НИЙТ ЗАРДАЛ.....	29
5	СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	31
5.1	DARI-1 гэрээний дугаар бүхий барилгын багц ажлын хүрээнд 2023 онд бүтээн байгуулах дэд бүтцийн байгууламжууд:	31
5.2	DARI-2 гэрээний дугаар бүхий барилгын багц ажлын хүрээнд 2023 онд бүтээн байгуулах дэд бүтцийн байгууламжууд:	42
5.3	DAEC гэрээний дугаар бүхий барилгын багц ажлын хүрээнд 2023онд хийгдэх дэд бүтцийн ажлууд:.....	52
5.4	ASKG-DA гэрээний дугаар барилгын багцад 2023 онд хийгдэх ажлууд:.....	62
5.5	DAFPE гэрээний дугаар бүхий Дамбадаржаагийн үерээс хамгаалах сувгийг тохижуулах багцад 2023 онд хийгдэх ажлууд:	71
5.6	DANP гэрээний дугаар бүхий Дамбадаржаа дулааны станц багцад 2023 онд хийгдэх ажил	83
6	НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	93
6.1.1	Нөхөн сэргээлтийн нэгдсэн дүн	94
6.2	ASKG-DA гэрээний дугаартай 240 хүүхдийн цэцэрлэг	94
6.2.1	240 хүүхдийн цэцэрлэгийн техникийн нөхөн сэргээлтийн зардлын тооцоо....	94
6.2.2	240 хүүхдийн цэцэрлэгийн биологийн нөхөн сэргээлт	94
6.3	DARI-1гэрээний дугаартай Нэгдүгээр багц	95
6.3.1	DARI-1гэрээний дугаартай Нэгдүгээр багцын техникийн нөхөн сэргээлтийн зардлын тооцоо.....	95
6.4	DARI-2 гэрээний дугаартай Хоёрдугаар багц.....	95
6.4.1	DARI-2 гэрээний дугаартай Хоёрдугаар багцын техникийн нөхөн сэргээлтийн зардлын тооцоо.....	95
6.5	DAEC гэрээний дугаартай Цахилгаан хангамж болон Холбоо харилцаа	95
6.5.1	DAEC гэрээний дугаартай Цахилгаан хангамж болон Холбоо харилцаа багцын техникийн нөхөн сэргээлтийн зардлын тооцоо.	95
6.6	DAFPE гэрээний дугаартай үерийн хамгаалалт	96
6.6.1	DAFPE гэрээний дугаартай үерийн хамгаалалтын техникийн нөхөн сэргээлтийн зардлын тооцоо.....	96

6.7	ДАНР гэрээний дугаартай Дулааны станц	96
6.7.1	ДАНР гэрээний дугаартай Дулааны станц барих талбайн техникийн нөхөн сэргээлтийн зардлын тооцоо.....	96
7	БИОЛОГИЙН ОЛОН ЯНЗ БАЙДЛЫН ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	96
8	НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ.....	97
9	ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ.....	98
10	ОСОЛ, ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ.....	99
11	ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	103
12	ОРЧНЫ ХЯНАЛТ, ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР (ОХШХ).....	105
13	БОМТ, ТҮҮНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ ОРОЛЦОГЧ, СОНИРХОГЧ ТАЛУУДАД ТАЙЛАГНАХ, ХЭЛЭЛЦҮҮЛЭХ ХУВААРЬ	112
14	УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ, ОРОЛЦОГЧ ТАЛУУДАД МЭДЭЭЛЭЛ ӨГӨХ, ТАЙЛАГНАХ, ХЭЛЭЛЦҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭ	113

ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ

Хүснэгт 1-1. Төслийн байршил.....	1
Хүснэгт 1-2. Төслийн хүрээнд хийгдэх ажлын тоо хэмжээ	1
Хүснэгт 1-3. Дамбадаржаа дэд төвд 2023 оны барилгын ажлын явц....	Error! Bookmark not defined.
Хүснэгт 1-4. Төслийн хүрээнд хийгдэж буй ажил	13
Хүснэгт 4-1. Дамбадаржаа дэд төвийн 2023 БОМТ-ний зардлын хураангуй.....	30
Хүснэгт 5-1. DARI-1 багцын 2023 онд хэрэгжүүлж ажиллах Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө.....	31
Хүснэгт 5-2. DARI-2 багцын 2023 онд хэрэгжүүлэх Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө.....	42
Хүснэгт 5-3. DAEC багцын 2023 онд хэрэгжүүлэх Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө.....	52
Хүснэгт 5-4. ASKG-DA багцын 2023 онд хэрэгжүүлж ажиллах Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө.....	62
Хүснэгт 5-6. DAFPE багцын 2023 онд хэрэгжүүлэх Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө.....	71
Хүснэгт 5-7. ДАНР багцын 2023 онд хэрэгжүүлэх Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө.....	83
Хүснэгт 6-1. Нөхөн сэргээлт хийх талбайн хэмжээ	93
Хүснэгт 6-2. Нөхөн сэргээлтийн нэгдсэн дүн.....	94

Хүснэгт 8-1. Газар эзэмшлийн нөхцөл байдал.....	97
Хүснэгт 12-1. Лабораторийн шинжилгээний тариф	105
Хүснэгт 13-1 . БОМТ хэрэгжилтийг оролцогч, сонирхогч талуудад тайлагнах, хэлэлцүүлэх хуваарь.	112
Хүснэгт 14-1. Удирдлага зохион байгуулалт, оролцогч талуудад мэдээлэл өгөх, тайлагнах, хэлэлцүүлэх арга хэмжээ.....	113

ЗУРГИЙН ЖАГСААЛТ

Зураг 1. Дамбадаржаа дэд төвийн засаг захиргааны хил хязгаар	1
Зураг 2 Үерийн хамгаалалт, авто зам дагуух ус зайлуулах байгууламжийн ажлын үеийн фото зураг	12
Зураг 4. Төслийн талбайн байршил.....	11
Зураг 5. Дамбадаржаа дэд төвийн авто замын төлөвлөлт	13
Зураг 6. Дамбадаржаа дэд төвийн цэвэр усны эх үүсвэр.....	14
Зураг 7. Дамбадаржаа дэд төвд шинээр барьж байгуулах ус дамжуулах шугам хоолойн трасс	14
Зураг 8. Ариутгах татуургын төлөвлөлт.....	15
Зураг 9. Дулаан хангамж төлөвлөлт	15
Зураг 10. Дамбадаржаа дэд төвд шинээр барьж байгуулах холбооны шугамын трасс.....	16
Зураг 11. Дамбадаржаа дэд төвд шинээр барьж байгуулах цахилгааны шугамын трасс	17
Зураг 12. Дамбадаржаа дэд төвд тохижуулах үерийн сувгийн трасс	18
Зураг 13. Төлөвлөж буй цэцэрлэгийн ерөнхий төлөвлөлт	19
Зураг 14. Дамбадаржаа дэд төвийн байршил, Засаг захиргааны хил хязгаар	21
Зураг 15. Төслийн талбай орчмын геологи	23
Зураг 16. Судалгааны талбай орчмын гадаргын усан сүлжээ	24
Зураг 17. Төслийн талбай орчмын гидрогеологи	25
Зураг 18. Гэр хорооллын хашаа хоорондох гудамжны ургамалгүй, ерөнхий төрх байдал	27
Зураг 19. Улсын болон орон нутгийн тусгай хамгаалалттай газар нутгууд.....	28

1 ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

1.1 Ерөнхий мэдээлэл

“Улаанбаатар хотын гэр хорооллыг хөгжүүлэх хөрөнгө оруулалтыг дэмжих хөтөлбөр”-ийн 2-р үе шатанд хамрагдах Дамбадаржаа дэд төв нь Сүхбаатар дүүргийн 16, 17 дугаар хорооны нутаг дэвсгэрт нийт 70.7 га талбайг хамран оршино. Төсөлд хамрагдах нутаг дэвсгэр нь одоогийн байдлаар 1145 өрхийн 4,236 оршин суугчтай ба 1 га талбайд 69 хүн ногдож байгаа хэдий ч уг төсөл хэрэгжсэнээр 2030 онд 1973 өрх, 7105 хүн 17 блоконд оршин сууж 1 га-д ногдох хүн амын тоо 165 болон өсөн нэмэгдэх төлөвтэй байна. Төслийн талбайн байршил, засаг захиргааны хуваарийг доорх хүснэгтэд үзүүлэв.

Хүснэгт 1-1. Төслийн байршил

№	Дүүрэг	Хамрах хороод	Координатын солбицол
1	Сүхбаатар дүүрэг	16, 17, 18-р хороод	47° 58' 51.9" 106° 55' 56.1"

Төслийн хүрээнд хийхээр төлөвлөгдсөн дэд бүтцийг хөгжүүлэх ажлын тоо хэмжээг доорх хүснэгтэд чиглэл тус бүрээр нь хураангуйлан үзүүлэв.

Хүснэгт 1-2. Төслийн хүрээнд хийгдэх ажлын тоо хэмжээ

Багцын дугаар	Дэд бүтцийн ажлууд	Ажлын тоо хэмжээ
DARI-1	Авто зам	Урт: 1063 м, өргөн: 7 м
	Дулаан хангамж	<ul style="list-style-type: none"> Дулааны шугам Урт= 1141 м, диаметр (Ф150~350мм) Дулааны дэд станц: 3 байрлалд
	Цэвэр усан хангамж	Цэвэр усны шугам: Ф150~300мм, урт= 1044 м
	Ариутгах татуургын сүлжээ	Бохирын шугам: Ф200~300мм, урт= 1817 м
	Дренажийн шугам	Дренажийн шугам: урт 863 м, өргөн 1-1.5 м
DARI-2	Авто зам	Урт: 1526 м, өргөн: 7 м
	Дулаан хангамж	<ul style="list-style-type: none"> Дулааны шугам Урт= 1453 м, диаметр (Ф150~350мм) Дулааны дэд станц: 4 байрлалд
	Цэвэр усан хангамж	Цэвэр усны шугам: Ф150~300мм, урт= 1360 м
	Ариутгах татуургын сүлжээ	Бохирын шугам: D200~300мм, урт= 1214 м
	Дренажийн шугам	Дренажийн шугам: урт 522 м, өргөн 1-1.5 м
DAEC	Цахилгаан хангамж	Цахилгааны кабель шугам: урт= 3038 м, хүчин чадал 160-240 кВ.мм 10/0.4кВ хүчин чадалтай хаалттай дэд станц (ХТП) шинээр байгуулах: 6 байрлалд Хаалттай хуваарилах байгууламж шинээр байгуулах: хүчин чадал 10кВ, 1 байрлалд.
	Холбоо харилцаа	Холбооны төвийн барилга: 1 байрлалд, 1 давхар барилга Шилэн кабель: урт=3 км Холбооны шугам: урт 6.3 км, диаметр: 110мм
ASKG-DA	Хүүхдийн цэцэрлэг	792м ² талбай бүхий 2 давхар барилга, 150 хүүхэд хүлээн авах хүчин чадалтай
BDSC-DA	Спорт цогцолбор	1430м ² талбай бүхий барилга, 400 хүний суудалтай заалтай
DAFPE	Үерийн хамгаалалт	Дамбадаржаагийн үерийн сувгийг тохижуулах: Урт 895м, өргөн 1.0-1.5м; Ус нэвтрүүлэх туннель, урт: 540м, өргөн 300-500 мм

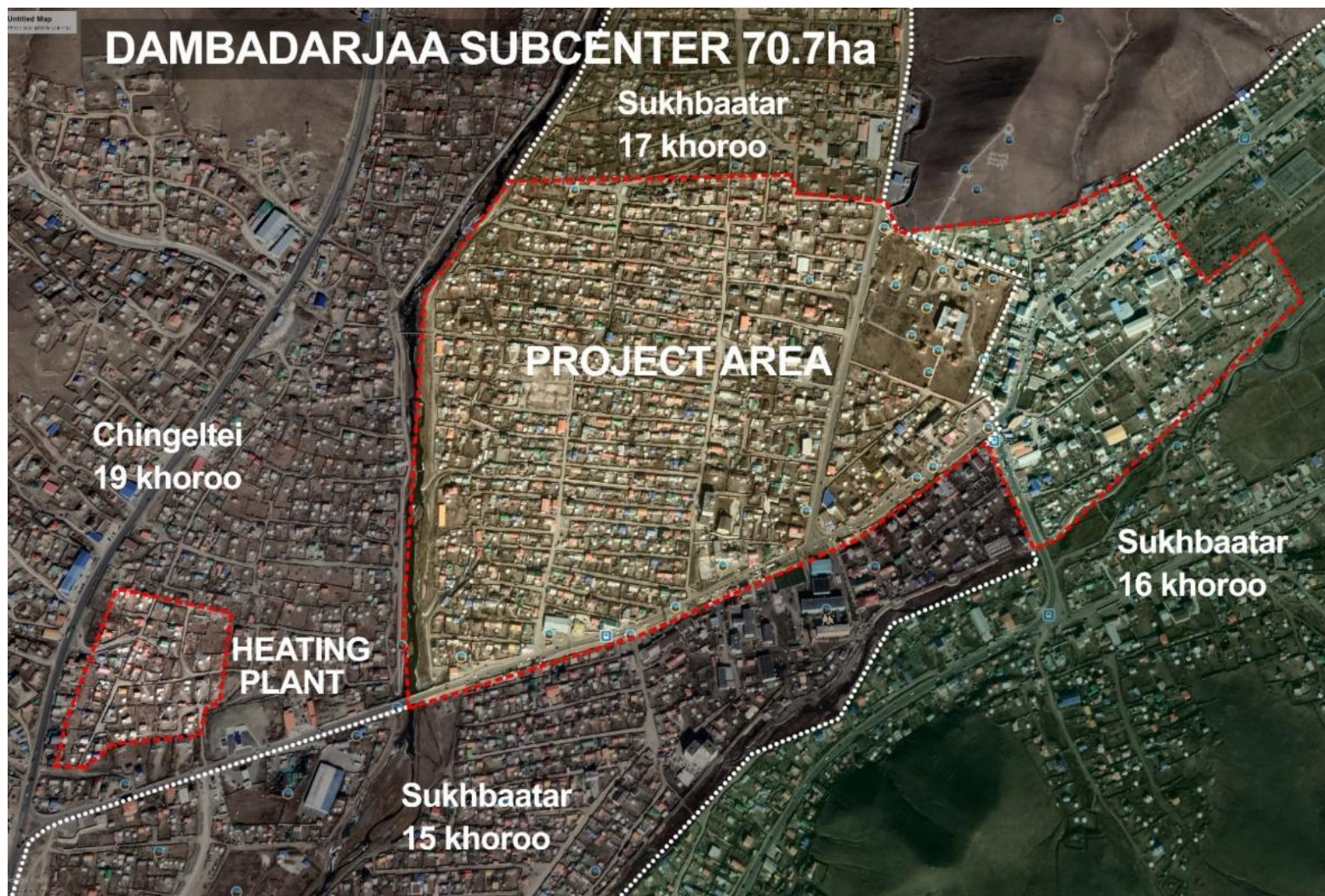
Хүснэгт 1-3. Дамбадаржаа дэд төвд 2023 оны барилгын ажлын явц

Гэрээний дугаар	Бүтээн байгуулалтын ажлын тодорхойлолт	Байршил	2023 оны барилгын ажлын явц	2023 оны барилгын ажил үргэлжлэх хугацаа	Барилгын ажлын явцын хувь	2023 онд барилгын ажил гүйцэтгэх байгууллагын нэр
ASKG-DA	Хүүхдийн цэцэрлэгийн барилга	СБД-ийн 16,17-р хороод	Барилгын ажил эхлээгүй	9 сар	0	-
BDSC-DA	Спорт цогцолборын барилга	СБД-ийн 16,17-р хороод		7 сар	0	-
DARI-1	Авто зам, дэд бүтцийн шугам сүлжээ байгуулах ажлууд, 1-р хэсэг	СБД-ийн 16,17-р хороод		9 сар	0	Янчэнг Шингүо Констракшн Инженйринг ХХК
DARI-2	Авто зам, дэд бүтцийн шугам сүлжээ байгуулах ажлууд, 2-р хэсэг	СБД-ийн 16,17-р хороод		9 сар	0	
DAEC	Цахилгаан, холбоо, интернэтийн шугам сүлжээ татах ажлууд	СБД-ийн 16,17-р хороод		5 сар	0	Монхас ХХК
DAFPE	Дамбадаржаагийн үерийн сувгийн тохижилтын ажил	СБД-ийн 16,17-р хороод	2023 оны 8-р сард барилгын ажил эхэлсэн.	5 сар	70	JV of Newconstruction LLC and Tenuunkhas Sar LLC
DHAP	Дамбадаржаа 63мб дулааны станц барих	ЧД-ийн 19-р хороод	Барилгын ажил эхлээгүй	24 сар	0	-

зураг 1-1. 2022 оны барилгын ажилын явц

Зураг 1-2. Дамбадаржаа дэд төвийн засаг захиргааны хил хязгаар

1.2 2022 оны барилгын ажлын хэрэгжилтийн талаарх товч танилцуулга

1.2.1 Ерөнхий мэдээлэл

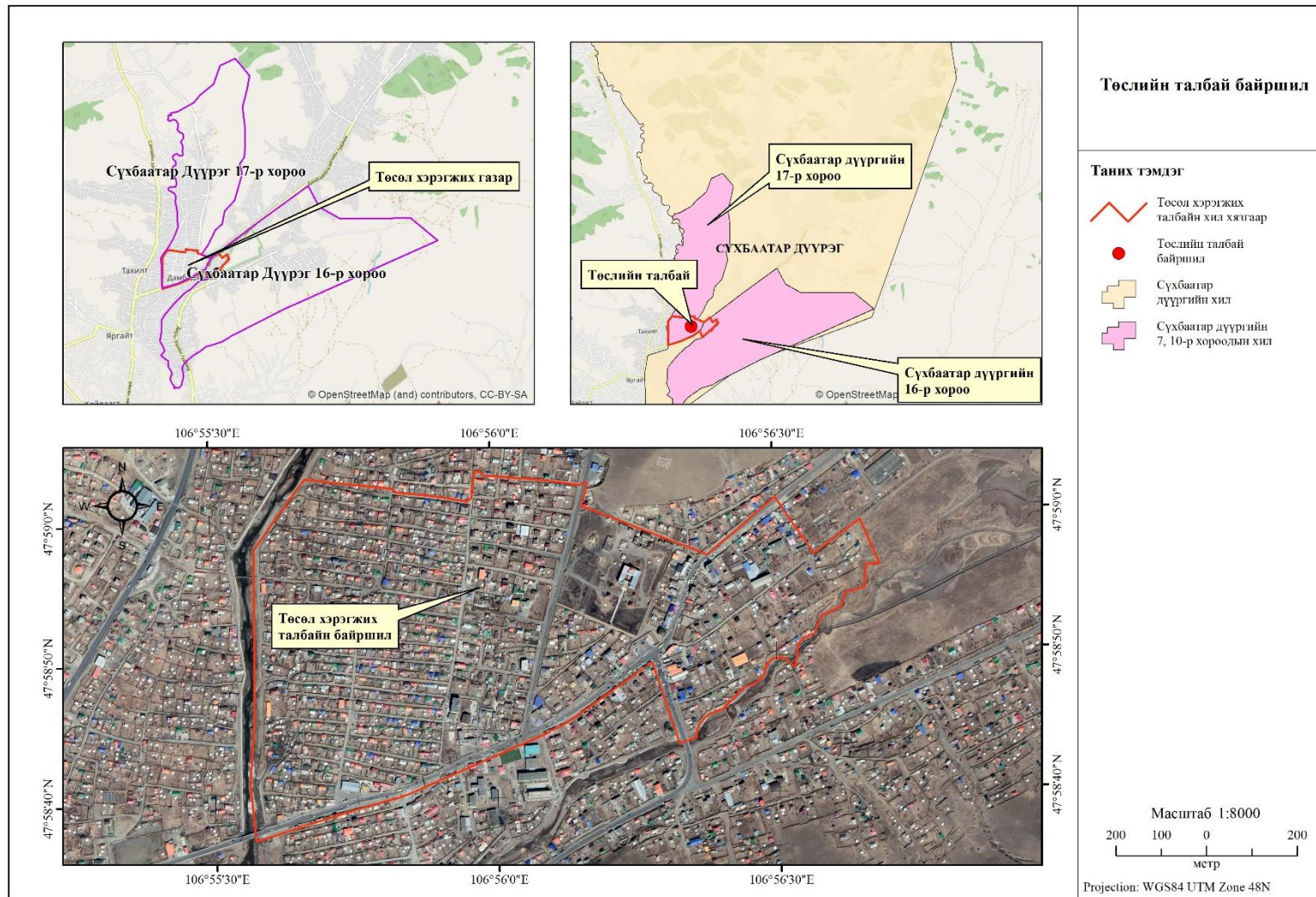
<i>Төслийн нэр:</i>	<ul style="list-style-type: none">“Дамбадаржаа дэд төв барих төсөл”
<i>Төсөл хэрэгжүүлэгч аж ахуйн нэгж, байгууллагын нэр:</i>	<ul style="list-style-type: none">“Нью констракшн” ХХК- Улсын бүртгэлийн дугаар: 9011033077- Регистрийн дугаар: 2574799
<i>Аж ахуй нэгжийн албан ёсны хаяг, утас</i>	<ul style="list-style-type: none">Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 4-р хороо, бага тойруу, 18/1, 5 тоотУтас: 77328186
<i>Үйл ажиллагааны чиглэл</i>	<ul style="list-style-type: none">Гадаад худалдаа
<i>Төслийн товч танилцуулга, хүчин чадал</i>	<ul style="list-style-type: none">Уг төсөл нь “Улаанбаатар хотын гэр хорооллыг хөгжүүлэх хөрөнгө оруулалтыг дэмжих хөтөлбөр”-ийн 2-р үе шатанд хамрагдах Дамбадаржаа дэд төв төслийн дэд бүтцийн нэг багц ажил болно.Дамбадаржаа дэд төв төслийн хүрээнд хийгдэж буй үерийн хамгаалалт барих DAFPE- дэд бүтцийн ажил юм.Тус үерийн хамгаалалтын ажил нь Сүхбаатар дүүргийн 16, 17-р хороонд хэрэгжинэ.Төслийн бэлтгэл ажил 5 сараас эхлэн, 6 сард талбай дээр ажил эхэлсэн ба одоогоор 80 хувийн гүйцэтгэлтэй явагдаж байна.Үерээс хамгаалах сувгийн даланг бетондож бэхжүүлэх- урт 895 м, өргөн 1.0- 1.5 мЭко хавтангаар явган хүний зам тавих: 895 мУс нэвтрүүлэх туннел барих: урт 540 м, өргөн 0,3-0,5 м

1.1. Төслийн байршил

Төслийн талбайн Сүхбаатар дүүргийн 16, 17 дугаар хорооны нутаг дэвсгэрт хэрэгжинэ.

Зураг 1-3. Төслийн талбайн байршил

“Улаанбаатар хотын гэр хорооллыг хөгжүүлэх хөрөнгө оруулалтыг дэмжих хөтөлбөр”-ийн 2-р үе шатанд хамрагдах Дамбадаржаа дэд төв нь Сүхбаатар дүүргийн 16, 17 дугаар хорооны нутаг дэвсгэрт нийт 70.7 га талбайг хамран оршино. Төсөлд хамрагдах нутаг дэвсгэр нь одоогийн байдлаар 1145 өрхийн 4,236 оршин суугчтай ба 1 га талбайд 69 хүн ногдож байгаа хэдий ч уг төсөл хэрэгжсэнээр 2030 онд 1973 өрх, 7105 хүн 17 блоконд оршин сууж 1 га-д ногдох хүн амын тоо 165 болон өсөн нэмэгдэх төлөвтэй байна.

“Нью констракшн” ХХК нь дээрх төслийн DAFPE гэрээний дугаар бүхий Дамбадаржаагийн үерээс хамгаалах сувгийг тохижуулах багцын ажлыг хамтран ажиллах гэрээний дагуу хийж гүйцэтгэж байна. Тус ажлыг “Нью констракшн” ХХК нь 2023 оны 6 сарын 1-нээс эхэлсэн ба одоогоор 80 хувийн гүйцэтгэлтэй явагдаж байна.

Зураг 1-4 Үерийн хамгаалалт, авто зам дагуух ус зайлуулах байгууламжийн ажлын үеийн фото зураг

Хүснэгт 1-4. Төслийн хүрээнд хийгдэж буй ажил

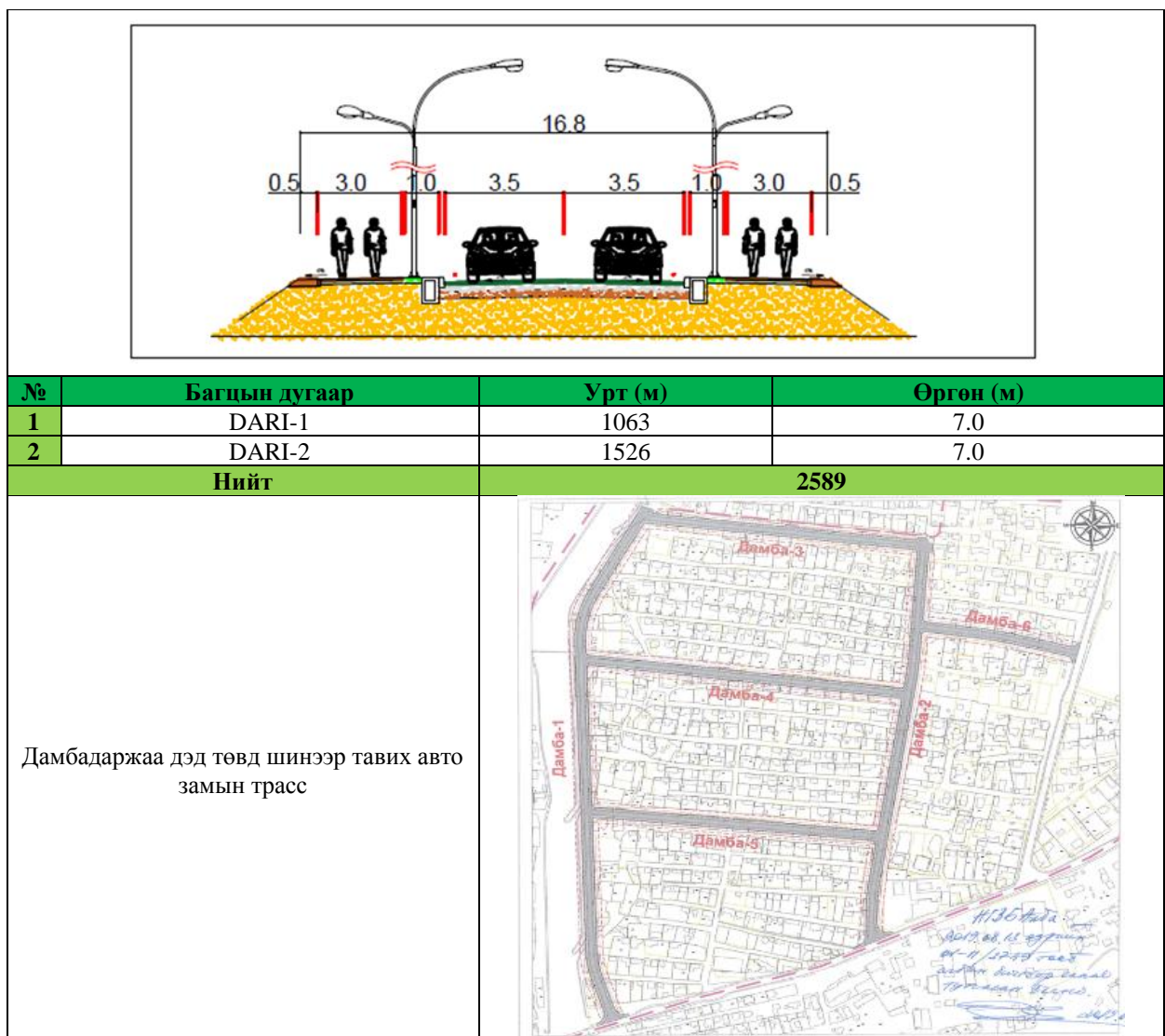
Багцын дугаар	Дэд бүтцийн ажил	Ажлын тоо хэмжээ
DAFPE	Үерийн хамгаалалт	Дамбадаржаагийн үерийн сувгийг тохижуулах: Урт 895 м, өргөн 1.0-1.5 м; Ус нэвтрүүлэх туннел, урт: 540м өргөн 300-500 мм

2023 оны барилгын ажлын танилцуулга

1.3 Авто замын төлөвлөлт

Дамбадаржаа дэд төвийн авто замын сүлжээг сайжруулах зураг төслийн хүрээнд Дамбадаржаа дэд төвд Сэлбэ голын орчмоос Дамбадаржаалин хийд, Дамбадаржаагийн гүүр хүртэлх чиглэлд 2.589 км урттай хатуу хучилттай авто замыг шинээр барьж байгуулахаар төлөвлөсөн. Уг зам нь 6 хэсгээс бүрдэх бөгөөд тус дэд төвийн эргэн тойрон дахь төв замуудыг дэд төв доторх замын сүлжээтэй холбосон 3 уулзвартай байна. Авто замын өргөн нь 7 метр 2 эгнээ нийт 2.589 км урт байхаар төлөвлөгдсөн.

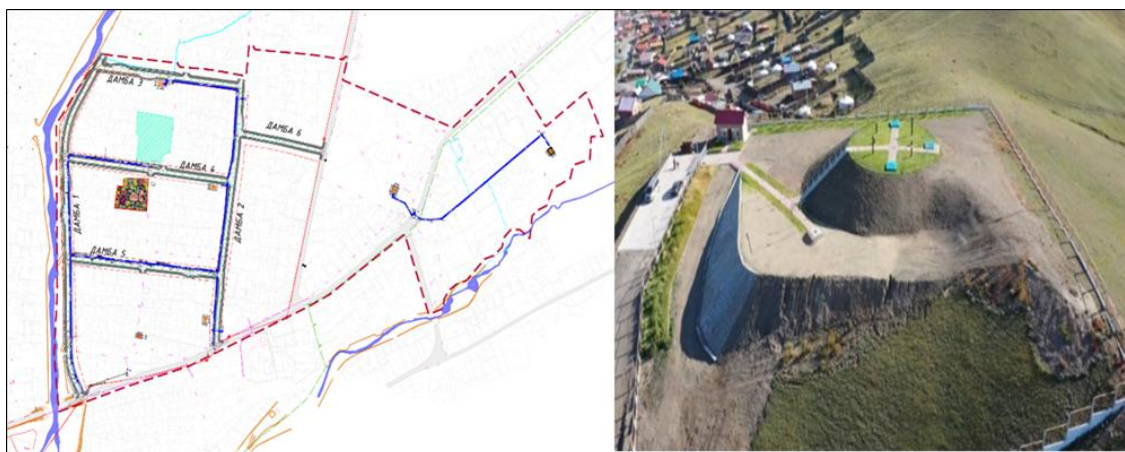
Зураг 1-5. Дамбадаржаа дэд төвийн авто замын төлөвлөлт

1.4 Цэвэр усан хангамжын төлөвлөлт

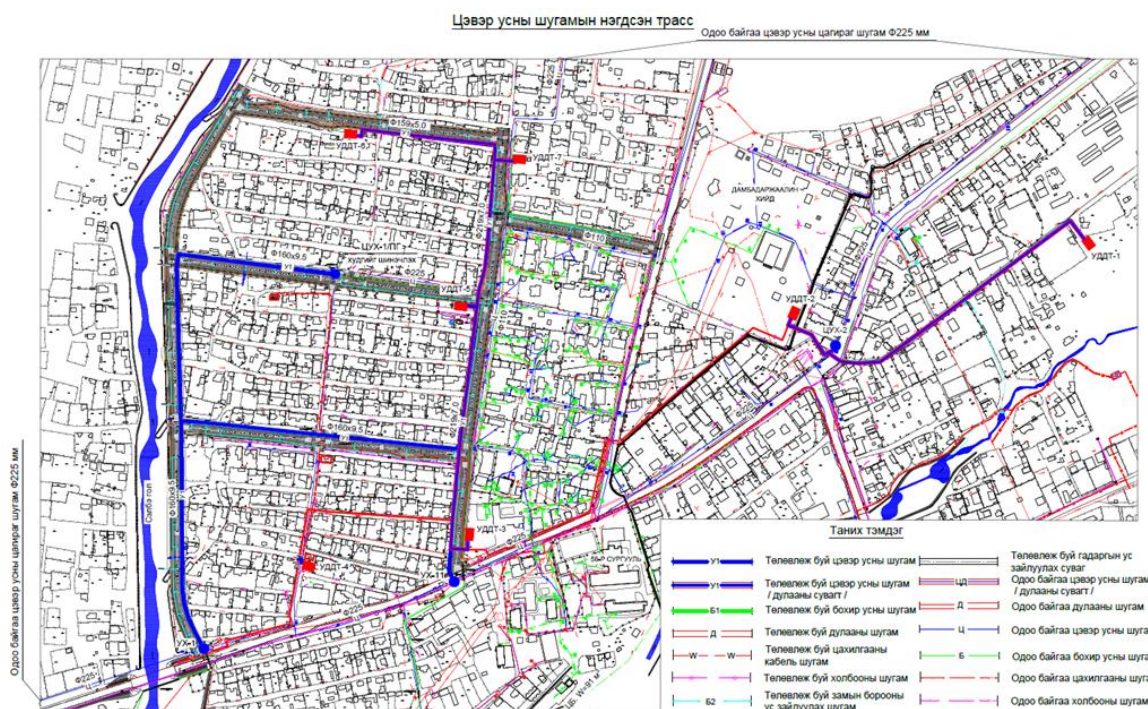
Дамбадаржаа дэд төвийн цэвэр усан хангамж нь гүний усны эх үүсвэртэй бөгөөд 1-р үе шатны хүрээнд Сэлбэ дэд төвд барьж ашиглалтад оруулсан 1500 м³ багтаамжтай Хайлааст усан сан ба 1000 м³ багтаамжтай Дамбадаржаа усан сангаас тус тус хангагдана. Эдгээр усан сангуудыг Гачууртын эх үүсвэрээс хангах ба "Гачууртын эх үүсвэр" нь Улаанбаатар хотын иргэд, ялангуяа гэр хорооллын 390,000, орон сууцны 43,500 оршин суугчдыг цэвэр аюулгүй усаар хангагдах боломжийг бүрдүүлсэн томоохон эх үүсвэр юм. Энэ эх үүсвэр нь Улаанбаатараас 26 километрийн зайд, зүүн хэсэгт, Баянзүрх дүүргийн 20 дугаар хороонд оршдог

Зураг 1-6. Дамбадаржаа дэд төвийн цэвэр усны эх үүсвэр

Дамбадаржаа дэд төвд шинээр барьж байгуулахаар төлөвлөж буй 150-300 мм-ийн диаметр бүхий цэвэр ус дамжуулах шугам хоолойн трассыг доорх зурагт хөх өнгийн шугамаар тэмдэглэн үзүүлэв.

Зураг 1-7. Дамбадаржаа дэд төвд шинээр барьж байгуулах ус дамжуулах шугам хоолойн трасс

1.5 Ариутгах татуургын сүлжээний төлөвлөлт

Тус төслийн 1-р үе шатны хүрээнд ариутгах татуургын сүлжээг Сэлбэ дэд төв хүртэл татсан бөгөөд 2-р үе шатны хүрээнд Сэлбэ дэд төвөөс цаашлуулан Дамбадаржаа дэд төв хүртэл шинээр 3.03 км урт бохир ус дамжуулах шугамыг барьж байгуулахаар төлөвлөсөн байна. Дамбадаржаа дэд төвөөс өдөрт 1540 м³ бохир ус цугларах ба түүнийг 200-300 мм-ийн диаметртэй уг шугамаар УБ хотын ариутгах татуургын төвлөрсөн сүлжээнд нийлүүлнэ.

Зураг 1-8. Ариутгах татуургын төлөвлөлт

1.6 Дулаан хангамжын төлөвлөлт

Шинээр баригдах дулааны станцаас Дамбадаржаа дэд төв рүү 150-350 мм-ийн голчтой, 2594 метр урт дулааны шугам хоолойг татах бөгөөд уг хоолойгоор 24.51 Гкал дулаанаар дэд төвийг хангана. Мөн 7 байрлалд дулааны дэд станцыг барьж байгуулна. Доорх зурагт Дамбадаржаа дэд төвд барьж байгуулах дулааны шугамын трассыг улаан өнгийн шугамаар тэмдэглэн үзүүлэв

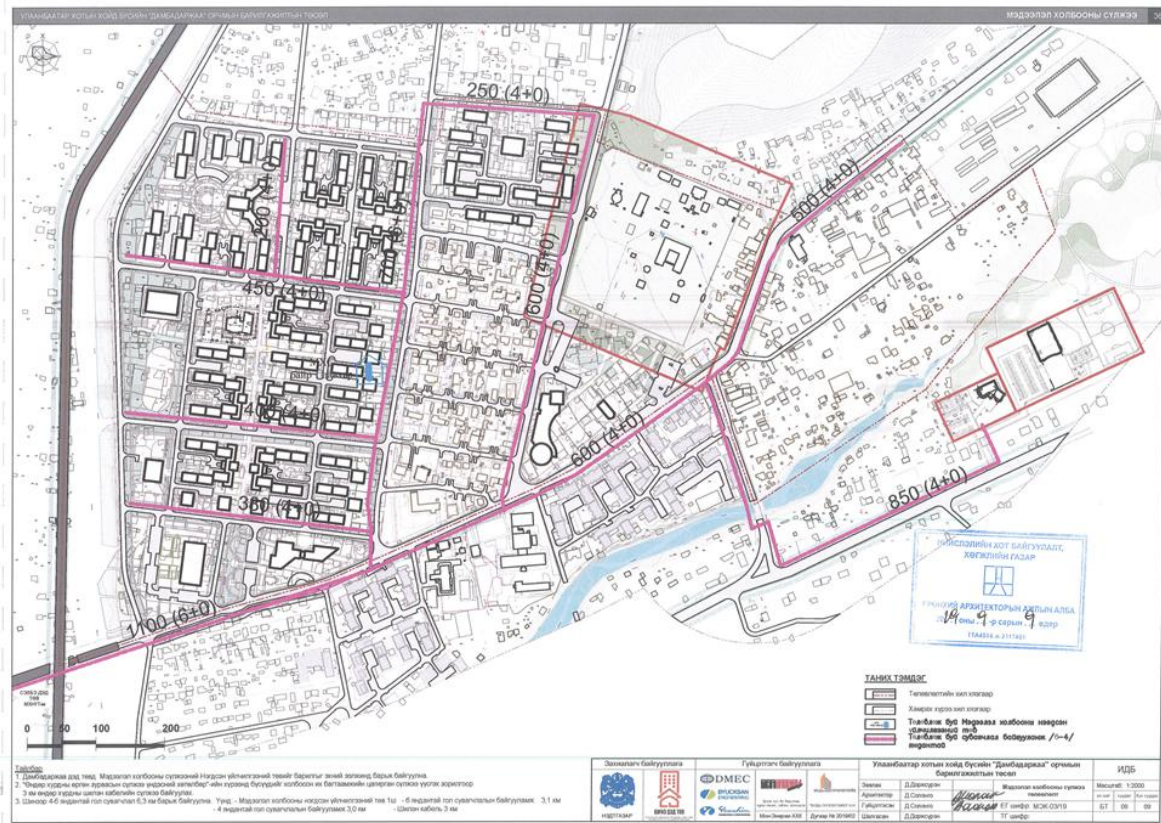
Зураг 1-9. Дулаан хангамж төлөвлөлт

1.7 Холбооны шугам сүлжээний төлөвлөлт

Дамбадаржаа дэд төвийн харилцаа холбооны дэд бүтцийг хөгжүүлэх зорилгоор тус дэд төв дэхь айл өрх, албан байгууллагуудын харилцаа холбооны өнөөгийн нөхцөл байдал, хэрэгцээг тодорхойлох судалгааг хийж, боломжит хэрэглэгчдийн байршлыг зураглан гаргасан. Дээрх судалгаан дээр үндэслэн "Өндөр хурдны өргөн зурвасын сүлжээ үндэсний хөтөлбөр"-ийн хүрээнд бүсүүдийг холбосон их багтаамжийн цагирган сүлжээ үүсгэх зорилгоор Дамбадаржаа дэд төв рүү 110мм-ийн голчтой 6.3км шилэн холбооны шугам, 96мм-ийн голчтой 3 км урт өндөр хурдны интернэтийн шилэн кабелийн шугамыг Сэлбэ дэд төв дэхь сүлжээнээс салбарлуулан татахаар төлөвлөгдсөн. Мөн тус дэд төв дэхь харилцаа холбооны ашиглалт, засвар үйлчилгээг хариуцах холбооны төвийн 1 давхар барилгыг эхний ээлжинд барьж байгуулна. Доорх зурагт Дамбадаржаа дэд төвд барьж байгуулах холбооны шугамын трассыг ягаан өнгийн шугамаар тэмдэглэн үзүүлэв

Зураг 1-10. Дамбадаржаа дэд төвд шинээр барьж байгуулах холбооны шугамын трасс

Дамбадаржаа дэд төв нь УБ хотын цахилгаан хангамжийн төвлөрсөн шугам сүлжээнд холбогдсон бөгөөд Сэлбэ дэд төвөөс тэжээгддэг. Сүүлийн жилүүдэд УБ хотын хойд хэсгийн хүн ам өсөн нэмэгдсэнээр Сэлбэ дэд станцын хүчин чадал хүрэлцэхээ больж эхлэсэн тул төслийн хүрээнд 10/0.4кВ хүчин чадал бүхий хаалттай дэд станц 6 байрлалд, 10 кВ хүчин чадал бүхий хуваарилах төхөөрөмжийг 1 байрлалд барьж байгуулахаар тус тус төлөвлөсөн байна. Үүнээс гадна 160-240 кВ.мм хэмжээтэй, 10/0.4кВ хүчин чадалтай 3.038 км урт цахилгаан дамжуулах шугамыг Дамбадаржаа дэд төвд шинээр барьж байгуулахаар төлөвлөжээ.

Зураг 1-11. Дамбадаржаа дэд төвд шинээр барьж байгуулах цахилгааны шугамын трасс

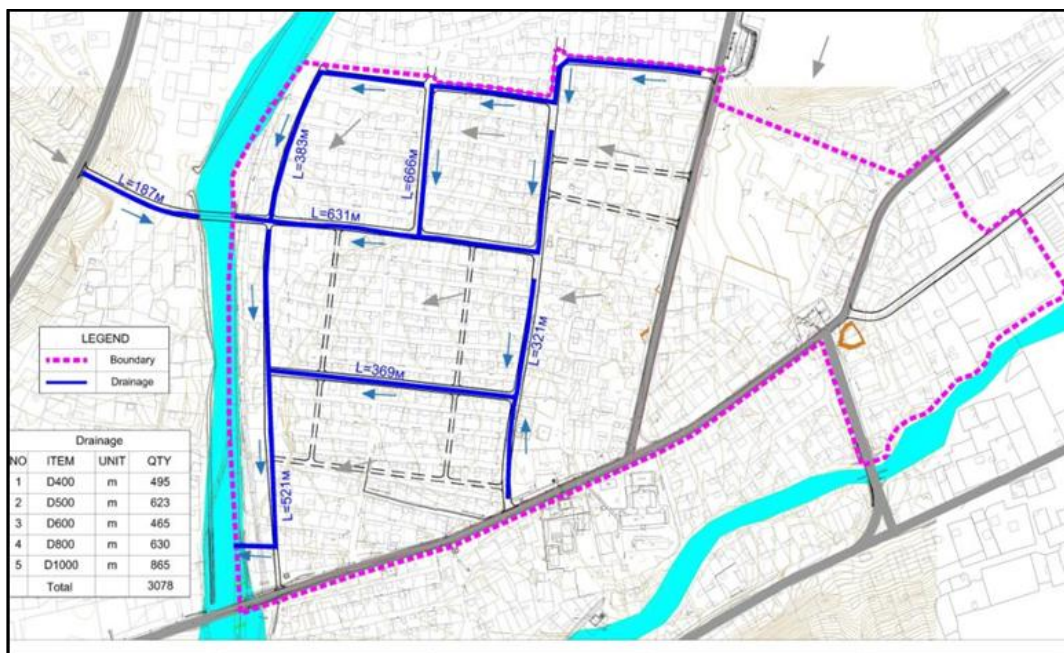
**“ДАМБАДАРЖАА” НЭГЖ ХОРООЛЛЫН
ГАДНА ЦАХИЛГААН ХАНГАМЖИЙН ТӨЛӨВЛӨЛТ**

1.9 Дамбадаржаа үерийн суваг дагуух тохижилтын ажил

Хур борооны улиралд Сэлбэ гол дагуух гэр хорооллын гудамж, жалгануудад их хэмжээний үерийн ус хуримтлагдаж, үерийн эрсдэлт хүчин зүйлийг бий болгодог. Харин тэдгээр гуу жалгануудыг үерийн суваг болгон тохижуулснаар дээрх эрсдэлийг бууруулах юм. Үерийн суваг тохижуулах ажлын хүрээнд одоо байгаа үерийн урсацын сувгуудын даланг өндөрсгөн цементээр бэхжүүлэх, сувгийн дагууд явган хүний зам, гэрэлтүүлэг хийн тохижуулах зэрэг ажлууд багтана.

Зураг 1-12. Дамбадаржаа дэд төвд тохижуулах үерийн сувгийн трасс

1.10 150 ортой хүүхдийн цэцэрлэгийн төлөвлөлт

Хүн амын эрчимтэй өсөлтийн нөлөөгөөр хүүхдийн цэцэрлэгийн хүрэлцээ хангамж нь УБ хотын гол тулгамдсан асуудлуудын нэг болоод байгаа билээ. Дамбадаржаа дэд төвд хийсэн олон нийтийн уулзалт, хэлэлцүүлгүүдийн үр дүнгээр ч энэ нь батлагдсан юм. Хүүхдийн цэцэрлэг баригдсанаар 150 хүүхэд сургуулийн өмнөх боловсрол үйлчилгээнд хамрагдах боломжтой.

Төлөвлөж буй хүүхдийн цэцэрлэгийн барилга нь Сүхбаатар дүүргийн 17 дугаар хорооны нутаг дэвсгэрт баригдана. Тус цэцэрлэг нь гадна авто машины зогсоол, хүүхдийн тоглоомын талбай, хагас зоорийн давхартай ба 150 хүүхдийн хүчин чадалтай 2 давхар төмөрбетон карказтай 792 м² цэцэрлэгийн барилга, 975 м² тоглоомын талбай/, 1430 м² талбайтай, 19900 м² гадна задгай зам талбайтай байна.

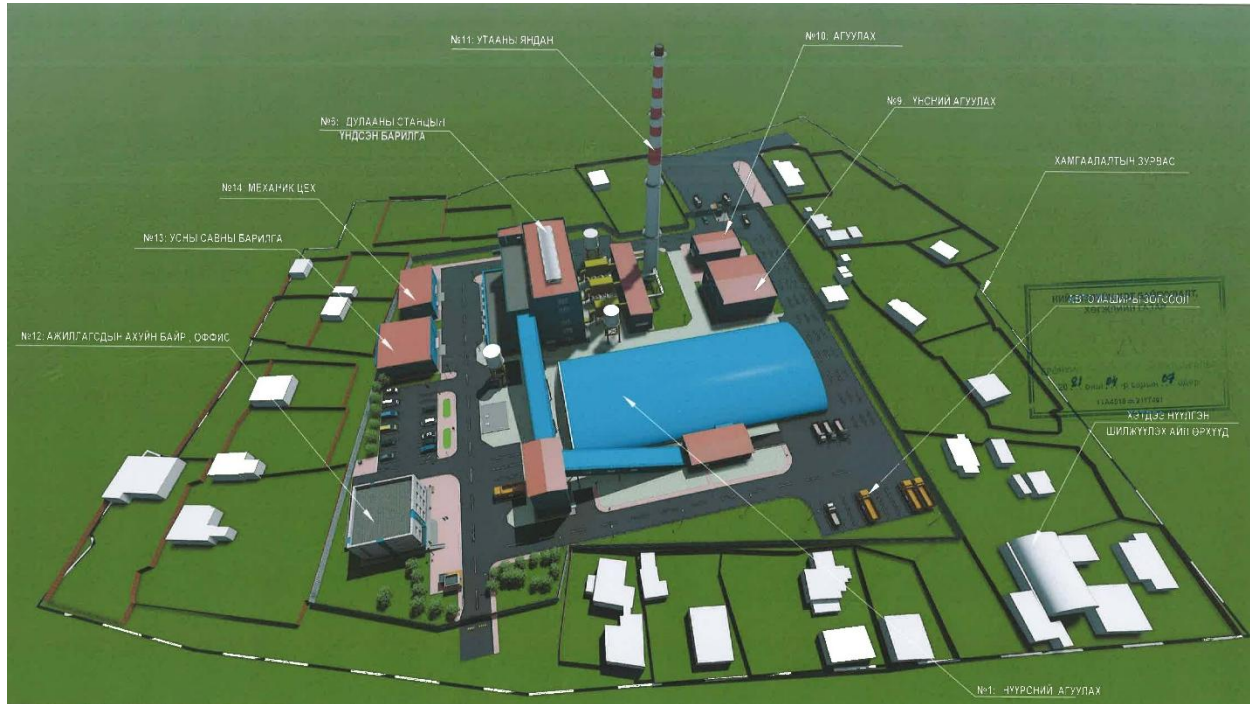
Зураг 1-13. Төлөвлөж буй цэцэрлэгийн ерөнхий төлөвлөлт

1.11 Дамбадаржаа Дулааны станцын төлөвлөлт

Дамбадаржаа дулааны станц барихаар төлөвлөсөн нь Чингэлтэй дүүргийн 19-р хорооны нутагт буюу гэр хорооллыг хөгжүүлэх төслийн хүрээнд төлөвлөгдөж буй Дамбадаржаа дэд төвөөс баруун урагш тийш 500 метрийн зайд оршино. Төслийн талбайн Сэлбэ голын усны хамгаалалтын бүсээс аль болох хол зайд байх шаардлага тавигдсан тул баруун тийш 318 метрийн зайд орших дээрх байрлалыг хамгийн тохиромжтой гэж үзэн сонгосон. Дулааны станцын нийт талбайн хэмжээ 24,000 м² буюу 2.4 га байх бөгөөд үүнээс барилгажих талбайн хэмжээ 8595 м² байна. Дамбадаржаа дулааны станц нь 63 МВт хүчин чадалтай, дулааны төв шугам 6.8 хос км урт, таслах хаалт 132 ш, компенсатор 122 ш, жилд 181,980 Гкал дулаан түгээж, 64,907 тонн нүүрс зарцуулна. Дулааны станц нь нам температурын буцламтгай үет шаталт (НТБҮШ) бүхий галын хотолтой 18 Гкал/ц (21 МВт, температур 150/70C[^]0)-ын хүчин чадалтай ус халаагуурын 3 ширхэг зуух байна.

Тус станц нь, дулаан хангамжийн төсөл нь нутгийн хөгжлийн чанартай, улсаас санхүүжилтэй байх тул дулааны станц сүлжээг барьж дууссаны дараа орон нутгийн өмчит юм уу төрийн өмчит компани байгуулж удирдлага зохион байгуулалтийг шийдэх боломжтой. Орон тооны хувьд дулааны станц болон дулааны шугам сүлжээний удирдлага, инженер техникийн ажилтан, ашиглалт, засварын ажилчид нийтдээ 110 ажилтан байна.

2 БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ЗОРИЛГО, ХАМРАХ ХҮРЭЭ

Энэхүү төлөвлөгөөний зорилго нь 2023 онд явагдах барилгын ажлын үед байгаль орчныг хамгаалах, зүй зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх, ерөнхий үнэлгээний зөвлөмжийн хэрэгжилтийг хангах, нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээгээр тогтоосон сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах, урьдчилан сэргийлэх, төсөл хэрэгжих орчинд бий болж болзошгүй сөрөг үр дагаврыг хянах, илрүүлэх, байгаль орчныг хамгаалах талаар авч хэрэгжүүлж байгаа арга хэмжээнүүд үр дүнтэй байгаа эсэхийг тогтооход оршино. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө нь Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө, Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө, Биологийн олон янз байдлын дүйцүүлэн хамгаалах төлөвлөгөө, Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох төлөвлөгөө, Түүх, соёлын өвийг хамгаалах төлөвлөгөө, Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө, Орчны хяналт, шинжилгээний хөтөлбөр, БОМТ, түүний хэрэгжилтийг оролцогч, сонирхогч талуудад тайлагнах, хэлэлцүүлэх хуваарь зэргээс бүрдэнэ.

Энэхүү байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг Байгаль Орчин Аялал Жуулчлалын Сайдын 2019 оны 10-р сарын 29-ний өдрийн А/618 тоот тушаалаар батлагдсан “Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам”-д заагдсан бүтэц, агуулга, аргачлалын дагуу боловсруулав.

Дамбадаржаа дэд төв нь нийт 70.7 га талбайг хамрах ба засаг захиргааны хил хязгаарын хувьд Сүхбаатар дүүргийн 16, 17 дугаар хороодыг хамарна.

3 БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ТӨЛӨВ БАЙДЛЫН СУДАЛГАА

3.1 Төсөл хэрэгжих талбайн байршил, физик газарзүйн нөхцөл

Төлөвлөж буй Дамбадаржаа дэд төв нь Сүхбаатар дүүрэгт, ХТ-ийн хойд хэсгээс 6км зайд, Сэлбэ дэд төвийн төвийн талд байрладаг. Энэхүү дэд төв нь СБД-ийн 16,17,18-р хорооны нутагт нийт 70.7 га газрыг хамран Сэлбэ голын баруун талд оршдог. Дэд төвийн ихэнх хэсэг нь тэгш тал боловч урд болон хойд талаараа толгодтой. Дэд төвийн хөгжүүлэх гол онцлог нь Дамбадаржаалан хийд юм. Энэхүү хийд нь хотын гарал үүслийн цэгүүдийн нэг ба өргөн хэмжээний мод үржүүлгийн газар зүүн талд нь байрладаг. Дэд төв нь зуны цагт иргэд зуслан руугаа явахад дамжин өнгөрөх гол газрын нэг билээ.

Төслийн талбайн “Улаанбаатар хотын гэр хорооллыг хөгжүүлэх хөрөнгө оруулалтыг дэмжих хөтөлбөр”-ийн “Дамбадаржаа бичил дэд төв” төслийн талбай нь хотын баруун хэсэгт орших бөгөөд Улаанбаатар хот, түүний орчмын нутаг дэвсгэр нь Монгол орны физик газарзүйн мужлалаар Хэнтийн уулархаг мужийн баруун урд үзүүрт Туул голын хөндийн 2.5-4 км хүртэл өргөсч тохойрсон татам болон дэнжийн хэсэгт байрладаг. Газарзүйн байршлын хувьд ойт хээрийн бүсэд багтдаг бөгөөд 1950-2268 м үнэмлэхүй өндөртэй Богдхан, Сонгинохайрхан, Чингэлтэй, Баянзүрх зэрэг өндөр уулсаар хүрээлэгдэнэ.

Зураг 3-1. Дамбадаржаа дэд төвийн байршил, Засаг захиргааны хил хязгаар

3.2 Уур амьсгал

Төслийн талбай орших Улаанбаатар хотын уур амьсгал нь манай орны уур амьсгалын эх газарлаг шинж чанарыг бүрэн илэрхийлэх эрс тэс шинжтэй. Өөрөөр хэлбэл сэрүүн бүсийн эх газрын уур амьсгалын эрс тэс эх газарлаг шинж чанарыг илэрхийлсэн тодорхой ялгарсан жилийн дөрвөн

улиралтай, өвөл нь хүйтэн, үнэмлэхүй бага температур нь -38.3°C хүрдэг, үнэмлэхүй их температур нь 36.9°C хүрдэг, үнэмлэхүй их бага температурын агууриг нь (75.2°C) эрс тэс ялгаатай.

Жилийн дундаж температур нь 0.4°C , хамгийн хүйтэн I сарын дундаж температур -21.3°C бол хамгийн дулаан сар болох VII сарын дундаж температур 19.5°C байдаг байна. Улаанбаатар хотод жилд дунджаар 257.1 мм хур тунадас ордог. Хур тунадасны жилийн явцыг авч үзэхэд зуны улиралд 173.1 мм буюу жилийн нийлбэр хур тунадасны 89 орчим хувь нь унадаг бол үлдсэн хувь нь зунаас бусад улирлуудад унадаг байна. Салхины зонхилох чиглэлийн хувьд манай ерөнхий зонхилох чиглэл илэрдэг бөгөөд баруунаас нийт салхины чиглэлийн 22.1% баруун хойноос, хойноос 20%, баруунаас 13.5% давтагдалтай байдаг. Салхины хурдны олон жилийн дундаж нь төдий л ихгүй ойролцоогоор 2.1 м/с байдаг. Салхины хурдны жилийн явцаас авч үзвэл 4, 5 дугаар сард хамгийн их, харин хүйтний улиралд манай улсын нутагт төвтэй эсрэг циклон оршдог тул салхины хурд багасдаг байна.

3.3 Агаарын чанар

Цаг уурын орчны шинжилгээний газрын агаарын чанарыг хянах 100- айлын станцын мэдээг ашиглан тодорхойлов. Агаарын чанарыг хянах 100 айлын харуул нь Сүхбаатар дүүргийн 10-р хорооны нутагт байрлана.

2016-2018 онд төслийн талбай орчмын бүс нутгийн агаарын чанарын төлвийг тодорхойлох хяналтын цэгт хийсэн агаар дахь бохирдуулах бодисын жилийн дундаж агууламжийг Агаарын чанарын MNS 4585:2007 стандарт /АЧС гэх/ дахь хүлцэх хэм хэмжээ /XXX/-тэй харьцуулахад хүхэрлэг хийн агууламж 0.014 мг/м^3 -д хүрч 0.7 дахин, том ширхэглэгт тоосонцорын агууламж 0.117 мг/м^3 -д хүрч 2.9 дахин, нарийн ширхэглэгт тоосонцорын агууламж 0.064 мг/м^3 -д хүрч 2.56 дахин, азотын давхар ислийн агууламж 0.017 мг/м^3 -д хүрч 0.4 дахин тус тус их байсан байна. 100 айлын харуулын 2016-2018 оны хяналт-шинжилгээний дүнгээс үзэхэд хүхэрлэг хийн жилийн дундаж агууламж 0.014 мг/м^3 буюу Агаарын чанарын стандарт (MNS 4585:2016, жилийн дундаж агууламж -0.020 мг/м^3)-аас давсан бохирдолгүй байсан бол жилийн дундаж агууламж 2016 оноос 0.016 мг/м^3 -ээс 2017 онд 0.010 мг/м^3 болж буурч байгааг илтгэж байна.

3.4 Геологийн тогтоц ба геоморфологи

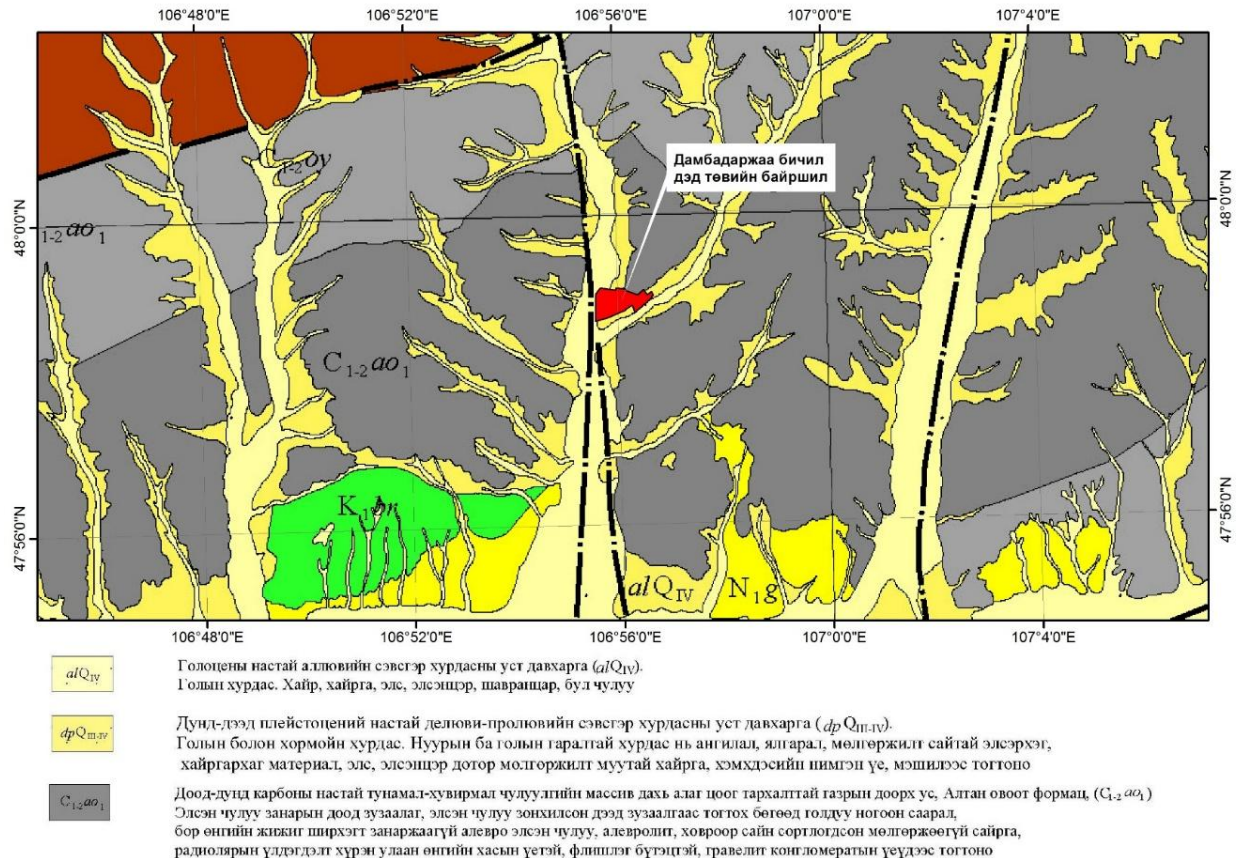
3.4.1 Геологийн тогтоц

2004-2005 оны геоэкологийн региональ судалгаанд хамрагдсан Улаанбаатар хотын дэвсгэр талбайд болон зэргэлдээх зарим дүүргийн нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд геологийн тогтоцын хувьд доод-дунд девон, доод-дунд карбоны настай тунамал-бялхмал-хувирмал чулуулгийн зузаалаг, дээд триас-доод юрийн настай гүний шургамал чулуулаг, доод цэрд, неогены плиоцены үеийн шаварлаг, түүнчилэн дөрөвдөгчийн сэвсгэр хурдас зонхилон тархажээ. Иймд тухайн бүс нутгийн геологийн тогтоцын дээр дурьдсан өвөрмөц онцлогийг үндэслэн, 2004-2005 онд явуулсан геоэкологийн региональ судалгааны талбайд тархсан нийт насны хурдас, чулуулгийг дараахи давхарга зүйн ангилалд хамааруулж байна. Үүнд:

- Доод-дунд девоны настай тунамал-бялхмал-хувирмал чулуулгийн зузаалаг (D₁₋₂)

- Доод-дунд карбоны настай тунамал-хувирмал чулуулгийн зузаалаг (C_{1-2})
- Дээд триас-доод юрын настай гүний шургамал чулуулгийн массив (T_3-J_1)
- Доод цэрдийн настай тунамал хурдасны зузаалаг (K_1)
- Неогены плиоцены үеийн шаварлаг хурдасны зузаалаг (N_2)
- Дөрөвдөгчийн сэвсгэр хурдас / Q /

Зураг 3-2. Төслийн талбай орчмын геологи

3.4.2 Геоморфологийн нөхцөл

Төслийн бүс талбай орчмын бүс нутгийн геоморфологийн нөхцлийн хувьд газрын гадаргуугийн хотгор гүдгэрийн хэв шинжийн элэгдэл, идэгдэл-элэгдэл-хуримтлал болон хуримтлалын төрлийг ялгаж болно. Өндөр уулын бүсийн усан хагалбарын мужид зөвхөн газрын гадаргуугийн хотгор гүдгэрийн элэгдлийн хэв шинж зонхилж байхад намхан хэлхээ уул, бэсрэг толгодын хажуу ташлаг, энгэр, бэл, хормой болон гуу жалга, дэнжийн мөргөцгийн хэсэгт гадаргуугийн идэгдэл-элэгдэл-хуримтлалын төрөл давамгайлдаг.

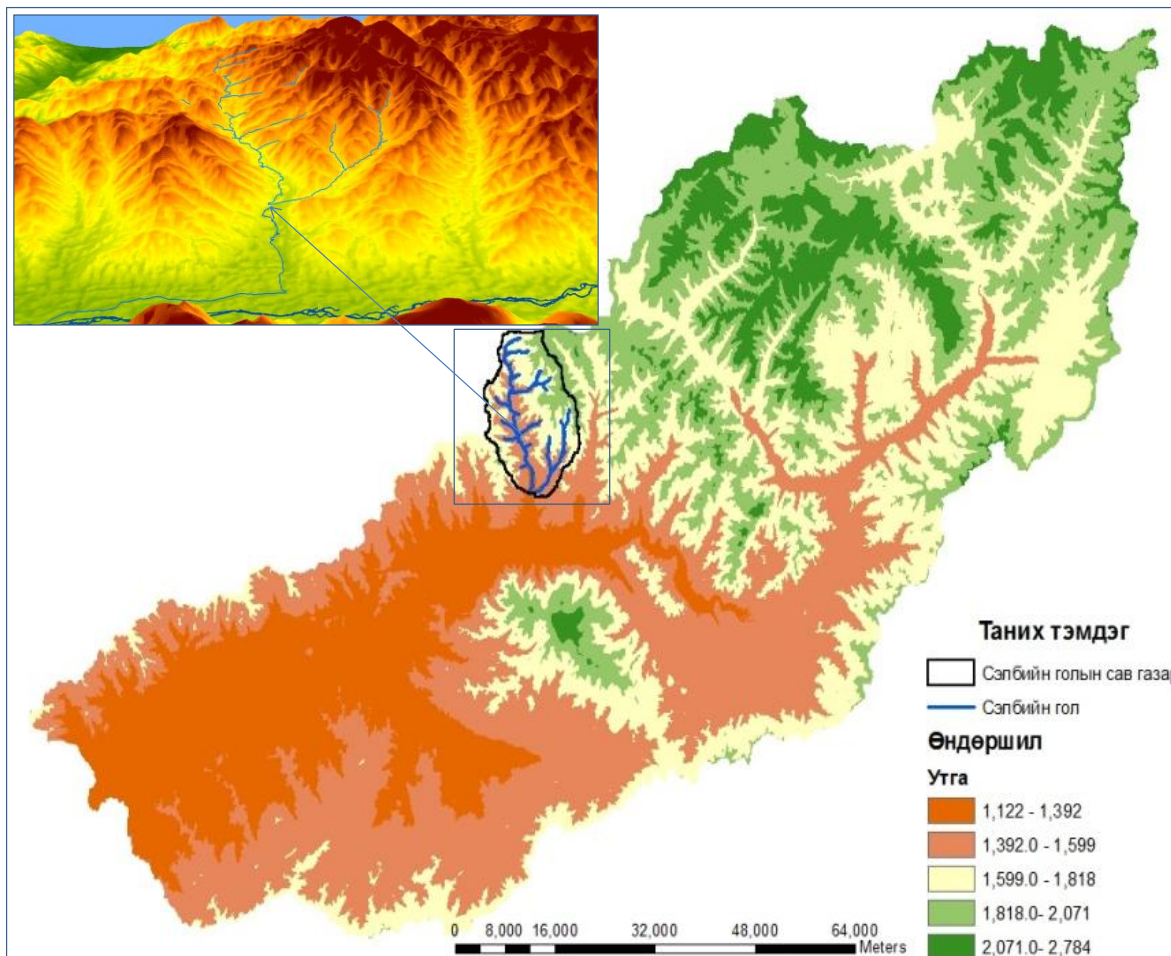
3.5 Гадаргын ус

Энэхүү бүлэгт Улаанбаатар хотын гэр хорооллыг хөгжүүлэх хөрөнгө оруулалтыг дэмжих хөтөлбөрийн Дамбадаржаа-гийн хэсгийн гадаргын усны төлөв байдлын талаар тусгалаа.

Улаанбаатар хотын дэвсгэр талбай болон зэргэлдээх зарим дүүргийн бүс нутаг нь газар зүйн байршлын хувьд ойт хээрийн бүсэд 1950-2265 м үнэмлэхүй өндөртэй Богдхан, Сонгинохайрхан,

Чингэлтэй, Баянзүрх зэрэг өндөр уулсын муж, түүнчлэн Туул голын ай сав, түүний хажуу жигүүрийн жижиг цутгал голуудын хөндийн хэмжээнд багтаж байрладаг.

Зураг 3-3. Судалгааны талбай орчмын гадаргын усан сүлжээ

Энэ бүс нутагт байгалийн тогтоц, уур амьсгалын нөхцлөөсөө хамааран гадаргын усан сүлжээ харьцангуй сайн хөгжсөн. Судалгааны талбайд ойролцоо орших гадаргын усан сүлжээ нь Сэлбэ, Туул голууд бөгөөд судалгааны талбайд хамгийн ойрхон нь Сэлбийн гол юм.

3.5.1 Сэлбэ гол

Сэлбэ гол нь Бага Хэнтий нурууны баруун урд хажуугийн салбар бэсрэг уулс болох Их Баян уулын (2033 м) ба Цохиот уулын (1706 м) завсараас эх авах ба Их баян ба Багабаян голуудын уулзвараас Сэлбэ нэртэй болж, Туул голд Улаанбаатар хотын Дулааны 4 дүгээр цахилгаан станц орчмоор цутгана. Голын дагуу Хандгайт, Шарга морьт, Яргайт, Бэлх зэрэг жижиг гол горхи, булгууд болон хур бороо элбэгтэй үед хоёр хажуугийн уулсаас хуурай сайрууд усжиж Сэлбэ голыг тэжээнэ.

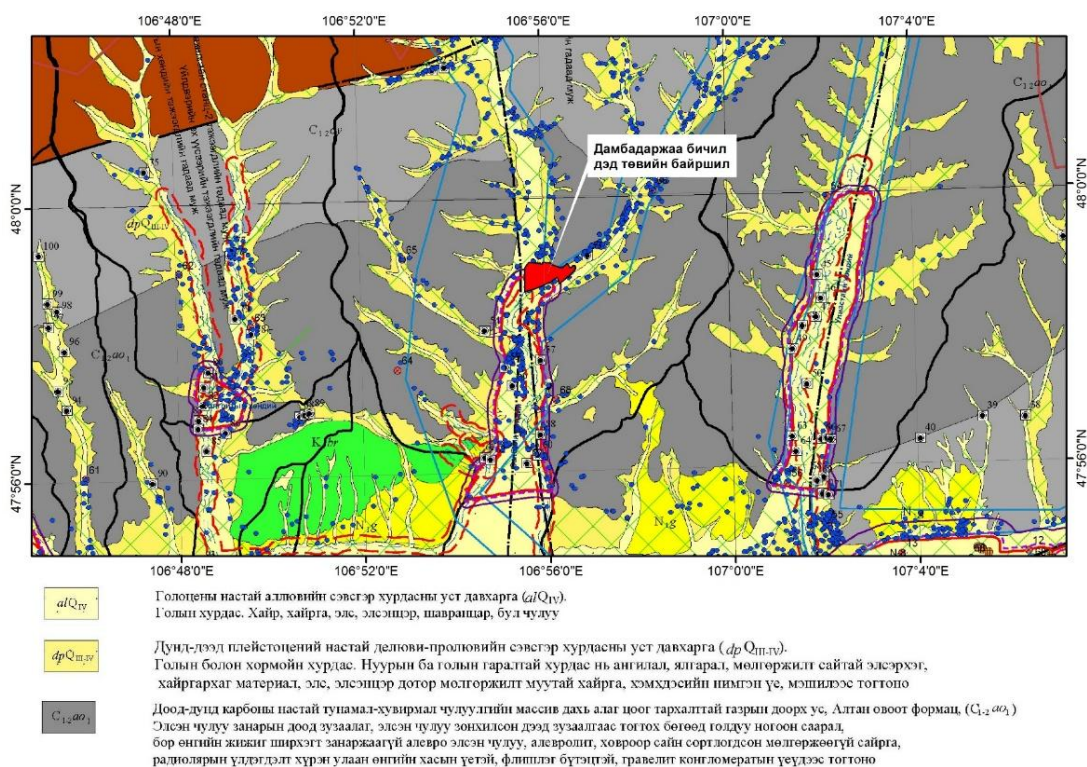
Сэлбэ голын нийт урт ойролцоогоор 30 орчим км бөгөөд ус хурах талбай нь ойролцоогоор 300 км² гаруй болно. Голын урсацын 15-40%-ийг ул хөрсний ус эзлэх ба ус хурах талбайн усыг хагалбарт ойртох тутам багасаж, голын адгаар нэмэгдэх зүй тогтолтой.

3.6 Газрын доорх ус

Энэхүү бүлэгт судалгааны талбай, түүний ойр орчмын газрын доорх усны байгалийн суурь нөхцөлийг тодорхойлсон. Судалгаанд хамрагдсан дэвсгэр талбайн хэмжээнд тухайн бүс нутгийн шинж төрхтэй гидрогеологийн нөхцлийг илэрхийлж буй газрын доорх усны тархалт, бүрэлдэн тогтолтын байгалийн ерөнхий зүй тогтолт болон геологийн тогтоцын суурь нөхцлийн өвөрмөц онцлогийг үндэслэн, гидрогеологийн давхрага зүйчлэлийн хувьд дараах уст үе давхарга, цогцолбор, газрын доорх усны бусад хуримтлал, бөөгнөрлийг ялгаж байна Үүнд:

- Голоцены үеийн аллювийн гарал үүсэлтэй сэвсгэр хурдасны уст давхарга (alQ_2)
- Дунд-дээд плейстоцений үеийн делюви-пролювийн гарал үүсэлтэй сэвсгэр хурдасны уст давхарга (dpQ_{1-2})
- Доод-дунд карбоны настай тунамал-хувирмал чулуулгийн зузаалаг дахь уст цогцолбор (C_{1-2}) зэрэг болно.

Зураг 3-4. Төслийн талбай орчмын гидрогеологи

3.7 Хөрсөн бүрхэвч

Судалгаа явуулсан нутаг дэвсгэр нь Монгол орны хөрс-газарзүйн мужлалаар Хангайн их мужийн өндрийн бүсшилийн Хэнтийн мужийн Хэнтийн баруун хэсгийн 39-р тойргийн (Үндэсний атлас, 2009) нутгийг хамран байрлах бөгөөд хотжилт, гэр хорооллын нөлөөгөөр *Хот суурингийн эвдэрсэн хөрс* болон өөрчлөгдсөн байна (“Монгол орны хөрсний джитал зураглал, хөрсний шинэчилсэн ангилал” сэдэвт ажлын тайлан, 2014). Улаанбаатар хотын Сүхбаатар дүүргийн 16, 17, 18-р хорооны нутаг, Дамбадаржаа орчмын газар нь талархаг гадаргыг хамарч далайн түвшнээс дээш 1340-1380 орчим метрийн өндөрт байрлана.

Хот суурингийн эвдрэлд их өртсөн хөрс. Дамбадаржаа орчмын Билгэхийн голын хөндий хэсгээр аллювийн ширэгт бараан хөрс болон аллювийн сайргархаг хөрсүүд бүрдэл байдлаар тархдаг байсан ба сүүлийн жилүүдийн хүн амын төвлөрөл, гэр хороололын айл өрхүүд нэмэгдсэний нөлөөгөөр хөрсөн бүрхэвч эвдрэл, доройтолд орж байгалийн унаган төрхөө бүрмөсөн алдсан тул хөрсний шинэчилсэн ангиллаар **Хот суурингийн эвдэрсэн хөрсний** ангилалд багтах болсон.

- “Улаанбаатар хотын гэр хорооллыг хөгжүүлэх хөрөнгө оруулалтыг дэмжих хөтөлбөр” төсөл хэрэгжүүлэхээр Дамбадаржаагийн гэр хороололд – 70.7 га талбайг сонгосон байх ба энэ орчмын газруудын дийлэнх хэсгийг гэр хорооллын эвдэрч, доройтсон газар эзлэх ба барилга байгууламж бүхий газар бага хэсгийг эзэлнэ.
- Дамбадаржаагийн гэр хорооллын энэ орчимд анх байгалийн нөхцөлдөө Аллювийн ширэгт бараан болон аллювийн сайргархаг хөрсүүд бүрдэл байдлаар тархдаг байсан хэдий ч хотжилт, хүн амын өсөлт, төвлөрөлийн нөлөөгөөр хот суурингийн эвдэрсэн хөрстэй болсон байна.

3.8 Ургамлан нөмрөг

Сүүлийн жилүүдийн хотын хүн амын механик өсөлт, гэр хорооллын өсөн нэмэгдэж байдал нь ургамлан нөмрөгт сөргөөр нөлөөлж суурьшлын бүс бүхий газрууд, тэр дундаа хашаа хоорондох гудамж талбай ургамалгүй, халцгай нүцгэн болох нөхцөл улам бүр нэмэгдэж байна. “Улаанбаатар хотын гэр хорооллыг хөгжүүлэх хөрөнгө оруулалтыг дэмжих хөтөлбөр” төсөл хэрэгжих Сүхбаатар дүүргийн 16,17,18-р хорооны Дамбадаржаа орчмын гэр хорооллын нутаг дэвсгэрт явуулсан судалгаагаар ургамалжилт дараахи байдалтай байна. Үүнд:

Гэр хороолол хэт их төвлөрсөн, гудамж хоорондох зай талбай бага байхын зэрэгцээ хашаа хоорондох гудамжиндаа авто замын нөлөөгөөр хөрсний эвдрэл ихээр үүссэн, ихэнхдээ ургамалгүй

халцгай нүцгэн байна. Гэр хорооллын зарим гудамжны хашааны ёроол хэсгийн нарийхан зурвас газарт алаг доог ургамалтай байна. Айлуудын хашааны ёроол хэсгийн багахан зурвас хэсэгт армаг тармаг ургасан хиаг, лууль, халгай бүхий ургамалтай байх ба тэдгээрийг дараах зургуудаар харууллаа.

Зураг 3-5. Гэр хорооллын хашаа хоорондох гудамжны ургамалгүй, ерөнхий төрх байдал

3.9 Амьтны аймаг

Улаанбаатар хотын Сүхбаатар дүүргийн 16,17,18-р хороонд хэрэгжих “Улаанбаатар хотын гэр хорооллыг хөгжүүлэх хөрөнгө оруулалтыг дэмжих хөтөлбөр” –ийн “Дамбадаржаа бичил дэд төв” нь Монгол орны хөхтөн амьтдын газарзүйн мужлал (Банников, 1954)–аар Хээрийн ба ойт хээрийн дэд мужийн Хэнтийн тойрогт багтах бөгөөд Нийслэлийн хотын суурьшлын бүс нутагт оршиж байна. Төсөл хэрэгжих талбай, түүний орчмын бүс нутагт хүн амын хэт төвлөрөл, хотжил, хүн малын нөлөө, бэлчээрийн талхлагдал зэргийн нөлөөллөөс амьтны аймгийн амьдрах нөхцөл алдагдаж зөвхөн хот суурин газарт амьдардаг цөөн тооны хөхтөн, шувуу зэрэг амьтад байгаа болно.

3.10 Тусгай хамгаалалттай газар нутаг

Улаанбаатар хотын Сүхбаатар дүүргийн 16,17,18-р хороонд хэрэгжих “Улаанбаатар хотын гэр хорооллыг хөгжүүлэх хөрөнгө оруулалтыг дэмжих хөтөлбөр” –ийн “Дамбадаржаа бичил дэд төв” нь улсын болон орон нутгийн тусгай хамгаалалттай газартай давхцахгүй юм. Тус төслийн талбайгаас улсын тусгай хамгаалалттай Богдхан уулын ДЦГ урд зүгт 10.7 км, Чингэлтэй уулын БНГ-ын 2-р хэсэг баруун хойд зүгт 11.2 км, дүүргийн тусгай хамгаалалттай Бурхантын хэмээх газар баруун хойд зүгт 18.4 км, Сонгинохайрхан уулын тусгай хамгаалалттай газар баруун урд зүгт 21.9 км зайтай оршдог.

Зураг 3-6. Улсын болон орон нутгийн тусгай хамгаалалттай газар нутгууд

3.11 Түүх, соёлын өв

Төслийн талбайд Эс И Си ХХК-ийн судалгааны багийн 2019 оны 9 сард хийсэн байгаль орчны төлөв байдлын хэрийн судалгаагаар түүх, соёлын өв бүхий ямар нэгэн дурсгал илрээгүй байна. Түүх соёлын өв

Дамбадаржаа хийдийн цогцолбор

Дамбадаржаа буюу Шашныг бадруулагч сүмийг Манжийн хааны зарлигаар хоёрдугаар Богд Жавзундамба хутагтын дурсгалд зориулан 1761-1765 онд баруун, зүүн Сэлбэ голын уулзварт байгуулжээ. Энэ үйл явдалтай холбогдуулж 1765 онд манжийн хааны зарлигийг тэмдэглэн, мөн Шашныг бадруулагч сүмийн тухай холбогдох зүйлийг гэрэлт хөшөөнд монгол, төвөд, манж, хятад хэлээр сийлж, сүмийн гол хаалганы баруун, зүүн талд байрлуулсан бөгөөд байгалийн элэгдлээс хамгаалах зорилгоор дээр нь асар босгожээ

Анх БНМАУ-ын СнЗ-ын 1961 оны 524 дүгээр тогтоолоор улсын хамгаалалтад авсан бол хамгийн сүүлд Засгийн газрын 2008 оны 175 дугаар тогтоолоор мөн улсын хамгаалалтад бүртгэн авсан байна. Сүхбаатар дүүргийн 17 дугаар хороо, Дамбадаржаагийн гудамжны баруун талд байдаг. Улаанбаатар хотын төв цэгээс зүүн хойш 9 км зайтай.

4 БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ БҮТЭЦ БҮРЭЛДЭХҮҮН, НИЙТ ЗАРДАЛ

Энэхүү байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтэд хяналт тавих, тайлагнах эрх үүргийг төсөл хэрэгжүүлэгч байгууллага болон Улаанбаатар хотын захиргаа, түүнийг төлөөлөн төслийг өдөр тутмын удирдлагаар ханган ажиллаж буй Төслийн Удирдах Нэгж хүлээх бол БОМТ-д заагдсан арга хэмжээнүүдийг хэрэгжүүлж ажиллах үүргийг барилгын ажлын гэрээт гүйцэтгэгч байгууллагууд хүлээнэ. БОМТ-г хэрэгжүүлэх төсөв зардлыг барилгын ажлын гэрээнд тусган оруулж өгөх бөгөөд гэрээт гүйцэтгэгч байгууллагууд нь барилгын ажлын явцад талбайн байгаль орчны ажилтан авч ажиллуулах үүргийг хүлээнэ.

2023 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний нийт зардал **104 сая 601 мянга 939.5 төгрөг** болох бөгөөд зардлын хураангуйг доорх хүснэгтэд ангилан үзүүлэв.

Хүснэгт 4-1. Дамбадаржаа дэд төвийн 2023 БОМТ-ний зардлын хураангуй

№	Менежментийн арга хэмжээ	Гэрээт ажлын багцууд						Нийт дүн, мян.төг
		DARI-1	DARI-2	DAEC	ASKG-DA	DAFPE	DAHП	
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	7,950,000	8,184,000	4,934,900	2,241,000	2,865,100	8,288,000	34,463,000
2	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө	6,812,086.3	7,002,764	6,253,435	1,589,977.6	333,720	11,462,157	33,454,139.5
3	Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах төлөвлөгөө	-	-	-	-	-	-	-
4	Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох төлөвлөгөө	-	-	-	-	-	-	-
5	Түүх соёлын өвийг хамгаалах төлөвлөгөө	1,000,000	1,000,000	1,000,000	-	1,000,000	-	4,000,000
6	Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	1,900,000	1,900,000	1,900,000	1,900,000	1,900,000	1,900,000	11,400,000
7	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	1,584,133	1,584,133	1,584,133	1,584,133	1,584,133	1,584,133	9,504,800
8	Орчны хяналт, шинжилгээний хөтөлбөр	2,140,000	2,140,000	1,640,000	1,140,000	1,640,000	3,080,000	11,780,000
Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний нийт зардал, төгрөг		21,386,219	21,810,897	17,312,468	8,455,111	6,457,853	26,314,290	104,601,939.5 (Барилгын ажлын гэрээний үнийн дүнд багтсан)

5 СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

5.1 DARI-1 гэрээний дугаар бүхий барилгын багц ажлын хүрээнд 2023 онд бүтээн байгуулах дэд бүтцийн байгууламжууд:

- + Авто зам: 1063 м;
- + Дулаан дамжуулах шугам хоолой: 1453 м;
- + Цэвэр ус дамжуулах шугам хоолой: 1044 м;
- + Ариутгах татуургын шугам хоолой: 1817 м;
- + Дренажийн шугам хоолой: 863 м.

Хүснэгт 5-1. DARI-1 багцын 2023 онд хэрэгжүүлж ажиллах Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
1. Газрын гадарга, хэвлийд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Газар шорооны ажилд нийт 1.11 га талбайн газрын гадарга, хэвлий өртөж эвдрэл үүсэх	<ul style="list-style-type: none"> ■ Дулаан, цэвэр, бохир ус, дренажийн шугам хоолой тавих нүх шуудууг ухах ажилд өртөж эвдэрсэн нийт талбайн 50%-д буюу 0.18 га талбайд талбайд газар шорооны ажил дуусмагц нөхөн сэргээлт, нөхөн дүүргэлт, тэгшилгээний ажлууд хийж, анхны төрх байдалд нь оруулах ■ Авто зам тавих ажилд өртөж эвдэрсэн нийт талбайн 50%-д буюу 0.37 га талбайд талбайд газар шорооны ажил дуусмагц нөхөн сэргээлт, тэгшилгээний ажлууд хийж, хэлбэршүүлэх, орчны тохижилт үүсгэх 	Газар шорооны ажил явагдах бүх цэгт				Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөнд тусгасан	Тухайн цэг дээрх барилгын ажил дуусах үед	Нөхөн сэргээлтийн стандарт MNS 5915:2008, MNS 5916:2008, MNS 5917:2008
Газар шорооны ажлаас 15,308 м ³ хаягдал шороон материал үүсэх	<ul style="list-style-type: none"> ■ 8,267 м³ хэмжээтэй шороон материалыг шуудууны нөхөн дүүргэлтэд ашиглах ба үлдсэн 7,041 м³ хэмжээтэй хаягдал шороон материалыг Цагаан давааны хог хаягдлын нэгдсэн цэгт хүргэн зайлуулах зөвшөөрлийг Сүхбаатар дүүргийн хот тохижилтын газраас авч, хог хаягдлын гэрээнд тусган оруулж өгнө. ■ Гэрээт гүйцэтгэгч нь хаягдал шороон материалын хэмжээ, овоолго, ачиж зайлуулсан тоо хэмжээний бүртгэлийг өдөр тутам хөтөлж, 7 хоног бүр ТУН-д тайлагнана. 							

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Газрын гадаргын төрх байдалд түр хугацааны өөрчлөлт орох	<ul style="list-style-type: none"> Авто зам ба дулаан, цэвэр, бохир ус, дренажийн шугам хоолой тавих газар шорооны ажлуудаас бий болох шороон материалын овоолгыг үүсгэхдээ орц, гарц, зам талбайг хааж, хөдөлгөөнд саад учруулахгүйгээр тооцож байрлалыг сонгох Газар шорооны ажил дуусмагц шороон материалын овоолго байрлаж байсан цэгт талбайн цэвэрлэгээ, нөхөн сэргээлт хийх 	Газар шорооны ажил явагдах бүх цэгт					Газар шорооны ажил явагдах хугацаанд	MNS5916:2008 Газар шорооны ажлын үед үржил шимт хөрс хуулалт, хадгалалт
2. Агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Газар шорооны ажил, талбайн тэгшилгээ хийх, барилгын материал тээвэрлэх, ачиж буулгах зэрэг ажлуудаас 577.5 кг/жил хэмжээтэй тоосжилт үүсч агаар орчныг бохирдуулах	<ul style="list-style-type: none"> Авто зам ба дулаан, цэвэр, бохир ус, дренажийн шугам хоолой тавих газар шорооны ажил явагдаж буй цэгүүдэд хуурай өдрүүдэд м² талбайд 2-4л нормын дагуу тогтмол усалгааг хийх Хүчтэй салхи шуургатай үед тоосжилтыг багасгах үүднээс ачиж буулгах болон газар шорооны ажлыг түр зогсоох Хүчтэй салхи шуургатай үед хөрсний овоолгоос тоосжилт үүсэхээс сэргийлж усалгаа хийх Хаягдал шороон материал, барилгын материал тээвэрлэж буй тээврийн хэрэгслийн ачааг хучиж бүтээх 	Газар шорооны ажил явагдах бүх цэгт	Усны хэмжээ м ³	300 ¹	3000 ²	900,000	Барилгын ажлын туршид,	Агаарын тухай хууль, Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хууль, MNS4585:2016 Агаарын чанар. Техникийн Ерөнхий Шаардлага
Зам барилгын болон барилгын ажилд ашиглагдах тоног төхөөрөмж, машин механизмаас хийн хаягдал, бохирдуулагч бодисууд ялгарч агаар орчныг бохирдуулах	<ul style="list-style-type: none"> Зам барилга, барилгын ажилд ашиглагдаж буй машинуудыг техникийн үзлэгт сар бүр оруулж, утаа их хаядаг, стандартад нийцэхгүй тээврийн хэрэгслийг ажлын талбайд гаргахгүй байх Тээврийн хэрэгсэл болон хүнд даацын машин механизмын хөдөлгүүрийн тохиргоо, оношлогоо үйлчилгээг тогтмол, чанартай хийх 	Зам барилга, барилгын ажилд ашиглагдах бүх тээврийн хэрэгсэл, машин механизмууд					Барилгын ажлын туршид, 7 хоног бүр	MNS5885:2016 Агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS4990:2010 Хот суурин газрын гадаад орчны агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS4990:2000 Ажлын байрны орчин. Эрүүл ахуйн шаардлага
	<ul style="list-style-type: none"> Тээврийн хэрэгслийн утааны найрлага дахь хорт бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ ба хэмжих аргын стандартын /MNS 5013:2009, MNS5014:2009/ дагуу хянаж зөвшөөрөгдөх хэмжээнээс хэтрүүлэхгүй байлгах 					ОХШХ-г тусган оруулсан	Барилгын ажлын туршид, Сар бүр	

¹ (1.0га*3м³*30хон*3 удаа*1.11 га) = 300 м³- БОАЖЯ сайдын 2015 оны А301 тоот тушаал

² 3000 төг/м³- Гэр хорооллын бүсэд зөөврийн ус түгээх тариф

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Цемент, элс зэрэг нунтаг бодисууд, мод төмрийн үртэс, хаягдал материалууд салхинд хийсч орчны агаарт бохирдол үүсгэж болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын ажил явагдаж буй цэгүүдэд талбайн цэвэрлэгээг өдөр тутам хийж, барилгын хог хаягдлыг зөвшөөрөгдсөн цэгт тогтмол зайлуулж байх Дулааны эх үүсвэр гаргах буюу хаягдал материалыг устгах зорилгоор шатамхай материалыг ил талбайд шатаахыг хориглоно 	Авто зам, барилгын ажил явагдах бүх цэгт,				Барилгын ажлын төсөвт багтсан	Барилгын ажлын туршид, 7 хоногт 1-2 удаа	Агаарын тухай хууль, Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хууль, MNS4585:2016 Агаарын чанар. Техникийн Ерөнхий Шаардлага
3. Физик орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Газар шорооны ажил, зам барилгын ажил, шугам хоолойн угсралтын ажил, барилгын материал тээвэрлэх, ачих, буулгах ажлуудаас дуу чимээ үүсэх	<ul style="list-style-type: none"> Зам барилга ба барилгын ажилд ашиглагдаж буй машинуудыг техникийн үзлэг, оношлогоо, засварыг сар бүр хийж, хэт их дуу чимээтэй, стандартад нийцэхгүй тээврийн хэрэгслийг ажлын талбайд гарахыг хориглох Дуу чимээ ихтэй ажлуудыг зөвхөн өглөөний 08:00 цагаас оройн 19:00 цагийн хооронд гүйцэтгэх Дуу чимээний мониторинг хэмжилт хийж хяналт тавих 	Зам барилга, барилгын ажилд ашиглагдах бүх тээврийн хэрэгсэл, машин механизмууд Барилгын ажлын талбай,				Барилгын ажлын төсөвт багтсан ОХШХ-т тусган оруулсан	Барилгын ажлын туршид	MNS4585:2016 Гадаад орчны дуу чимээний хүлцэх хэмжээ MNS4995:2015 Ажлын орчинд дуу чимээний давтамж болон хэлбэлзэл
Барилгын болон ахуйн хог хаягдлыг зүй зохистойгоор цуглуулж, зайлуулаагүйгээс физик орчны бохирдол үүсгэх	<ul style="list-style-type: none"> Сүхбаатар дүүргийн тохижилт үйлчилгээний газартай хог хаягдлын гэрээ байгуулж, түүнд хаягдал шороон материал, ахуйн ба барилгын хог хаягдлыг зайлуулах цэг ба тээвэрлэх автомашины улсын дугаарыг тодорхой зааж өгөх Барилгын ажил явагдаж буй газруудад хогийн хаягдлын цэг тогтоож, зориулалтын хогийн сав байрлуулах Барилгын түр кэмп тус бүрт хатуу хог хаягдлыг түр цуглуулах цэг тогтоож, хашлага хамгаалалт хийж, тэмдэжүүлэх Хог хаягдлыг замбараагүй хаях, зөвшөөрөлгүй газарт хураах, цуглуулахыг хатуу хориглох Хог хаягдлын менежмент, талбайн үзлэгийг өдөр тутамд зохион байгуулж хяналт тавих Барилгын түр кэмпүүдээс үүсэх шингэн хог хаягдлыг зориулалтын саванд цуглуулж, зөвшөөрөгдсөн цэгт зайлуулах 	Барилгын ажлын талбай, барилгын түр кэмп				Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгасан.	Барилгын ажил эхлэх үед, 2023 оны 2-р улиралд Барилгын ажлын туршид	Хог хаягдлын тухай хууль MNS 5344 : 2011 Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага Барилгын хог хаягдлыг цэвэрлэх, цуглуулах, ангилах, тээвэрлэх, дайн боловсруулах, сэргээн ашиглах, устгах, булшлах журам

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын ажил дууссаны дараа хог хаягдлыг цуглуулж зайлуулах, талбайн цэвэрлэгээг бүрэн гүйцэд хийж хяналтын инженерт хүлээлгэн өгөх 							
4. Гадаргын ба газрын доорх усанд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Хог хаягдлыг зохих ёсоор зайлуулаагүйгээс Сэлбэ голын савд бохирдол үүсгэж, усны чанарт нөлөөлөх	<ul style="list-style-type: none"> Сэлбэ голын орчимд усны хамгаалалтын бүс тогтоож, тэмдэг, тэмдэглэгээ байрлуулах, Усны тухай хууль”-ийн заалтуудыг дагаж мөрдөх, Сэлбэ голын усны хамгаалалтын бүс рүү барилгын ажилчид нэвтрэх, машин тэрэг угаах, түлш цэнэглэх, хог хаяхыг хатуу хориглох 	Сэлбэ голын усны хамгаалалтын бүх дагуу	Анхааруулах тэмдэг байрлуулах цэгийн тоо	5	50,000	250,000	Барилгын ажлын туршид	Усны тухай хууль, Ус бохирдуулсны төлбөрийн тухай хууль
Тос тосолгооны материал санамсаргүй байдлаар асгарч, хур борооны усаар зөөгдөх буюу хөрсөнд нэвчих байдлаар гадаргын болон газрын доорх усны бохирдол үүсгэх	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын ажилд ашиглагдаж буй машин техникт түлш цэнэглэх ажлыг зөвхөн ШТС буюу цементэлсэн талбайд хийж гүйцэтгэх Барилгын ажилд ашиглагдаж буй машин техникийг ажлын талбарт гарахаас өмнө өдөр бүр үзлэг хийж, тос тосолгооны материал хөрсөнд асгарч алдагдахаас сэргийлэх Шатах тослох материал асгарсан үед, хөрсний бохирдол үүсэхээс сэргийлж синтетик шингээгч материал (TSSW50W) ашиглан шингээж авах 	Барилгын ажилд ашиглагдах бүх тээврийн хэрэгсэл, машин механизмууд	синтетик шингээгч материал (TSSW50W), ширхэг	5	100,000	500,000	Барилгын ажлын туршид	Усны тухайн хууль MNS 6148:2010 Усны чанар. Газрын доорхи усыг бохирдуулагч бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
Барилгын болон ахуйн зориулалтаар багавтар хэмжээний ус ашиглах	<ul style="list-style-type: none"> Үйл ажиллагаанд шаардагдах усны эх үүсвэр, хэрэглээг тогтоож, ус ашиглалтын гэрээ байгуулж ажиллах Ашиглаж буй усны хэмжээ, чанарт хяналт тавьж ажиллах 	Ундны усны эх үүсвэр	тонн	Үйл ажиллагааны зардалд багтсан			Барилгын ажлын явцад улирал бүр	MNS0900:2018 Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар аюулгүй байдлын үнэлгээ
Шингэн хаягдал, 00-д хуримтлагдсан ялгадас зэрэг нь хөрсөнд нэвчиж газрын доорх усны найрлага, чанарт нөлөөлж болзошгүй.	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын түр кэмпээс үүсэх шингэн хог хаягдлыг зориулалтын саванд цуглуулж, зөвшөөрөгдсөн цэгт зайлуулж байх Барилгын түр кэмпийн 00-н нүхэнд бактерийн бохирдлоос сэргийлэх био-бэлдмэл хэрэглэж, ойр орчмыг хлораминт цацлагаар тогтмол ариутгаж цэвэрлэж байх 	Барилгын түр кэмпүүдэд	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгасан.				Барилгын ажлын явцад 7 хоног бүр	MNS 4943:2015 Хүрээлэн байгаа орчин. Усны чанар. Хаягдал ус. Ерөнхий шаардлага Эрүүл ахуйн тухай хууль
Дренажийн ажлын үед өнгөн хөрсний болон ул хөрсний усны түвшин дээшилж, халиа тошин, хөрс овойлт, суулт зэрэг улирлын цэвдэгтэй	<ul style="list-style-type: none"> Инженер-геологийн судалгаа, дренажийн зураг төсөлд заагдсан дээрх үзэгдлүүдээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг хэрэгжүүлж ажиллах Гаргалгаа хэсэгт өвөл хөлдөлт өгөхгүй байдлаар хийц хийх, халиа халиа үүсгэхгүй байдлаар шийдэх 	Хөрсний усны түвшин бууруулах дренажийн шугам хоолой	Нарийвчилсан зураг төсөл боловсруулах ажлын төсөвт багтсан				Дренажийн ажлын явцад	Усны барилга байгууламжийн зураг төсөл зохиох үндсэн журам БНБД 33-01-03 MNS 2990:1980 Хүлцэл суултын нэгдсэн систем.

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
холбоотой үзэгдлүүд үүсэх		тавих трассын дагуу						Метрийн эрээс. Үндсэн хэмжээ
Үерийн улмаас Сэлбэ голын усны түвшин огцом дээшилж, инженерийн барилга байгууламжийг эвдэх эрсдэл	<ul style="list-style-type: none"> Онцгой байдлын төлөвлөгөө боловсруулж ажиллах, түүнд үерийн эрсдэлээс хамгаалах зохих арга хэмжээнүүдийг тусгаж өгөх Барилгын түр кэмпүүд, бүх инженерийн байгууламжууд нь үерээс хамгаалах байгууламжтай байх (үерээс хамгаалах далан, шуудуу зэрэг) 		Барилгын ажлын төсөвт багтсан				Барилгын ажлын туршид	Онцгой байдлын тухай хууль
Дренажийн шугам хоолойн холбоосуудаар ус алдах, хагарах, хэв гажих, суулт үүсэх зэргээр эвдрэл гэмтэл үүсэх	<ul style="list-style-type: none"> Дренажийн шугам хоолойн хэвийн байдалд тогтмол хяналт тавьж, шаардлагатай тохиолдолд нэн даруй засвар хийх Хөрсний усны бохирдлын хэмжээ, зэврүүлэлт ба идэмхий чанарыг тодорхойлох шинжилгээ хийх 		Барилгын ажлын төсөвт багтсан				Барилгын ажлын явцад, тухай бүрт	Хот тосгоны төлөвлөлт барилгажилтын норм ба дүрэм БНБД 30.01.03
5. Хөрсөн бүрхэвчид үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Машин тэрэг, хүний байнгын хөл хөдөлгөөнөөс үүдэн хөрс суларч доройтох, хөрсний элэгдэл үүсч болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Хөрсний эвдрэл талхагдал үүсэхээс сэргийлж хүнд даацын машинуудыг тогтсон маршрутаар зорчуулах Барилгын ажил дуусах үед хөрс суларч доройтон, хөрсний элэгдэл үүссэн газруудад нөхөн сэргээлт хийх 	Барилгын материал гэвэрлэх зам дагуу, барилгын талбай барилгын түр кэмпүүд			Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөнд тусгасан.		Тухайн цэг дээрх барилгын ажил дуусах үед	Хөрс хамгаалах, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль, MNS 5850:2008 Хөрсний чанар. Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
Газар шорооны ажлын улмаас 1.11 га талбайн өнгөн хөрс хуулагдаж эвдрэлд орох ба шимт хөрсний овоолгыг стандартын дагуу үүсгэж хадгалаагүй нөхцөлд хөрсний чанар алдагдаж болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Авто зам ба дулаан, цэвэр, бохир ус, дренажийн шугам хоолой тавих ажилд өртөж эвдэрсэн нийт талбайн 50%-д буюу 0.55 га талбайд талбайд газар шорооны ажил дуусмагц нөхөн сэргээлт, тохижилтын ажлууд хийх Газар шорооны ажлын үед өнгөн хөрсний овоолгыг тусад нь үүсгэж стандартын дагуу хадгалах ба барилгын ажил дуусах үед нөхөн сэргээлтэд ашиглах 	Газар шорооны ажил явагдах цэгүүд			Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөнд тусгасан.		Газар шорооны ажил явагдах хугацаанд	MNS5916:2008 Газар шорооны ажлын үед үржил шимт хөрс хуулалт, хадгалалт

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Тос тосолгооны материал санамсаргүй байдлаар асгарч хөрсөнд нэвчсэнээр хөрсөнд бүрхэвчийн бохирдол үүсгэж болзошгүй.	<ul style="list-style-type: none"> Зам барилга, барилгын ажилд ашиглагдаж буй машин техникт түлш цэнэглэх ажлыг зөвхөн ШТС буюу цементэлсэн талбайд хийж гүйцэтгэх Зам барилга, барилгын ажилд ашиглагдаж буй машин техникийг ажлын талбарт гарахаас өмнө өдөр бүр үзлэг хийж, тос тосолгооны материал хөрсөнд асгарч алдагдахаас сэргийлэх Бетон зуурмаг, асфальт материал тээвэрлэх, буулгах, хучилт хийх ажлуудыг нарийн чанд горимын дагуу тогтоосон талбайн хүрээнд гүйцэтгэж, хөрсөнд асгаралт үүсгэхээс сэргийлэх 	Зам барилга, барилгын ажилд ашиглагдах бүх тээврийн хэрэгсэл, машин механизмууд				Барилгын ажлын төсөвт багтсан	Барилгын ажлын туршид	Хөрс хамгаалах, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль, MNS 5850:2008 Хөрсний чанар. Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
Хог хаягдал, кэмпээс гарах бохир ус, бие засах газар, ахуйн бохирдол зэргээс үүдэлтэй хөрсний бохирдол үүсч болзошгүй.	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын ба ахуйн хатуу хог хаягдлыг түр цуглуулах цэг тогтоож, хашлага хамгаалалт хийж тэмдэгжүүлэх Хог хаягдлыг замбараагүй хаях, зөвшөөрөлгүй газарт хураах, цуглуулахыг хатуу хориглох Барилгын түр кэмпээс үүсэх шингэн хог хаягдлыг зориулалтын саванд цуглуулж, зөвшөөрөгдсөн цэгт зайлуулж байх Барилгын түр кэмгийн 00-н нүхэнд бактерийн бохирдлоос сэргийлэх био-бэлдмэл хэрэглэж, ойр орчмыг хлораминт цацлагаар тогтмол ариутгаж цэвэрлэж байх 	Барилгын түр кэмпүүд дэхь хогийн цэг, 00-ийн цэг				Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгасан.	Барилгын ажлын туршид	Хог хаягдлын тухай хууль Эрүүл ахуйн тухай хууль MNS 5344 : 2011 Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага
6. Ургамлан нөмрөгт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ								
Хүний замбараагүй үйл ажиллагааны улмаас Сэлбэ голын сав газрын ургамлан нөмрөг талхлагдан бохирдож болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Сэлбэ голын орчимд усны хамгаалалтын бүс тогтоож, хамгаалалтын бүс рүү барилгын ажилчид нэвтрэх, машин тэрэг угаах, түлш цэнэглэх, хог хаях болон аливаа барилгын үйл ажиллагаа явуулахыг хатуу хориглох 	Барилгын бүх ажилчид				Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө ба энэхүү төлөвлөгөөний 4-р хэсэгт төсөвлөсөн төсвийн дагуу	Барилгын ажлын туршид	Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль Байгалийн ургамлын тухай хууль Ургамал хамгааллын тухай хууль
7. Түүх соёлын өвд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ								
Төслийн барилгын ажлаас үүсэх тоосжилт, дуу чимээ, машин техникийн хөдөлгөөн зэрэг нь Дамбадаржаа хийдийн ном хурах,	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын материал, хаягдал шороон материал тээвэрлэх хүнд даацын машин тэрэгний тээврийн маршрутыг Дамбадаржаалин хийдийн дэргэдүүр өнгөрөхгүйгээр тогтоож өгөх Дамбадаржаалин хийдээс 500 метрээс дотогш зайд дуу чимээ ихтэй буюу тоосжилт үүсгэх газар шорооны ажил 	Барилгын ажлын бүх цэгт				Барилгын ажлын төсөвт багтсан	Барилгын ажлын туршид	Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
сүсэгтэн олон цуглах үйл ажиллагаанд шууд бус байдлаар саад болж болзошгүй	хийж гүйцэтгэх тохиолдолд тус хийдийн хурал хурдаг гол цагуудаас зөрүүлэх арга хэмжээ авах							
	<ul style="list-style-type: none"> Дамбадаржаа хийдийн ойр орчимд барилгын ажил явагдах үед хамгаалалтын торон хашлага татаж хамгаалалт хийх Хийд рүү тээврийн хэрэгсэл болон явган зорчигч саадгүй орж гарах нөхцөлийг алдагдуулахгүйгээр барилгын ажлыг төлөвлөх 	Дамбадаржаа хийдийн ойр орчимд				Түүх соёлын өвийг хамгаалах төлөвлөгөөнд тусгасан		
Газар шорооны ажлын явцад газрын хөрсөнд нуугдмал байсан археологи, палеонтологийн санамсаргүй олдвор, түүх соёлын дурсгалт зүйлс илэрч болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Санамсаргүй олдвор илэрсэн цэгт барилгын үйл ажиллагааг нэн даруй зогсоох Санамсаргүй олдвор илэрсэн тухай дүүргийн засаг дарга, цагдаагийн болон уг асуудлыг эрхэлсэн эрдэм шинжилгээний байгууллагад нэн даруй мэдэгдэх Археологийн хүрээлэнгийн мэргэжлийн баг ажиллуулж шаардлагатай судалгаа шинжилгээ хийлгэх, шаардлагатай бол авран хамгаалах малтлага хийлгэх Монгол улсын “Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль” болон бусад холбогдох хууль тогтоомжийг мөрдөн ажиллах 	Барилгын ажлын бүх цэгт				Барилгын ажлын төсөвт багтсан	Газар шорооны ажлын явцад, тухай бүрт	Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль
8. Нийгэм, олон нийтэд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Авто зам ба дулаан, цэвэр, бохир ус, дренажийн шугам хоолой тавих ажлуудаас тоосжилт үүсч явган болон машинтай зорчигчийн үзэгдэх орчныг хязгаарлах	<ul style="list-style-type: none"> Газар шорооны ажил явагдаж буй цэгүүдэд 1 м² талбайд 2-4л нормын дагуу тогтмол усалгааг хийх Хүчтэй салхи шуургагай үед тоосжилтыг багасгах үүднээс газар шорооны ажлыг түр зогсоох Хаягдал шороон материал, барилгын материал тээвэрлэж буй тээврийн хэрэгслийн ачааг хучиж бүтээх 	Барилгын ажлын талбай				Энэхүү төлөвлөгөөний агаарын чанарын хэсэгт төсөвлөсөн төсвийн дагуу	Хуурай өдрүүдэд, өдөрт 2-3 удаа	MNS5885:2016 Агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS4990:2010 Агаарын чанар - Хот суурин газрын гадаад орчны агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ

2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Барилгын материал тээвэрлэх, газар шорооны ажлуудаас дуу чимээ үүсч ойр орчмын оршин суугчдын тав тухыг алдагдуулах	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын ажилд ашиглагдаж буй автомашинуудыг техникийн үзлэгт сар бүр оруулж, хэт их дуу чимээтэй, стандартад нийцэхгүй тээврийн хэрэгслийг ажлын талбайд гаргахгүй байх Шаардлагатай тохиодолд дуу чимээ тусгаарлах зөөврийн хана ашиглах Дуу чимээ ихтэй ажлуудыг зөвхөн өглөөний 08:00 цагаас оройн 19:00 цагийн хооронд гүйцэтгэх 	Газар шорооны ажил явагдах цэгүүд, бүх тээврийн хэрэгсэл					Барилгын ажлын төсөвт багтсан ОХШХ-г тусган оруулсан	Барилгын ажлын туршид, өдөр бүр MNS4585:2016 Гадаад орчны дуу чимээний хүлцэх хэмжээ
Зам барилга, газар шорооны ажлуудаас гэр хороолол дунд зорчих зам, орц, гарц хаагдаж боогдох	<ul style="list-style-type: none"> Зам барилгын ажлын улмаас тухайн замыг түр хаасан талаарх болон тээврийн хэрэгслийн зорчих хөдөлгөөнд зориулан тогтоож өгсөн явах түр маршрутыг заасан тэмдэг, тэмдэглэгээг байршуулах Барилгын ажил явагдаж буй цэгүүдийн ойр орчимд явган хүн ба тээврийн хэрэгсэл чөлөөтэй зорчих зам, орц гарцыг бий болгож өгөх Барилгын материал хураах, хөрсний овоолго үүсгэх цэгийг сонгохдоо оршин суугчдын хөдөлгөөнд саад учруулах буюу орц гарцыг хаахгүй байхаар төлөвлөх 	Барилгын ажлын бүх цэгт					Барилгын ажлын төсөвт багтсан	MNS 5682:2006 Явган хүн, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд зориулсан зам. Техникийн шаардлага
Зүсэх, бутлах, гагнах ажлуудын үед хэлтэрхий буюу гагнуурын оч үсэрч явган зорчигчийг гэмтээж болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Зүсэх, гагнах ажлууд хийгдэх цэгүүдийг тойруулж хамгаалалтын хашлага татах, анхааруулах тэмдэг байршуулах 	Шугам хоолойн угсралт явагдах цэгүүд	Хамгаалалтын хашлага, самбар байрлуулах тоо	5	300,000	1,500,000	Зүсэх, гагнах ажил явагдах үед	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, MNS 4968 : 2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ерөнхий шаардлага
Цемент, шохой, элс зэрэг нунтаг материал агаарт дэгдэж үзэгдэх орчныг хязгаарлаж болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Зам барилгын хэрэглэгддэг цемент, элс, шохой зэрэг нунтаг материалыг битүү орчинд буюу тусгайлсан саванд хадгалах 	Зам барилгын ажил явагдах цэгүүд	Нунтаг бодис хадгалах зориулалтын савны тоо ширхэг	5	300,000	1,500,000	Барилгын ажлын туршид	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, MNS 4968 : 2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ерөнхий шаардлага
Барилгын материал тээвэрлэх үйл ажиллагааны үед зам тээврийн осол аварга гарах буюу ус зөөж буй хүүхдүүд, явган	<ul style="list-style-type: none"> Хүнд даацын машины жолооч нарыг замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын давтан сургалтад хамруулах, гэр хорооллын суурьшлын бүс дунд үүсч болзошгүй эрсдэл, осол аваргаар талар тайлбарлан таниулах 	Тээврийн маршрут дагуу	Сургалтын тоо	1 удаа	400,000	400,000	Барилгын ажил эхлэхээс өмнө Барилгын ажлын туршид	Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын тухай хууль Монгол Улсын Замын хөдөлгөөний дүрэм

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
зорчигчдын аюулгүй байдалд эрсдэл учруулж болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Гэр хороолол дунд тээврийн машины хурдыг хязгаарлах дүрэм мөрдүүлэх Тээврийн жолооч нарт худаг, хүүхдийн сургууль, цэцэрлэг, явган хүний гарц, уулзвар зэрэг осол аваарь гарах эрсдэл бүхий цэгүүд дээр 5 секунд зогсоод хөдлөх дүрэм мөрдүүлэх 							
Барилгын материал, хаягдал шороон материал тээвэрлэх тээврийн хэрэгслийн байнгын хөдөлгөөний улмаас 7 буудал, хойд зуслан чиглэлийн замын ачаалал нэмэгдэх	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын суурь ухах, шугам хоолой тавих суваг шуудуу ухах, зам тавих трассын хөрсийг хусч цэвэрлэх зэрэг хаягдал шороон материал их хэмжээгээр үүсгэдэг газар шорооны ажлуудыг зуслангийн оргил ачааллын улирал (6-8-р сар) эхлэхээс өмнө (4-5-р сард) буюу дараа нь (9-10-р сард) гүйцэтгэх ажлын хуваарь, төлөвлөгөө гаргах Барилгын материал, хаягдал шороон материал тээвэрлэх тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөнийг замын хөдөлгөөний оргил ачааллын цаг болох өглөө 07:00-10:00 цаг болон орой 17:00-20:00 цагуудаас зөрүүлсэн цагийн хуваарь гаргаж зохицуулах Нэн яаралтай бус зарим төрлийн бараа материалын тээвэрлэлтийг ажлын бус өдрүүдээр (Бямба, Ням гарагт) хийж гүйцэтгэх 	Барилгын ажлын бүх цэгт	Барилгын ажлын төсөвт багтсан, нэмэлт зардал гарахгүй				Барилгын ажил явагдах хугацаанд	Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын тухай хууль Монгол Улсын Замын хөдөлгөөний дүрэм
Шугам хоолой тавих зорилгоор ухсан нүх, шуудуунд хүн унаж гэмтэх	<ul style="list-style-type: none"> Шугам хоолой байрлуулах зорилгоор ухсан нүх шуудууг хамгаалалтын торон хашлагаар хашиж хүрээлэх, анхааруулах тэмдэг байрлуулах 	Шугам хоолойн угсралт явагдах цэгүүд	Торон хашлаган ы урт, м	500	5,000	2,500,000	Газар шорооны ажлын туршид	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, MNS 4968 : 2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ерөнхий шаардлага

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Кэмгийн орчинд хог хаягдал, бохир усыг замбараагүй зайлуулснаас үүдэн орчны бохирдол, үнэр танар үүсгэх	Барилгын түр кэмп бүрт дараах эрүүл ахуйн үндсэн шаардлагууд тавигдана. Үүнд: 1. Хатуу хог хаягдлын менежмент. Хатуу хог хаягдлыг түр хадгалах зориулалтын цэг бий болгож, хашлага хамгаалалт хийж, тэмдэг тэмдэглэгээ байршуулах, СБД-ийн ТҮК-тэй хог хаягдлыг тээвэрлэх гэрээ байгуулж цугларсан хог хаягдлыг 7 хоногт 2 удаа ачуулж байх 2. Шингэн хог хаягдлын менежмент. Кэмпээс гарах бохир усыг битүү саванд түр хадгалж, зөвшөөрөгдсөн цэгт зайлуулж байх 3. Ажилчдын 00. Эрүүл ахуйн шаардлага хангасан 00-той байх, 00-н нүхэнд био-бэлдмэл ашиглаж халдваргүйжүүлэлт хийх, ойр орчмыг нь хлораминт шингэнээр тогтмол ариутгаж цэвэрлэх	Барилгын түр кэмпүүд Барилгын ажлын бүх цэгт	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан				Барилгын ажлын туршид	Хог хаягдлын тухай хууль Эрүүл ахуйн тухай хууль MNS 5344 : 2011 Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага
Кэмгийн орчинд сахилга бат, хэв журмын зөрчил гаргаж оршин суугчдын амгалан тайван байдлыг алдагдуулах	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын ажилчдыг БОМТ, эрүүл ахуйн сургалтад хамруулж, зөрчлийн хуулийн холбогдох заалтуудыг сурталчлан таниулсан байх Кэмгийн орчинд мөрдөх дотоод журамд сахилга батын асуудлыг нарийвчлан тусгаж өгөх ба үүнд согтууруулах ундаа хэрэглэх, ойр орчмын оршин суугчидтай асуудал зөрчил үүсгэх зэргийг хатуу хориглох 	Барилгын бүх ажилчид	Сургалтын тоо	1 удаа	400,000	400,000	2023 оны барилгын ажлын эхэнд	Зөрчлийн тухай хууль, MNS 4968 : 2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ерөнхий шаардлага
Замын ажилд ашиглагдах хүнд даацын машин механизмууд осол аваарь гаргаж болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Замын индүүдэгч, бетон зуурмаг, асфальт тээвэрлэгч, дэвсэгч зэрэг том оврын машин тэрэгний ажлын үед хяналтын дохиурчныг зайлшгүй ажиллуулах шаардлагатай ба том оврын машин тэрэг ухрах, эргэх маневруудыг зөвхөн хяналтын дохиурчны дохиогоор хийж гүйцэтгэх 	Зам барилгын ажлын талбайд	Барилгын ажлын төсөвт багтсан				Зам барилгын ажлын явцад	Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын тухай хууль Монгол Улсын Замын хөдөлгөөний дүрэм

2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Өндөр температуртай асфальт болон бетон зуурмаг алдагдаж хүний гар хөл түлэгдэж гэмтэж болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Бетон зуурмаг, асфальт материал тээвэрлэх, буулгах, хучилт хийх ажлуудыг нарийн чанд горимын дагуу тогтоосон талбайн хүрээнд гүйцэтгэж, санамсаргүй асгаралт үүсгэхээс сэргийлэх Зам барилгын ажлын талбарт ажиллаж буй ажилчид хамгаалалтын хувцас хэрэглэлтэй байх Зам барилгын ажил явагдаж буй цэгийг тойруулан хамгаалалтын хашлага татаж, анхааруулах гэмдэг байрлуулсан явган зорчигчийн хөдөлгөөнийг хязгаарлах арга хэмжээ авах 					Барилгын ажлын төсөвт багтсан	Зам барилгын ажлын явцад	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, MNS 4968 : 2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ерөнхий шаардлага
9. Удирдлага, зохион байгуулалтын арга хэмжээ								
Гүйцэтгэгчийн БОМТ боловсруулах, хэрэгжүүлэх	Барилгын ажлын гэрээт гүйцэтгэгч нь БОАЖЯ-аар батлагдсан энэхүү БОМТ дээр үндэслэн Г-БОМТ-г боловсруулж ТУН-д хянуулж батлуулна.					Барилгын ажлын төсөвт багтсан	гэрээнд гарын үсэг зурснаас хойш 30 хоногийн дотор	
БОМТ-г хэрэгжүүлэх бүтэц зохион байгуулалт, боловсон хүчинтэй байх	Барилгын ажлын гэрээт гүйцэтгэгч байгууллага нь талбайн байгаль орчны ажилтантай байх ба уг ажилтан нь Г-БОМТ-г боловсруулах, хэрэгжүүлэх, тайлагнах, барилгын ажлын талбарт өдөр тутмын БО-ны хяналт тавих зэрэг чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ.	Гэрээт гүйцэтгэгч байгууллага ба туслан гүйцэтгэгч байгууллагуудын удирдлага	хүн/сар		Барилгын ажлын төсөвт багтсан		Барилгын ажлын туршид	Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль, Байгаль орчны үнэлгээний тухай хууль
Байгаль орчныг хамгаалах чиглэлээр инженер, барилгын ажилчдыг чадавхижуулах	Бүх барилгын ажилчдыг хамруулсан БО-ны сургалт зохион байгуулж, БО-ны чиглэлийн хууль, журмын шаардлага, стандарт, БОМТ-д тусгагдсан бууруулах арга хэмжээг тайлбарлан таниулна.					Энэхүү төлөвлөгөөний 8-р хэсэгт заагдсан сургалтын төсвийн хүрээнд	Барилгын ажлын эхэнд	
DARI-1 багцын 2023 оны сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төсөв:							7,950,000 төгрөг	

5.2 DARI-2 гэрээний дугаар бүхий барилгын багц ажлын хүрээнд 2023 онд бүтээн байгуулах дэд бүтцийн байгууламжууд:

- + Авто зам: 1526 м
- + Дулаан дамжуулах шугам хоолой: 1141 м
- + Цэвэр ус дамжуулах шугам хоолой: 1360 м
- + Ариутгах татуургын шугам хоолой: 1214 м
- + Дренажийн шугам хоолой: 522 м

Хүснэгт 5-2. DARI-2 багцын 2023 онд хэрэгжүүлэх Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
1. Газрын гадарга, хэвлийд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Газар шорооны ажилд нийт 1.4 га талбайн газрын гадарга, хэвлий өртөж эвдрэл үүсэх	<ul style="list-style-type: none"> ■ Дулаан, цэвэр, бохир ус, дренажийн шугам хоолой тавих нүх шуудууг ухах ажилд өртөж эвдэрсэн нийт талбайн 50%-д буюу 0.17 га талбайд талбайд газар шорооны ажил дуусмагц нөхөн сэргээлт, нөхөн дүүргэлт, тэгшилгээний ажлууд хийж, анхны төрх байдалд нь оруулах ■ Авто зам тавих ажилд өртөж эвдэрсэн нийт талбайн 50%-д буюу 0.53 га талбайд талбайд газар шорооны ажил дуусмагц нөхөн сэргээлт, тэгшилгээний ажлууд хийж, хэлбэршүүлэх, орчны тохижилт үүсгэх 	Газар шорооны ажил явагдах бүх цэгт			Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөнд тусгасан		Тухайн цэг дээрх барилгын ажил дуусах үед	Нөхөн сэргээлтийн стандарт MNS 5915:2008, MNS 5916:2008, MNS 5917:2008
Газар шорооны ажлаас 16,997 м ³ хаягдал шороон материал үүсэх	<ul style="list-style-type: none"> ■ 8,267 м³ хэмжээтэй шороон материалыг шуудууны нөхөн дүүргэлтэд ашиглах ба үлдсэн 8,730 м³ хэмжээтэй хаягдал шороон материалыг Цагаан давааны хог хаягдлын нэгдсэн цэгт хүргэн зайлуулах зөвшөөрлийг Сүхбаатар дүүргийн хот тохижилтын газраас авч, хог хаягдлын гэрээнд тусган оруулж өгнө. ■ Гэрээт гүйцэтгэгч нь хаягдал шороон материалын хэмжээ, овоолго, ачиж зайлуулсан тоо хэмжээний бүртгэлийг өдөр тутам хөтөлж, 7 хоног бүр ТУН-д тайлагнана. 	Газар шорооны ажил явагдах бүх цэгт			Барилгын ажлын төсөвт багтсан		Газар шорооны ажил явагдах хугацаанд, 7 хоног бүр	Барилгын хог хаягдлыг цэвэрлэх, цуглуулах, ангилах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, сэргээн ашиглах, устгах, булшлах журам MNS BS 5906:2015 Барилгын хог хаягдлын менежмент, ашиглалтын дүрэм
Газрын гадаргын төрх байдалд түр хугацааны өөрчлөлт орох	<ul style="list-style-type: none"> ■ Авто зам ба дулаан, цэвэр, бохир ус, дренажийн шугам хоолой тавих газар шорооны ажлуудаас бий болох шороон материалын овоолгыг үүсгэхдээ орц, гарц, зам талбайг хааж, хөдөлгөөнд саад учруулахгүйгээр тооцож байрлалыг сонгох 	Газар шорооны ажил явагдах бүх цэгт			Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөнд тусгасан		Газар шорооны ажил явагдах хугацаанд	MNS5916:2008 Газар шорооны ажлын үед үржил шимт хөрс хуулалт, хадгалалт

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
	<ul style="list-style-type: none"> Газар шорооны ажил дуусмагц шороон материалын овоолго байрлаж байсан цэгт талбайн цэвэрлэгээ, нөхөн сэргээлт хийх 							
2. Агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Газар шорооны ажил, талбайн тэгшилгээ хийх, барилгын материал тээвэрлэх, ачиж буулгах зэрэг ажлуудаас 725.76 кг/жил хэмжээтэй тоосжилт үүсч агаар орчныг бохирдуулах	<ul style="list-style-type: none"> Авто зам ба дулаан, цэвэр, бохир ус, дренажийн шугам хоолой тавих газар шорооны ажил явагдаж буй цэгүүдэд хуурай өдрүүдэд м² талбайд 2-4л нормын дагуу тогтмол усалгааг хийх Хүчтэй салхи шуургатай үед тоосжилтыг багасгах үүднээс ачиж буулгах болон газар шорооны ажлыг түр зогсоох Хүчтэй салхи шуургатай үед хөрсний овоолгоос тоосжилт үүсэхээс сэргийлж усалгаа хийх Хаягдал шороон материал, барилгын материал тээвэрлэж буй тээврийн хэрэгслийн ачааг хүчиж бүтээх 	Газар шорооны ажил явагдах бүх цэгт	Усны хэмжээ м ³	378 ³	3000 ⁴	1,134,000	Барилгын ажлын туршид	Агаарын тухай хууль, Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хууль, MNS4585:2016 Агаарын чанар. Техникийн Ерөнхий Шаардлага
Зам барилгын болон барилгын ажилд ашиглагдах тоног төхөөрөмж, машин механизмаас хийн хаягдал, бохирдуулагч бодисууд ялгарч агаар орчныг бохирдуулах	<ul style="list-style-type: none"> Зам барилга, барилгын ажилд ашиглагдаж буй автомашинуудыг техникийн үзлэгт сар бүр оруулж, утаа их хаядаг, стандартад нийцэхгүй тээврийн хэрэгслийг ажлын талбайд гаргахгүй байх Тээврийн хэрэгсэл болон хүнд даацын машин механизмын хөдөлгүүрийн тохиргоо, оношлогоо үйлчилгээг тогтмол, чанартай хийх 	Зам барилга, барилгын ажилд ашиглагдах бүх тээврийн хэрэгсэл, машин механизмууд	Барилгын ажлын төсөвт багтсан		Барилгын ажлын туршид, 7 хоног бүр		MNS5885:2016 Агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS4990:2010 Хот суурин газрын гадаад орчны агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS4990:2000 Ажлын байрны орчин. Эрүүл ахуйн шаардлага	
	<ul style="list-style-type: none"> Тээврийн хэрэгслийн утааны найрлага дахь хорт бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ ба хэмжих аргын стандартын /MNS 5013:2009, MNS5014:2009/ дагуу хянаж зөвшөөрөгдөх хэмжээнээс хэтрүүлэхгүй байлгах 		ОХШХ-т тусган оруулсан		Барилгын ажлын туршид, Сар бүр			
Цемент, элс зэрэг нунтаг бодисууд, мод төмрийн үртэс, хаягдал материалууд салхинд хийсч орчны агаарт	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын ажил явагдаж буй цэгүүдэд талбайн цэвэрлэгээг өдөр тутам хийж, барилгын хог хаягдлыг зөвшөөрөгдсөн цэгт тогтмол зайлуулж байх Дулааны эх үүсвэр гаргах буюу хаягдал материалыг устгах зорилгоор шатамхай материалыг ил талбайд шатаахыг хориглоно 	Авто зам, барилгын ажил явагдах бүх цэгт	Барилгын ажлын төсөвт багтсан		Барилгын ажлын туршид, 7 хоногт 1-2 удаа		Агаарын тухай хууль, Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хууль, MNS4585:2016 Агаарын чанар. Техникийн Ерөнхий Шаардлага	

³ (1.0га*3м³*30хон*3 удаа*1.4 га) = 378 м³- БОАЖЯ сайдын 2015 оны А301 тоот тушаал

⁴ 3000 төг/м³- Гэр хорооллын бүсэд зөөврийн ус түгээх тариф

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
бохирдол үүсгэж болзошгүй								
3. Физик орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Газар шорооны ажил, зам барилгын ажил, шугам хоолойн угсралтын ажил, барилгын материал тээвэрлэх, ачих, буулгах ажлуудаас дуу чимээ үүсэх	<ul style="list-style-type: none"> Зам барилга ба барилгын ажилд ашиглагдаж буй автомашинуудыг техникийн үзлэг, оношлогоо, засварыг сар бүр хийж, хэт их дуу чимээтэй, стандартад нийцэхгүй тээврийн хэрэгслийг ажлын талбайд гарахыг хориглох Дуу чимээ ихтэй ажлуудыг зөвхөн өглөөний 08:00 цагаас оройн 19:00 цагийн хооронд гүйцэтгэх Дуу чимээний мониторинг хэмжилт хийж хяналт тавих 	Зам барилга, барилгын ажилд ашиглагдах бүх тээврийн хэрэгсэл, машин механизмууд Барилгын ажлын талбай			Барилгын ажлын төсөвт багтсан		Барилгын ажлын туршид,	MNS4585:2016 Гадаад орчны дуу чимээний хүлцэх хэмжээ MNS4995:2015 Ажлын орчинд дуу чимээний давтамж болон хэлбэлзэл
Барилгын болон ахуйн хог хаягдлыг зүй зохистойгоор цуглуулж, зайлуулаагүйгээс физик орчны бохирдол үүсгэх	<ul style="list-style-type: none"> Сүхбаатар дүүргийн тохижилт үйлчилгээний газартай хог хаягдлын гэрээ байгуулж, түүнд хаягдал шороон материал, ахуйн ба барилгын хог хаягдлыг зайлуулах цэг ба тээвэрлэх автомашины улсын дугаарыг тодорхой зааж өгөх Барилгын ажил явагдаж буй газруудад хогийн хаягдлын цэг тогтоож, зориулалтын хогийн сав байрлуулах Барилгын түр кэмп тус бүрт хатуу хог хаягдлыг түр цуглуулах цэг тогтоож, хашлага хамгаалалт хийж, тэмдэгжүүлэх Хог хаягдлыг замбараагүй хаях, зөвшөөрөлгүй газарт хураах, цуглуулахыг хатуу хориглох Хог хаягдлын менежмент, талбайн үзлэгийг өдөр тутамд зохион байгуулж хяналт тавих Барилгын түр кэмпүүдээс үүсэх шингэн хог хаягдлыг зориулалтын саванд цуглуулж, зөвшөөрөгдсөн цэгт зайлуулах Барилгын ажил дууссаны дараа хог хаягдлыг цуглуулж зайлуулах, талбайн цэвэрлэгээг бүрэн гүйцэд хийж хяналтын инженерт хүлээлгэн өгөх 	Барилгын ажлын талбай, барилгын түр кэмп		Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгасан.		Барилгын ажил эхлэх үед, 2023 оны 2-р улиралд	Барилгын ажлын туршид	Хог хаягдлын тухай хууль MNS 5344 : 2011 Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага Барилгын хог хаягдлыг цэвэрлэх, цуглуулах, ангилах, тээвэрлэх, дайн боловсруулах, сэргээн ашиглах, устгах, булшлах журам
4. Гадаргын ба газрын доорх усанд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Хог хаягдлыг зохих ёсоор зайлуулаагүйгээс Сэлбэ голын савд бохирдол үүсгэж, усны чанарт нөлөөлөх	<ul style="list-style-type: none"> Сэлбэ голын орчимд усны хамгаалалтын бүс тогтоож, тэмдэг, тэмдэглэгээ байрлуулах, Усны тухай хууль”-ийн заалтуудыг дагаж мөрдөх, Сэлбэ голын усны хамгаалалтын бүс рүү барилгын ажилчид нэвтрэх, машин тэрэг угаах, түлш цэнэглэх, хог хаяхыг хатуу хориглох 	Сэлбэ голын усны хамгаалалтын бүх дагуу	Анхааруулах тэмдэг байрлуулах цэгийн тоо	5	50,000	250,000	Барилгын ажлын туршид,	Усны тухай хууль, Ус бохирдуулсны төлбөрийн тухай хууль
Тос тосолгооны материал санамсаргүй байдлаар асгарч, хур борооны усаар зөөгдөх буюу хөрсөнд нэвчих байдлаар гадаргын болон газрын доорх усны бохирдол үүсгэх	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын ажилд ашиглагдаж буй машин техникт түлш цэнэглэх ажлыг зөвхөн ШТС буюу цементэлсэн талбайд хийж гүйцэтгэх Барилгын ажилд ашиглагдаж буй машин техникийг ажлын талбарт гарахаас өмнө өдөр бүр үзлэг хийж, тос тосолгооны материал хөрсөнд асгарч алдагдахаас сэргийлэх Шатах тослох материал асгарсан үед, хөрсний бохирдол үүсэхээс сэргийлж синтетик шингээгч материал (TSSW50W) ашиглан шингээж авах 	Барилгын ажилд ашиглагдах бүх тээврийн хэрэгсэл, машин механизмууд	синтетик шингээгч материал (TSSW50W), ширхэг	5	100,000	500,000	Барилгын ажлын туршид,	Усны тухайн хууль MNS 6148:2010 Усны чанар. Газрын доорхи усыг бохирдуулагч бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
Барилгын болон ахуйн зориулалтаар багавтар хэмжээний ус ашиглах	<ul style="list-style-type: none"> Үйл ажиллагаанд шаардагдах усны эх үүсвэр, хэрэглээг тогтоож, ус ашиглалтын гэрээ байгуулж ажиллах Ашиглаж буй усны хэмжээ, чанарт хяналт тавьж ажиллах 	Ундны усны эх үүсвэр	тонн	Үйл ажиллагааны зардалд багтсан			Барилгын ажлын явцад улирал бүр	MNS0900:2018 Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар аюулгүй байдлын үнэлгээ
Шингэн хаягдал, 00-д хуримтлагдсан ялгадас зэрэг нь хөрсөнд нэвчиж газрын доорх усны найрлага, чанарт нөлөөлж болзошгүй.	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын түр кэмпээс үүсэх шингэн хог хаягдлыг зориулалтын саванд цуглуулж, зөвшөөрөгдсөн цэгт зайлуулж байх Барилгын түр кэмийн 00-н нүхэнд бактерийн бохирдлоос сэргийлэх био-бэлдмэл хэрэглэж, ойр орчмыг хлораминт цацлагаар тогтмол ариутгаж цэвэрлэж байх 	Барилгын түр кэмпүүдэд	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгасан.				Барилгын ажлын явцад 7 хоног бүр	MNS 4943:2015 Хүрээлэн байгаа орчин. Усны чанар. Хаягдал ус. Ерөнхий шаардлага Эрүүл ахуйн тухай хууль
Дренажийн ажлын үед өнгөн хөрсний болон ул хөрсний усны түвшин дээшилж, халиа тошин, хөрс овойлт, суулт зэрэг улирлын	<ul style="list-style-type: none"> Инженер-геологийн судалгаа хийж, дренажийн зураг төсөлд заагдсан дээрх үзэгдлүүдээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг хэрэгжүүлж ажиллах Гаргалгаа хэсэгт өвөл хөлдөлт өгөхгүй байдлаар хийц хийх, халиа халиа үүсгэхгүй байдлаар шийдэх 	Хөрсний усны түвшин бууруулах дренажийн шугам хоолой тавих трассын дагуу	Нарийвчилсан зураг төсөл боловсруулах ажлын төсөвт багтсан				Дренажийн ажлын явцад	Усны барилга байгууламжийн зураг төсөл зохиох үндсэн журам БНБД 33-01-03 MNS 2990:1980 Хүлцэл суултын нэгдсэн систем. Метрийн эрээс. Үндсэн хэмжээ

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
цэвдэгтэй холбоотой үзэгдлүүд үүсэх								
Үерийн улмаас Сэлбэ голын усны түвшин огцом дээшилж, инженерийн барилга байгууламжийг эвдэх эрсдэл	<ul style="list-style-type: none"> Онцгой байдлын төлөвлөгөө боловсруулж ажиллах, түүнд үерийн эрсдэлээс хамгаалах зохих арга хэмжээнүүдийг тусгаж өгөх Барилгын түр кэмпүүд, бүх инженерийн байгууламжууд нь үерээс хамгаалах байгууламжтай байх (үерээс хамгаалах далан, шуудуу зэрэг) 		Барилгын ажлын төсөвт багтсан				Барилгын ажлын туршид	Онцгой байдлын тухай хууль
Дренажийн шугам хоолойн холбоосуудаар ус алдах, хагарах, хэв гажих, суулт үүсэх эвдрэл гэмтэл үүсэх	<ul style="list-style-type: none"> Дренажийн шугам хоолойн хэвийн байдалд тогтмол хяналт тавьж, шаардлагатай тохиолдолд нэн даруй засвар хийх Хөрсний усны бохирдлын хэмжээ, зэврүүлэлт ба идэмхий чанарыг тодорхойлох шинжилгээ хийх 		Барилгын ажлын төсөвт багтсан				Барилгын ажлын явцад, тухай бүрт	Хот тосгоны төлөвлөлт барилгажилтын норм ба дүрэм БНБД 30.01.03
5. Хөрсөн бүрхэвчид үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Машин тэрэг, хүний байнгын хөл хөдөлгөөнөөс үүдэн хөрс суларч доройтох, хөрсний элэгдэл үүсч болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Хөрсний эвдрэл талхагдал үүсэхээс сэргийлж хүнд даацын машинуудыг тогтсон маршрутаар зорчуулах Барилгын ажил дуусах үед хөрс суларч доройтон, хөрсний элэгдэл үүссэн газруудад нөхөн сэргээлт хийх 	Барилгын материал тээвэрлэх зам дагуу, барилгын талбай барилгын түр кэмпүүд	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөнд тусгасан.				Тухайн цэг дээрх барилгын ажил дуусах үед	Хөрс хамгаалах, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль, MNS 5850:2008 Хөрсний чанар. Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
Газар шорооны ажлын улмаас 1.4 га талбайн өнгөн хөрс хуулагдаж эвдрэлд орох ба шимт хөрсний овоолгыг стандартын дагуу үүсгэж хадгалаагүй нөхцөлд хөрсний чанар алдагдаж болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Авто зам ба дулаан, цэвэр, бохир ус, дренажийн шугам хоолой тавих ажилд өртөж эвдэрсэн нийт талбайн 50%-д буюу 0.7 га талбайд талбайд газар шорооны ажил дуусмагц нөхөн сэргээлт, тохижилтын ажлууд хийх Газар шорооны ажлын үед өнгөн хөрсний овоолгыг тусад нь үүсгэж стандартын дагуу хадгалах ба барилгын ажил дуусах үед нөхөн сэргээлтэд ашиглах 	Газар шорооны ажил явагдах цэгүүд	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөнд тусгасан.				Газар шорооны ажил явагдах хугацаанд	MNS5916:2008 Газар шорооны ажлын үед үржил шимт хөрс хуулалт, хадгалалт

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Тос тосолгооны материал санамсаргүй байдлаар асгарч хөрсөнд нэвчсэнээр хөрсөн бүрхэвчийн бохирдол үүсгэж болзошгүй.	<ul style="list-style-type: none"> Зам барилга, барилгын ажилд ашиглагдаж буй машин техникт түлш цэнэглэх ажлыг зөвхөн ШТС буюу цементэлсэн талбайд хийж гүйцэтгэх Зам барилга, барилгын ажилд ашиглагдаж буй машин техникийг ажлын талбарт гарахаас өмнө өдөр бүр үзлэг хийж, тос тосолгооны материал хөрсөнд асгарч алдагдахаас сэргийлэх Бетон зуурмаг, асфальт материал тээвэрлэх, буулгах, хучилт хийх ажлуудыг нарийн чанд горимын дагуу тогтоосон талбайн хүрээнд гүйцэтгэж, хөрсөнд асгаралт үүсгэхээс сэргийлэх 	Зам барилга, барилгын ажилд ашиглагдах бүх тээврийн хэрэгсэл, машин механизмууд				Барилгын ажлын төсөвт багтсан	Барилгын ажлын туршид	Хөрс хамгаалах, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль, MNS 5850:2008 Хөрсний чанар. Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
Хог хаягдал, кэмпээс гарах бохир ус, бие засах газар, ахуйн бохирдол зэргээс үүдэлтэй хөрсний бохирдол үүсч болзошгүй.	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын ба ахуйн хатуу хог хаягдлыг түр цуглуулах цэг тогтоож, хашлага хамгаалалт хийж тэмдэгжүүлэх Хог хаягдлыг замбараагүй хаях, зөвшөөрөлгүй газарт хураах, цуглуулахыг хатуу хориглох Барилгын түр кэмпээс үүсэх шингэн хог хаягдлыг зориулалтын саванд цуглуулж, зөвшөөрөгдсөн цэгт зайлуулж байх Барилгын түр кэмпийн 00-н нүхэнд бактерийн бохирдлоос сэргийлэх био-бэлдмэл хэрэглэж, ойр орчмыг хлораминт цацлагаар тогтмол ариутгаж цэвэрлэж байх 	Барилгын түр кэмпүүд дэхь хогийн цэг, 00-ийн цэг				Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгасан.	Барилгын ажлын туршид	Хог хаягдлын тухай хууль Эрүүл ахуйн тухай хууль MNS 5344 : 2011 Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага
6. Ургамлан нөмрөгт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ								
Хүний замбараагүй үйл ажиллагааны улмаас Сэлбэ голын сав газрын ургамлан нөмрөг талхлагдан бохирдож болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Сэлбэ голын орчимд усны хамгаалалтын бүс тогтоож, хамгаалалтын бүс рүү барилгын ажилчид нэвтрэх, машин тэрэг угаах, түлш цэнэглэх, хог хаях болон аливаа барилгын үйл ажиллагаа явуулахыг хатуу хориглох 	Барилгын бүх ажилчид				Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө ба энэхүү төлөвлөгөөний 4-р хэсэгт төсөвлөсөн төсвийн дагуу	Барилгын ажлын туршид	Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль Байгалийн ургамлын тухай хууль Ургамал хамгааллын тухай хууль
7. Түүх соёлын өвд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ								
Төслийн барилгын ажлаас үүсэх тоосжилт, дуу чимээ, машин техникийн хөдөлгөөн зэрэг нь Дамбадаржаа хийдийн ном хурах,	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын материал, хаягдал шороон материал тээвэрлэх хүнд даацын машин тэрэгний тээврийн маршрутыг Дамбадаржаалин хийдийн дэргэдүүр өнгөрөхгүйгээр тогтоож өгөх Дамбадаржаалин хийдээс 500 метрээс дотогш зайд дуу чимээ ихтэй буюу тоосжилт үүсгэх газар шорооны ажил 	Барилгын ажлын бүх цэгт				Барилгын ажлын төсөвт багтсан	Барилгын ажлын туршид	Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
сүсэгтэн олон цуглах үйл ажиллагаанд шууд бус байдлаар саад болж болзошгүй	хийж гүйцэтгэх тохиолдолд тус хийдийн хурал хурдаг гол цагуудаас зөрүүлэх арга хэмжээ авах <ul style="list-style-type: none"> Дамбадаржаа хийдийн ойр орчимд барилгын ажил явагдах үед хамгаалалтын торон хашлага татаж хамгаалалт хийх Хийд рүү тээврийн хэрэгсэл болон явган зорчигч саадгүй орж гарах нөхцөлийг алдагдуулахгүйгээр барилгын ажлыг төлөвлөх 	Дамбадаржаа хийдийн ойр орчимд				Түүх соёлын өвийг хамгаалах төлөвлөгөөнд тусгасан		
Газар шорооны ажлын явцад газрын хөрсөнд нуугдмал байсан археологи, палеонтологийн санамсаргүй олдвор, түүх соёлын дурсгалт зүйлс илэрч болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Санамсаргүй олдвор илэрсэн цэгт барилгын үйл ажиллагааг нэн даруй зогсоох Санамсаргүй олдвор илэрсэн тухай дүүргийн засаг дарга, цагдаагийн болон уг асуудлыг эрхэлсэн эрдэм шинжилгээний байгууллагад нэн даруй мэдэгдэх Археологийн хүрээлэнгийн мэргэжлийн баг ажиллуулж шаардлагатай судалгаа шинжилгээ хийлгэх, шаардлагатай бол авран хамгаалах малтлага хийлгэх Монгол улсын “Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль” болон бусад холбогдох хууль тогтоомжийг мөрдөн ажиллах 	Барилгын ажлын бүх цэгт		Барилгын ажлын төсөвт багтсан			Газар шорооны ажлын явцад, тухай бүрт	Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль
8. Нийгэм, олон нийтэд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Авто зам ба дулаан, цэвэр, бохир ус, дренажийн шугам хоолой тавих ажлуудаас тоосжилт үүсч явган болон машинтай зорчигчийн үзэгдэх орчныг хязгаарлах	<ul style="list-style-type: none"> Газар шорооны ажил явагдаж буй цэгүүдэд 1 м² талбайд 2-4л нормын дагуу тогтмол усалгааг хийх Хүчтэй салхи шуургатай үед тоосжилтыг багасгах үүднээс газар шорооны ажлыг түр зогсоох Хаягдал шороон материал, барилгын материал тээвэрлэж буй тээврийн хэрэгслийн ачааг хучиж бүтээх 	Барилгын ажлын талбай				Энэхүү төлөвлөгөөний агаарын чанарын хэсэгт төсөвлөсөн төсвийн дагуу	Хуурай өдрүүдэд, өдөрт 2-3 удаа	MNS5885:2016 Агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS4990:2010 Агаарын чанар - Хот суурин газрын гадаад орчны агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ
Барилгын материал тээвэрлэх, газар шорооны ажлуудаас дуу чимээ үүсч ойр орчмын оршин суугчдын тав тухыг алдагдуулах	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын ажилд ашиглагдаж буй автомашинуудыг техникийн үзлэгт сар бүр оруулж, хэт их дуу чимээтэй, стандартад нийцэхгүй тээврийн хэрэгслийг ажлын талбайд гаргахгүй байх Шаардлагатай тохиолдолд дуу чимээ тусгаарлах зөөврийн хана ашиглах Дуу чимээ ихтэй ажлуудыг зөвхөн өглөөний 08:00 цагаас оройн 19:00 цагийн хооронд гүйцэтгэх 	Газар шорооны ажил явагдах цэгүүд, бүх тээврийн хэрэгсэл		Барилгын ажлын төсөвт багтсан		ОХШХ-т тусган оруулсан	Барилгын ажлын туршид, өдөр бүр	MNS4585:2016 Гадаад орчны дуу чимээний хүлцэх хэмжээ

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Зам барилга, газар шорооны ажлуудаас гэр хороолол дунд зорчих зам, орц, гарц хаагдаж боогдох	<ul style="list-style-type: none"> Зам барилгын ажлын улмаас тухайн замыг түр хаасан талаарх болон тээврийн хэрэгслийн зорчих хөдөлгөөнд зориулан тогтоож өгсөн явах түр маршрутыг заасан тэмдэг, тэмдэглэгээг байршуулах Барилгын ажил явагдаж буй цэгүүдийн ойр орчимд явган хүн ба тээврийн хэрэгсэл чөлөөтэй зорчих зам, орц гарцыг бий болгож өгөх Барилгын материал хураах, хөрсний овоолго үүсгэх цэгийг сонгохдоо оршин суугчдын хөдөлгөөнд саад учруулах буюу орц гарцыг хаахгүй байхаар төлөвлөх 	Барилгын ажлын бүх цэгт		Барилгын ажлын төсөвт багтсан			Барилгын ажлын туршид	MNS 5682:2006 Явган хүн, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд зориулсан зам. Техникийн шаардлага
Зүсэх, бутлах, гагнах ажлуудын үед хэлтэрхий буюу гагнуурын оч үсэрч явган зорчигчийг гэмтээж болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Зүсэх, гагнах ажлууд хийгдэх цэгүүдийг тойруулж хамгаалалтын хашлага татах, анхааруулах тэмдэг байршуулах 	Шугам хоолойн угсралт явагдах цэгүүд	Хамгаалалтын хашлага, самбар байрлуулах тоо	5	300,000	1,500,000	Зүсэх, гагнах ажил явагдах үед	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, MNS 4968 : 2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ерөнхий шаардлага
Цемент, шохой, элс зэрэг нунтаг материал агаарт дэгдэж үзэгдэх орчныг хязгаарлаж болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Зам барилгын хэрэглэгддэг цемент, элс, шохой зэрэг нунтаг материалыг битүү орчинд буюу тусгайлсан саванд хадгалах 	Зам барилгын ажил явагдах цэгүүд	Нунтаг бодис хадгалах зориулалтын савны тоо ширхэг	5	300,000	1,500,000	Барилгын ажлын туршид	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, MNS 4968 : 2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ерөнхий шаардлага
Барилгын материал тээвэрлэх үйл ажиллагааны үед зам тээврийн осол аваарь гарах буюу ус зөөж буй хүүхдүүд, явган зорчигчдын аюулгүй байдал эрсдэл учруулж болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Хүнд даацын машины жолооч нарыг замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын давтан сургалтад хамруулах, гэр хорооллын суурьшлын бүс дунд үүсч болзошгүй эрсдэл, осол аваарийн талаар тайлбарлан таниулах Гэр хороолол дунд тээврийн машины хурдыг хязгаарлах дүрэм мөрдүүлэх Тээврийн жолооч нарт худаг, хүүхдийн сургууль, цэцэрлэг, явган хүний гарц, уулзвар зэрэг осол аваарь гарах эрсдэл бүхий цэгүүд дээр 5 секунд зогсоод хөдлөх дүрэм мөрдүүлэх 	Тээврийн маршрут дагуу	Сургалтын тоо	1 удаа	400,000	400,000	Барилгын ажил эхлэхээс өмнө Барилгын ажлын туршид,	Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын тухай хууль Монгол Улсын Замын хөдөлгөөний дүрэм

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Барилгын материал, хаягдал шороон материал тээвэрлэх тээврийн хэрэгслийн байнгын хөдөлгөөний улмаас 7 буудал, хойд зуслан чиглэлийн замын ачаалал нэмэгдэх	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын суурь ухах, шугам хоолой тавих суваг шуудуу ухах, зам тавих трассын хөрсийг хусч цэвэрлэх зэрэг хаягдал шороон материал их хэмжээгээр үүсгэдэг газар шорооны ажлуудыг зуслангийн оргил ачааллын улирал (6-8-р сар) эхлэхээс өмнө (4-5-р сард) буюу дараа нь (9-10-р сард) гүйцэтгэх ажлын хуваарь, төлөвлөгөө гаргах Барилгын материал, хаягдал шороон материал тээвэрлэх тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөнийг замын хөдөлгөөний оргил ачааллын цаг болох өглөө 07:00-10:00 цаг болон орой 17:00-20:00 цагуудаас зөрүүлсэн цагийн хуваарь гаргаж зохицуулах Нэн яаралтай бус зарим төрлийн бараа материалын тээвэрлэлтийг ажлын бус өдрүүдээр (Бямба, Ням гарагт) хийж гүйцэтгэх 	Барилгын ажлын бүх цэгт	Барилгын ажлын төсөвт багтсан, нэмэлт зардал гарахгүй				Барилгын ажил явагдах	Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын тухай хууль Монгол Улсын Замын хөдөлгөөний дүрэм
Шугам хоолой тавих зорилгоор ухсан нүх, шуудуунд хүн унаж гэмтэх	<ul style="list-style-type: none"> Шугам хоолой байрлуулах зорилгоор ухсан нүх шуудууг хамгаалалтын торон хашлагаар хашиж хүрээлэх, анхааруулах тэмдэг байрлуулах 	Шугам хоолойн угсралт явагдах цэгүүд	Торон хашлаганы урт, м	500	5,000	2,500,000	Газар шорооны ажлын туршид	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, MNS 4968 : 2000
Кэмгийн орчинд хог хаягдал, бохир усыг замбараагүй зайлуулснаас үүдэн орчны бохирдол, үнэр танар үүсгэх	<p>Барилгын түр кэмп бүрт дараах эрүүл ахуйн үндсэн шаардлагууд тавигдана. Үүнд:</p> <ol style="list-style-type: none"> Хатуу хог хаягдлын менежмент. Хатуу хог хаягдлыг түр хадгалах зориулалтын цэг бий болгож, хашлага хамгаалалт хийж, тэмдэг тэмдэглэгээ байршуулах, СБД-ийн ТҮК-тэй хог хаягдлыг тээвэрлэх гэрээ байгуулж цугларсан хог хаягдлыг 7 хоногт 2 удаа ачуулж байх Шингэн хог хаягдлын менежмент. Кэмпээс гарах бохир усыг битүү саванд түр хадгалж, зөвшөөрөгдсөн цэгт зайлуулж байх Ажилчдын 00. Эрүүл ахуйн шаардлага хангасан 00-той байх, 00-н нүхэнд био-бэлдмэл ашиглаж халдваргүйжүүлэлт хийх, ойр орчмыг нь хлораминт шингэнээр тогтмол ариутгаж цэвэрлэх 	Барилгын түр кэмпүүд Барилгын ажлын бүх цэгт	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан				Барилгын ажлын туршид,	Хог хаягдлын тухай хууль Эрүүл ахуйн тухай хууль MNS 5344 : 2011 Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага
Кэмгийн орчинд сахилга бат, хэв журмын зөрчил гаргаж оршин	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын ажилчдыг БОМТ, эрүүл ахуйн сургалтад хамруулж, зөрчлийн хуулийн холбогдох заалтуудыг сурталчлан таниулсан байх 	Барилгын бүх ажилчид	Сургалтын тоо	1 удаа	400,000	400,000	2023 оны барилгын ажлын эхэнд	Зөрчлийн тухай хууль, MNS 4968 : 2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй

2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
суугчдын амгалан тайван байдлыг алдагдуулах	<ul style="list-style-type: none"> Кэмийн орчинд мөрдөх дотоод журамд сахилга батын асуудлыг нарийвчлан тусгаж өгөх ба үүнд согтууруулах ундаа хэрэглэх, ойр орчмын оршин суугчидтай асуудал зөрчил үүсгэх зэргийг хатуу хориглох 							ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ерөнхий шаардлага
Замын ажилд ашиглагдах хүнд даацын машин механизмууд осол аварь гаргаж болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Замын индүүдэгч, бетон зуурмаг, асфальт тээвэрлэгч, дэвсгэч зэрэг том оврын машин тэрэгний ажлын үед хяналтын дохиурчныг зайлшгүй ажиллуулах шаардлагатай ба том оврын машин тэрэг ухрах, эргэх маневруудыг зөвхөн хяналтын дохиурчны дохиогоор хийж гүйцэтгэх 	Зам барилгын ажлын талбайд	Барилгын ажлын төсөвт багтсан				Зам барилгын ажлын явцад,	Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын тухай хууль Монгол Улсын Замын хөдөлгөөний дүрэм
Өндөр температуртай асфальт болон бетон зуурмаг алдагдаж хүний гар хөл түлэгдэж гэмтэж болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Бетон зуурмаг, асфальт материал тээвэрлэх, буулгах, хучилт хийх ажлуудыг нарийн чанд горимын дагуу тогтоосон талбайн хүрээнд гүйцэтгэж, санамсаргүй асгаралт үүсгэхээс сэргийлэх Зам барилгын ажлын талбарт ажиллаж буй ажилчид хамгаалалтын хувцас хэрэглэлтэй байх Зам барилгын ажил явагдаж буй цэгийг тойруулан хамгаалалтын хашлага татаж, анхааруулах тэмдэг байрлуулан явган зорчигчийн хөдөлгөөнийг хязгаарлах арга хэмжээ авах 		Барилгын ажлын төсөвт багтсан				Зам барилгын ажлын явцад	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, MNS 4968 : 2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ерөнхий шаардлага
9. Удирдлага, зохион байгуулалтын арга хэмжээ								
Гүйцэтгэгчийн БОМТ боловсруулах, хэрэгжүүлэх	Барилгын ажлын гэрээт гүйцэтгэгч нь БОАЖЯ-аар батлагдсан энэхүү БОМТ дээр үндэслэн Г-БОМТ-г боловсруулж ТУН-д хянуулж батлуулна.	Гэрээт гүйцэтгэгч байгууллага ба туслан гүйцэтгэгч байгууллагуудын удирдлага	Барилгын ажлын төсөвт багтсан				гэрээнд гарын үсэг зурснаас хойш 30 хоногийн дотор	Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль, Байгаль орчны үнэлгээний тухай хууль
БОМТ-г хэрэгжүүлэх бүтэц зохион байгуулалт, боловсон хүчинтэй байх	Барилгын ажлын гэрээт гүйцэтгэгч байгууллага нь талбайн байгаль орчны ажилтантай байх ба уг ажилтан нь Г-БОМТ-г боловсруулах, хэрэгжүүлэх, тайлагнах, барилгын ажлын талбарт өдөр тутмын БО-ны хяналт тавих зэрэг чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ.		хүн/сар	Барилгын ажлын төсөвт багтсан			Барилгын ажлын туршид	
Байгаль орчныг хамгаалах чиглэлээр инженер, барилгын ажилчдыг чадавхижуулах	Бүх барилгын ажилчдыг хамруулсан БО-ны сургалт зохион байгуулж, БО-ны чиглэлийн хууль, журмын шаардлага, стандарт, БОМТ-д тусгагдсан бууруулах арга хэмжээг тайлбарлан таниулна.		Энэхүү төлөвлөгөөний 8-р хэсэгт заагдсан сургалтын төсвийн хүрээнд				Барилгын ажлын эхэнд	
DARI-2 багцын 2023 оны сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төсөв:						8,184,000 төгрөг		

5.3 DAEC гэрээний дугаар бүхий барилгын багц ажлын хүрээнд 2023онд хийгдэх дэд бүтцийн ажлууд:

- ✚ Цахилгааны кабель шугам тавих: 3038 м,
- ✚ 10/0.4кВ хүчин чадалтай 6 хаалттай дэд станц (ХТП) шинээр тоноглох
- ✚ 10/0.4кВ хүчин чадалтай 1 хаалттай хуваарилах байгууламж шинээр байгуулах
- ✚ Холбооны төвийн 1 давхар барилга барих
- ✚ Шилэн кабель тавих: 3 км
- ✚ Холбооны шугам тавих: 6.3 км

Хүснэгт 5-3. DAEC багцын 2023 онд хэрэгжүүлэх Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
1. Газрын гадарга, хэвлийд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Газар шорооны ажилд 0.29 га талбайн газрын гадарга, хэвлий өртөж эвдрэл үүсэх	<ul style="list-style-type: none"> ■ Цахилгааны кабель, шилэн кабель, холбооны шугам тавих, ХТП, холбооны төвийн барилга барих ажилд өртөж эвдэрсэн талбайн 50%-д буюу 0.14 га талбайд талбайд газар шорооны ажил дуусмагц нөхөн дүүргэлт, тэгшилгээний ажлууд хийж, анхны төрх байдалд нь нийцүүлэн хэлбэршүүлэх 	Газар шорооны ажил явагдах бүх цэгт DAEC багц			Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөнд тусгасан		Тухайн цэг дээрх барилгын ажил дуусах үед	Нөхөн сэргээлтийн стандарт MNS 5915:2008, MNS 5916:2008, MNS 5917:2008
Газар шорооны ажлаас 8198 м ³ хаягдал шороон материал үүсэх	<ul style="list-style-type: none"> ■ 7589 м³ хэмжээтэй шороон материалыг шуудууны нөхөн дүүргэлтэд ашиглах ба үлдсэн 609 м³ хэмжээтэй хаягдал шороон материалыг Цагаан давааны хог хаягдлын нэгдсэн цэгт хүргэн зайлуулах зөвшөөрлийг СБД-ийн хот тохижилтын газраас авч, хог хаягдлын гэрээнд тусган оруулж өгнө. ■ Гэрээт гүйцэтгэгч нь хаягдал шороон материалын хэмжээ, овоолго, ачиж зайлуулсан тоо хэмжээний бүртгэлийг өдөр тутам хөтөлж, 7 хоног бүр ТУН-д тайлагнана. 						Барилгын ажлын төсөвт багтсан	Газар шорооны ажил явагдах хугацаанд, 7 хоног бүр
Газрын гадаргын төрх байдалд түр хугацааны өөрчлөлт орох	<ul style="list-style-type: none"> ■ Газар шорооны ажлаас бий болох шороон материалын овоолгыг үүсгэхдээ орц, гарц, зам талбайг хааж, хөдөлгөөнд саад учруулахгүйгээр тооцож байрлалыг сонгох ■ Газар шорооны ажил дуусмагц шороон материалын овоолго байрласан цэгт талбайн цэвэрлэгээ, нөхөн сэргээлт хийх 	Газар шорооны ажил явагдах бүх цэгт DAEC багц			Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөнд тусгасан		Газар шорооны ажил явагдах хугацаанд	MNS5916:2008 Газар шорооны ажлын үед үржил шимт хөрс хуулалт, хадгалалт
2. Агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Газар шорооны ажил, барилгын материал тээвэрлэх, ачиж буулгах зэрэг ажлуудаас 150.3 кг/жил хэмжээтэй тоосжилт үүсч агаар орчныг бохирдуулах	<ul style="list-style-type: none"> Хуурай өдрүүдэд газар шорооны ажил явагдаж буй цэгүүдэд м² талбайд 2-4л нормын дагуу тогтмол усалгааг хийх Хүчтэй салхи шуургатай үед тоосжилтыг багасгах үүднээс ачиж буулгах болон газар шорооны ажлыг түр зогсоох Хүчтэй салхи шуургатай үед хөрсний овоолгоос тоосжилт үүсэхээс сэргийлж усалгаа хийх Хаягдал шороон материал, барилгын материал тээвэрлэж буй тээврийн хэрэгслийн ачааг хучиж бүтээх 	Газар шорооны ажил явагдах бүх цэгт DAEC багц	Усны хэмжээ м ³	78.3 ⁵	3000	234,900	Барилгын ажлын туршид	Агаарын тухай хууль, Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хууль, MNS4585:2016 Агаарын чанар. Техникийн Ерөнхий Шаардлага
Барилгын ажилд ашиглагдах тоног төхөөрөмж, машин механизмаас хийн хаягдал, бохирдуулагч бодисууд ялгарч агаар орчныг бохирдуулах	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын ажилд ашиглагдаж буй автомашинуудыг техникийн үзлэгт сар бүр оруулж, утаа их хаядаг, стандартад нийцэхгүй тээврийн хэрэгслийг ажлын талбайд гаргахгүй байх Тээврийн хэрэгсэл болон хүнд даацын машин механизмын хөдөлгүүрийн тохиргоо, оношлогоо үйлчилгээг тогтмол, чанартай хийх Тээврийн хэрэгслийн утааны найрлага дахь хорт бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ ба хэмжих аргын стандартын /MNS 5013:2009, MNS5014:2009/ дагуу хянаж зөвшөөрөгдөх хэмжээнээс хэтрүүлэхгүй байлгах 	Барилгын ажилд ашиглагдах бүх тээврийн хэрэгсэл, машин механизмууд DAEC багц		Барилгын ажлын төсөвт багтсан			Барилгын ажлын туршид, 7 хоног бүр	MNS5885:2016 Агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS4990:2010 Хот суурин газрын гадаад орчны агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS4990:2000 Ажлын байрны орчин. Эрүүл ахуйн шаардлага
3. Физик орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Кабель шугам тавих нүх шуудуу ухах, булаах ажил, барилгын материал тээвэрлэх, ачих, буулгах ажлуудаас дуу чимээ үүсэх	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын ажилд ашиглагдаж буй машин техникийн үзлэг, оношлогоо, засварыг сар бүр хийж, хэт их дуу чимээтэй, стандартад нийцэхгүй тээврийн хэрэгслийг ажлын талбайд гарахыг хориглох Дуу чимээ ихтэй ажлуудыг зөвхөн өглөөний 08:00 цагаас оройн 19:00 цагийн хооронд гүйцэтгэх Дуу чимээний мониторинг хэмжилт хийж хяналт тавих 	Барилгын ажилд ашиглагдах бүх тээврийн хэрэгсэл, машин механизмууд Барилгын ажлын талбай DAEC багц		Барилгын ажлын төсөвт багтсан			Барилгын ажлын туршид	MNS4585:2016 Гадаад орчны дуу чимээний хүлцэх хэмжээ MNS4995:2015 Ажлын орчинд дуу чимээний давтамж болон хэлбэлзэл
Барилгын болон ахуйн хог	<ul style="list-style-type: none"> СБД-ийн тохижилт үйлчилгээний газартай хог хаягдлын гэрээ байгуулж, түүнд хаягдал шороон 	Барилгын ажлын талбай, барилгын түр		Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгасан.				Хог хаягдлын тухай хууль

⁵ (1.0га*3м³*30хон*3 удаа*0.29 га) = 69.3 м³- БОАЖЯ сайдын 2015 оны А301 тоот тушаал

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
хаягдлыг зүй зохистойгоор цуглуулж, зайлуулаагүйгээс физик орчны бохирдол үүсгэх	<p>материал, ахуйн ба барилгын хог хаягдлыг зайлуулах цэг ба тээвэрлэх автомашины улсын дугаарыг тодорхой зааж өгөх</p> <ul style="list-style-type: none"> Барилгын ажил явагдаж буй газруудад хогийн хаягдлын цэг тогтоож, зориулалтын хогийн сав байрлуулах Барилгын түр кэмп тус бүрт хатуу хог хаягдлыг түр цуглуулах цэг тогтоож, хашлага хамгаалалт хийж, тэмдэгжүүлэх Хог хаягдлыг замбараагүй хаях, зөвшөөрөлгүй газарт хураах, цуглуулахыг хатуу хориглох Хог хаягдлын менежмент, талбайн үзлэгийг өдөр тутамд зохион байгуулж хяналт тавих Барилгын түр кэмпүүдээс үүсэх шингэн хог хаягдлыг зориулалтын саванд цуглуулж, зөвшөөрөгдсөн цэгт зайлуулах Барилгын ажил дууссаны дараа хог хаягдлыг цуглуулж зайлуулах, талбайн цэвэрлэгээг бүрэн гүйцэд хийж хяналтын инженерт хүлээлгэн өгөх 	кэмп DAEC багц					Барилгын ажил эхлэх үед, 2023 оны 2-р улиралд Барилгын ажлын туршид	MNS 5344 : 2011 Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага Барилгын хог хаягдлыг цэвэрлэх, цуглуулах, ангилах, тээвэрлэх, дахн боловсруулах, сэргээн ашиглах, устгах, булшлах журам
4. Гадаргын ба газрын доорх усанд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Хог хаягдлыг зохих ёсоор зайлуулаагүйгээс Сэлбэ голын савд бохирдол үүсгэж, усны чанарт нөлөөлөх	<ul style="list-style-type: none"> Сэлбэ голын орчимд усны хамгаалалтын бүс тогтоож, тэмдэг, тэмдэглэгээ байрлуулах, Усны тухай хууль”-ийн заалтуудыг дагаж мөрдөх, Сэлбэ голын усны хамгаалалтын бүс рүү барилгын ажилчид нэвтрэх, машин тэрэг угаах, түлш цэнэглэх, хог хаяхыг хатуу хориглох 	Сэлбэ голын усны хамгаалалтын бүх дагуу DAEC багц	Анхааруулах тэмдэг байрлуулах цэгийн тоо	4	50,000	200,000	Барилгын ажлын туршид	Усны тухай хууль, Ус бохирдуулсны төлбөрийн тухай хууль
Тос тосолгооны материал санамсаргүй байдлаар асгарч, хур борооны усаар зөөгдөх буюу хөрсөнд нэвчих байдлаар гадаргын болон газрын	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын ажилд ашиглагдаж буй машин техникт түлш цэнэглэх ажлыг зөвхөн ШТС буюу цементэлсэн талбайд хийж гүйцэтгэх Барилгын ажилд ашиглагдаж буй машин техникийг ажлын талбарт гарахаас өмнө өдөр бүр үзлэг хийж, тос тосолгооны материал хөрсөнд асгарч алдагдахаас сэргийлэх Шатах тослох материал асгарсан үед, хөрсний бохирдол үүсэхээс сэргийлж синтетик шингээгч материал (TSSW50W) ашиглан шингээж авах 	Барилгын ажилд ашиглагдах бүх тээврийн хэрэгсэл, машин механизмуд DAEC багц	синтетик шингээгч материал (TSSW50W), ширхэг	2	100,000	200,000	Барилгын ажлын туршид	Усны тухайн хууль MNS 6148:2010 Усны чанар. Газрын доорхи усыг бохирдуулагч бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
доорх усны бохирдол үүсгэх								
Барилгын болон ахуйн зориулалтаар багавтар хэмжээний ус ашиглах	<ul style="list-style-type: none"> Үйл ажиллагаанд шаардагдах усны эх үүсвэр, хэрэглээг тогтоож, ус ашиглалтын гэрээ байгуулж ажиллах Ашиглаж буй усны хэмжээ, чанарт хяналт тавьж ажиллах 	Ундны усны эх үүсвэр DAEC багц	тонн			Барилгын ажлын төсөвт багтсан	Барилгын ажлын явцад улирал бүр	Усны нөөцийн төлбөрийн хувь хэмжээг тогтоож, хөнгөлөх тухай Засгийн газрын тогтоол MNS0900:2018 Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар аюулгүй байдлын үнэлгээ
Шингэн хаягдал, 00-д хуримтлагдсан ялгадас зэрэг нь хөрсөнд нэвчиж газрын доорх усны найрлага, чанарт нөлөөлж болзошгүй.	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын түр кэмпээс үүсэх шингэн хог хаягдлыг зориулалтын саванд цуглуулж, зөвшөөрөгдсөн цэгт зайлуулж байх Барилгын түр кэмпийн 00-н нүхэнд бактерийн бохирдлоос сэргийлэх био-бэлдмэл хэрэглэж, ойр орчмыг хлораминт цацлагаар тогтмол ариутгаж цэвэрлэж байх 	Барилгын түр кэмп DAEC багц				Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгасан.	Барилгын ажлын явцад 7 хоног бүр	MNS 4943:2015 Хүрээлэн байгаа орчин. Усны чанар. Хаягдал ус. Ерөнхий шаардлага Эрүүл ахуйн тухай хууль
5. Хөрсөн бүрхэвчид үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Машин тэрэг, хүний байнгын хөл хөдөлгөөнөөс үүдэн хөрс суларч доройтох, хөрсний элэгдэл үүсч болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Хөрсний эвдрэл талхагдал үүсэхээс сэргийлж хүнд даацын машинуудыг тогтсон маршрутаар зорчуулах Барилгын ажил дуусах үед хөрс суларч доройтон, хөрсний элэгдэл үүссэн газруудад нөхөн сэргээлт хийх 	Барилгын материал тээвэрлэх зам дагуу, барилгын талбай барилгын түр кэмпүүд DAEC багц				Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөнд тусгасан.	Тухайн цэг дээрх барилгын ажил дуусах үед	Хөрс хамгаалах, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль, MNS 5850:2008 Хөрсний чанар. Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
Газар шорооны ажлын улмаас 0.29 га талбайн өнгөн хөрс хуулагдаж эвдрэлд орох ба	<ul style="list-style-type: none"> Цахилгааны кабель, шилэн кабель, холбооны шугам тавих, ХТП, холбооны төвийн барилга барих ажилд өртөж эвдэрсэн талбайн 50%-д буюу 0.14 га талбайд талбайд газар шорооны ажил дуусмагц нөхөн сэргээлт, тохижилтын ажлууд хийж, мод зүлэг тарих 	Газар шорооны ажил явагдах цэгүүд DAEC багц					Газар шорооны ажил явагдах хугацаанд	MNS5916:2008 Газар шорооны ажлын үед үржил шимт хөрс хуулалт, хадгалалт

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
шимт хөрсний овоолгыг стандартын дагуу үүсгэж хадгалаагүй нөхцөлд хөрсний чанар алдагдаж болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Газар шорооны ажлын үед өнгөн хөрсний овоолгыг тусад нь үүсгэж стандартын дагуу хадгалах ба барилгын ажил дуусах үед нөхөн сэргээлтэд ашиглах 							
Хог хаягдал, кэмпээс гарах бохир ус, бие засах газар, ахуйн бохирдол зэргээс үүдэлтэй хөрсний бохирдол үүсч болзошгүй.	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын ба ахуйн хатуу хог хаягдлыг түр цуглуулах цэг тогтоож, хашлага хамгаалалт хийж тэмдэгжүүлэх Хог хаягдлыг замбараагүй хаях, зөвшөөрөлгүй газарт хураах, цуглуулахыг хатуу хориглох Барилгын түр кэмпээс үүсэх шингэн хог хаягдлыг зориулалтын саванд цуглуулж, зөвшөөрөгдсөн цэгт зайлуулж байх Барилгын түр кэмийн 00-н нүхэнд бактерийн бохирдлоос сэргийлэх био-бэлдмэл хэрэглэж, ойр орчмыг хлораминт цацлагаар тогтмол ариутгаж цэвэрлэж байх 	Барилгын түр кэмпүүд дэхь хогийн цэг, 00-ийн цэг DAEC багц			Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгасан.		Барилгын ажлын туршид	Хог хаягдлын тухай хууль Эрүүл ахуйн тухай хууль MNS 5344 : 2011 Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага
6. Ургамлан нөмрөгт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ								
Хүний замбараагүй үйл ажиллагааны улмаас Сэлбэ голын сав газрын ургамлан нөмрөг талхлагдан бохирдож болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Сэлбэ голын орчимд усны хамгаалалтын бүс тогтоож, хамгаалалтын бүс рүү барилгын ажилчид нэвтрэх, машин тэрэг угаах, түлш цэнэглэх, хог хаях болон аливаа барилгын үйл ажиллагаа явуулахыг хатуу хориглох 	Барилгын бүх ажилчид: DAEC багц			4-р хэсэгт төсөвлөсөн төсвийн дагуу		Барилгын ажлын туршид	Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль Байгалийн ургамлын тухай хууль Ургамал хамгааллын тухай хууль
7. Түүх соёлын өвд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ								
Төслийн барилгын ажлаас үүсэх тоосжилт, дуу чимээ, машин техникийн хөдөлгөөн зэрэг нь Дамбадаржаа	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын материал, хаягдал шороон материал тээвэрлэх хүнд даацын машин тэрэгний тээврийн маршрутыг Дамбадаржаалин хийдийн дэргэдүүр өнгөрөхгүйгээр тогтоож өгөх Дамбадаржаалин хийдээс 500 метрээс дотогш зайд дуу чимээ ихтэй буюу тоосжилт үүсгэх газар 	Дамбадаржаа хийдийн ойр орчимд			Барилгын ажлын төсөвт багтсан		Барилгын ажлын туршид	Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
хийдийн ном хурах, сүсэгтэн олон цуглах үйл ажиллагаанд шууд бус байдлаар саад болж болзошгүй	<p>шорооны ажил хийж гүйцэтгэх тохиолдолд тус хийдийн хурал хурдаг гол цагуудаас зөрүүлэх арга хэмжээ авах</p> <ul style="list-style-type: none"> Дамбадаржаа хийдийн ойр орчимд барилгын ажил явагдах үед хамгаалалтын торон хашлага татаж хамгаалалт хийх Хийд рүү тээврийн хэрэгсэл болон явган зорчигч саадгүй орж гарах нөхцөлийг алдагдуулахгүйгээр барилгын ажлыг төлөвлөх 							
Газар шорооны ажлын явцад газрын хөрсөнд нуугдмал байсан археологи, палеонтологийн санамсаргүй олдвор, түүх соёлын дурсгалт зүйлс илэрч болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Санамсаргүй олдвор илэрсэн цэгт барилгын үйл ажиллагааг нэн даруй зогсоох Санамсаргүй олдвор илэрсэн тухай дүүргийн засаг дарга, цагдаагийн болон уг асуудлыг эрхэлсэн эрдэм шинжилгээний байгууллагад нэн даруй мэдэгдэх Археологийн хүрээлэнгийн мэргэжлийн баг ажиллуулж шаардлагатай судалгаа шинжилгээ хийлгэх, шаардлагатай бол авран хамгаалах малтлага хийлгэх Монгол улсын “Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль” болон бусад холбогдох хууль тогтоомжыг мөрдөн ажиллах 	Барилгын ажлын бүх нэгж хэсэгт		Барилгын ажлын төсөвт багтсан			Газар шорооны ажлын явцад, тухай бүрт	Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль
8. Нийгэм, олон нийтэд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Газар шорооны ажлуудаас тоосжилт үүсч явган болон машинтай зорчигчийн үзэгдэх орчныг хязгаарлах	<ul style="list-style-type: none"> Газар шорооны ажил явагдаж буй цэгүүдэд 1 м² талбайд 2-4л нормын дагуу тогтмол усалгааг хийх Хүчтэй салхи шуургатай үед тоосжилтыг багасгах үүднээс газар шорооны ажлыг түр зогсоох Хаягдал шороон материал, барилгын материал тээвэрлэж буй тээврийн хэрэгслийн ачааг хучиж бүтээх 	Барилгын ажлын талбай DAEC багц		Энэхүү төлөвлөгөөний агаарын чанарын хэсэгт төсөвлөсөн төсвийн дагуу			Хуурай өдрүүдэд, өдөрт 2-3 удаа	MNS5885:2016 Агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS4990:2010 Агаарын чанар - Хот суурин газрын гадаад орчны агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ

2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Барилгын материал тээвэрлэх, газар шорооны ажлуудаас дуу чимээ үүсч ойр орчмын оршин суугчдын тав тухыг алдагдуулах	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын ажилд ашиглагдаж буй автомашинуудыг техникийн үзлэгт сар бүр оруулж, хэт их дуу чимээтэй, стандартад нийцэхгүй тээврийн хэрэгслийг ажлын талбайд гаргахгүй байх Шаардлагатай тохиодолд дуу чимээ тусгаарлах зөөврийн хана ашиглах Дуу чимээ ихтэй ажлуудыг зөвхөн өглөөний 08:00 цагаас оройн 19:00 цагийн хооронд гүйцэтгэх 	Газар шорооны ажил явагдах цэгүүд, бүх тээврийн хэрэгсэл DAEC багц	Барилгын ажлын төсөвт багтсан ОХШХ-т тусган оруулсан			Барилгын ажлын туршид, өдөр бүр	MNS4585:2016 Гадаад орчны дуу чимээний хүлцэх хэмжээ	
Газар шорооны ажлын үед гэр хороолол дунд зорчих зам, орц гарц хаагдаж боогдох	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын ажил явагдаж буй цэгүүдийн ойр орчимд явган хүн ба тээврийн хэрэгсэл чөлөөтэй зорчих зам, орц гарцыг бий болгож өгөх Барилгын материал хураах, хөрсний овоолго үүсгэх цэгийг сонгохдоо оршин суугчдын хөдөлгөөнд саад учруулах буюу орц гарцыг хаахгүй байхаар төлөвлөх 	Барилгын ажлын бүх багцууд: DAEC багц	Барилгын ажлын төсөвт багтсан			Барилгын ажлын туршид	MNS 5682:2006 Явган хүн, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд зориулсан зам. Техникийн шаардлага	
Зүсэх, бутлах, гагнах ажлуудын үед хэлтэрхий буюу гагнуурын оч үсэрч явган зорчигчийг гэмтээж болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Зүсэх, гагнах ажлууд хийгдэх цэгүүдийг тойруулж хамгаалалтын хашлага татах, анхааруулах тэмдэг байршуулах 	Кабель шугамын угсралт явагдах цэгүүд: DAEC багц	Хамгаалалтын хашлага, самбар байрлуулах тоо	6	300,000	1,800,000	Зүсэх, гагнах ажил явагдах үед	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, MNS 4968 : 2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ерөнхий шаардлага
Барилгын материал тээвэрлэх үйл ажиллагааны үед зам тээврийн осол аваарь гарах буюу ус зөөж буй хүүхдүүд, явган зорчигчдын аюулгүй байдалд эрсдэл учруулж болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Хүнд даацын машины жолооч нарыг замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын давтан сургалтад хамруулах, гэр хорооллын суурьшлын бүс дунд үүсч болзошгүй эрсдэл, осол аваарийн талаар тайлбарлан таниулах Гэр хороолол дунд тээврийн машины хурдыг хязгаарлах дүрэм мөрдүүлэх Тээврийн жолооч нарт худаг, хүүхдийн сургууль, цэцэрлэг, явган хүний гарц, уулзвар зэрэг осол аваарь гарах эрсдэл бүхий цэгүүд дээр 5 секунд зогсоод хөдлөх дүрэм мөрдүүлэх 	Тээврийн маршрут дагуу: DAEC багц	Сургалтын тоо	1 удаа	500,000	500,000	Барилгын ажил эхлэхээс өмнө Барилгын ажлын туршид	Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын тухай хууль Монгол Улсын Замын хөдөлгөөний дүрэм
Барилгын материал, хаягдал шороон материал	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын суурь ухах, шугам хоолой тавих суваг шуудуу ухах, зам тавих трассын хөрсийг хусч 		Барилгын ажлын төсөвт багтсан					

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
тээвэрлэх тээврийн хэрэгслийн байнгын хөдөлгөөний улмаас 7 буудал, хойд зуслан чиглэлийн замын ачаалал нэмэгдэх	цэвэрлэх зэрэг хаягдал шороон материал их хэмжээгээр үүсгэдэг газар шорооны ажлуудыг зуслангийн оргил ачааллын улирал (6-8-р сар) эхлэхээс өмнө (4-5-р сард) буюу дараа нь (9-10-р сард) гүйцэтгэх ажлын хуваарь, төлөвлөгөө гаргах <ul style="list-style-type: none"> Барилгын материал, хаягдал шороон материал тээвэрлэх тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөнийг замын хөдөлгөөний оргил ачааллын цаг болох өглөө 07:00-10:00 цаг болон орой 17:00-20:00 цагуудаас зөрүүлсэн цагийн хуваарь гаргаж зохицуулах Нэн яаралтай бус зарим төрлийн бараа материалын тээвэрлэлтийг ажлын бус өдрүүдээр (Бямба, Ням гарагт) хийж гүйцэтгэх 	Барилгын ажлын бүх нэгж хэсгүүд: DAEC багц					Барилгын ажил явагдах хугацаанд	Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын тухай хууль Монгол Улсын Замын хөдөлгөөний дүрэм
Цахилгааны ба шилэн кабель, холбооны шугам тавих зорилгоор ухсан нүх, шуудуунд хүн унаж гэмтэх	<ul style="list-style-type: none"> Шугам хоолой байрлуулах зорилгоор ухсан нүх шуудууг хамгаалалтын тороор хашиж хүрээлэх, анхааруулах тэмдэг байрлуулах 	Шугам хоолойн угсралт явагдах цэгүүд: DAEC багц	Торон хашлаганы урт, метр	300	5,000	1,500,000	Газар шорооны ажлын туршид	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, MNS 4968 : 2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ерөнхий шаардлага
ХТП ба цахилгааны кабель угсрах үед зохих хамгаалалт хийгээгүйгээс хүн тогонд цохиулах	<ul style="list-style-type: none"> Цахилгаан байгууламж, тоног төхөөрөмжийн хаалгыг цоож, түгжээтэй байлгана. Цахилгаан байгууламж, тоног төхөөрөмжийг аюулгүй ажиллагааны зааваргүйгээр ашиглалтад оруулахыг хориглоно. Цахилгаан байгууламж, тоног төхөөрөмж нь аюулгүй ажиллагааны нөхцөлийг хангахаар бүрэн бүтэн байх ёстой. 	Цахилгааны байгууламжууд баригдах бүх цэгт DAEC багц				Барилгын ажлын төсөвт багтсан		“Цахилгаан байгууламжийн ашиглалтын үед мөрдөх аюулгүй

2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Цахилгаан хангамжийн шугамд түр салгалт хийснээр дэд төв дэхь айл өрх, албан байгууллагын хэвийн үйл ажиллагаанд нөлөөлөх	<ul style="list-style-type: none"> Цахилгааны байгууламжуудын холболт, угсралтын үед цахилгаан хангамжийн шугамд түр салгалт тохиолдол бүрт тухайн хэсгийн хорооны захиргаа, айл өрх албан байгууллагуудад 3 өдрийн өмнө урьдчилан мэдэгдэх арга хэмжээг авна Цахилгаан хангамжийн шугамд түр салгалт цагийг ажлын бус өдрүүдэд, оргил ачааллын цагаас зөрүүлэн хийхээр төлөвлөх 	СБД-ийн 16, 17-р хороод	Барилгын ажлын төсөвт багтсан					ажиллагааны дүрэм” <i>Эрчим хүчний сайдын 2014 оны 101 дүгээр тушаалын хавсралт</i>
Кэмгийн орчинд хог хаягдал, бохир усыг замбараагүй зайлуулснаас үүдэн орчны бохирдол, үнэр танар үүсгэх	<p>Барилгын түр кэмп бүрт дараах эрүүл ахуйн үндсэн шаардлагууд тавигдана. Үүнд:</p> <ol style="list-style-type: none"> Хатуу хог хаягдлын менежмент. Хатуу хог хаягдлыг түр хадгалах зориулалтын цэг бий болгож, хашлага хамгаалалт хийж, тэмдэг тэмдэглэгээ байршуулах, СХД-ийн ТҮК-тэй хог хаягдлыг тээвэрлэх гэрээ байгуулж цугларсан хог хаягдлыг 7 хоногт 2 удаа ачуулж байх Шингэн хог хаягдлын менежмент. Кэмпээс гарах бохир усыг битүү саванд түр хадгалж, зөвшөөрөгдсөн цэгт зайлуулж байх Ажилчдын 00. Эрүүл ахуйн шаардлага хангасан 00-той байх, 00-н нүхэнд био-бэлдмэл ашиглаж халдваргүйжүүлэлт хийх, ойр орчмыг нь хлораминт шингэнээр тогтмол ариутгаж цэвэрлэх 	Барилгын түр кэмпүүд Барилгын ажлын бүх нэгж хэсгүүд: DAEC багц	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан				Барилгын ажлын туршид	Хог хаягдлын тухай хууль Эрүүл ахуйн тухай хууль MNS 5344 : 2011 Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага
Кэмгийн орчинд сахилга бат, хэв журмын зөрчил гаргаж оршин суугчдын амгалан тайван байдлыг алдагдуулах	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын ажилчдыг БОМТ, эрүүл ахуйн сургалтад хамруулж, зөрчлийн хуулийн холбогдох заалтуудыг сурталчлан таниулсан байх Кэмгийн орчинд мөрдөх дотоод журамд сахилга батын асуудлыг нарийвчлан тусгаж өгөх ба үүнд согтууруулах ундаа хэрэглэх, ойр орчмын оршин суугчидтай асуудал зөрчил үүсгэх зэргийг хатуу хориглох 	Барилгын бүх ажилчид, DAEC багц	Сургалтын тоо	1 удаа	500,000	500,000	2023 оны барилгын ажлын эхэнд	Зөрчлийн тухай хууль, MNS 4968 : 2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ерөнхий шаардлага
9. Удирдлага, зохион байгуулалтын арга хэмжээ								

2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Гүйцэтгэгчийн БОМТ боловсруулах, хэрэгжүүлэх	Барилгын ажлын гэрээт гүйцэтгэгч нар нь БОАЖЯ-аар батлагдсан энэхүү БОМТ дээр үндэслэн Г-БОМТ-г боловсруулж ТУН-д хянуулж багтуулна.	Гэрээт гүйцэтгэгч байгууллага ба туслан гүйцэтгэгч байгууллагуудын удирдлага DAEC багц	Барилгын ажлын төсөвт багтсан				гэрээнд гарын үсэг зурснаас хойш 30 хоногийн дотор	Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль, Байгаль орчны үнэлгээний тухай хууль
БОМТ-г хэрэгжүүлэх бүтэц зохион байгуулалт, боловсон хүчинтэй байх	Барилгын ажлын гэрээт гүйцэтгэгч байгууллага нь талбайн байгаль орчны ажилтантай байх ба уг ажилтан нь Г-БОМТ-г боловсруулах, хэрэгжүүлэх, тайлагнах, барилгын ажлын талбарт өдөр тутмын БО-ны хяналт тавих зэрэг чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ.		хүн/сар	Барилгын ажлын төсөвт багтсан		Барилгын ажлын туршид		
Байгаль орчныг хамгаалах чиглэлээр инженер, барилгын ажилчдыг чадавхижуулах	Бүх барилгын ажилчдыг хамруулсан БО-ны сургалт зохион байгуулж, БО-ны чиглэлийн хууль, журмын шаардлага, стандарт, БОМТ-д тусгагдсан бууруулах арга хэмжээг тайлбарлан таниулна.		Энэхүү төлөвлөгөөний 8-р хэсэгт заагдсан сургалтын төсвийн хүрээнд	2023 оны барилгын ажлын эхэнд				
DAEC багцын 2023 оны сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төсөв:						4,934,900 төгрөг		

5.4 ASKG-DA гэрээний дугаар барилгын багцад 2023 онд хийгдэх ажлууд:

✚ Хүүхдийн цэцэрлэг: 792м² талбай бүхий 2 давхар барилга, 150 хүүхэд хүлээн авах хүчин чадалтай

Хүснэгт 5-4. ASKG-DA багцын 2023 онд хэрэгжүүлж ажиллах Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
1. Газрын гадарга, хэвлийд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Газар шорооны ажилд 0.18 га талбайн газрын гадарга, хэвлий өртөж эвдрэл үүсэх	<ul style="list-style-type: none"> Хүүхдийн цэцэрлэг, спорт комплекс эдэлбэр газрын 10%-аас доошгүй хэсэгт гадна орчны тохижилтын ажлууд хийж, мод зүлэг тарьж, ногоон байгууламж үүсгэх 	Барилгын ажлын талбайд			Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөнд тусгасан		Тухайн цэг дээрх барилгын ажил дуусах үед	Хот тосгоны төлөвлөлт барилгажилтын норм ба дүрэм БНБД 30.01.03
Газар шорооны ажлаас 1,991 м ³ хаягдал шороон материал үүсэх	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын суурь ухах, гадна зам талбайн цэвэрлэгээ, тэгшилгээ зэрэг ажлуудаас үүсэх 1991 м³ хэмжээтэй хаягдал шороон материалыг Цагаан давааны хог хаягдлын нэгдсэн цэгт хүргэн зайлуулах зөвшөөрлийг Сүхбаатар дүүргийн хот тохижилтын газраас авч, хог хаягдлын гэрээнд тусган оруулж өгнө. Гэрээт гүйцэтгэгч нь хаягдал шороон материалын хэмжээ, овоолго, ачиж зайлуулсан тоо хэмжээний бүртгэлийг өдөр тутам хөтөлж, 7 хоног бүр ТУН-д тайлагнана. 							
Газрын гадаргын төрх байдалд түр хугацааны өөрчлөлт орох	<ul style="list-style-type: none"> Газар шорооны ажлаас бий болох шороон материалын овоолгыг үүсгэхдээ орц, гарц, зам талбайг хааж, хөдөлгөөнд саад учруулахгүйгээр тооцож байрлалыг сонгох Хаягдал шороон материалын овоолгыг их хэмжээгээр хуримтлуулахгүйгээр тухай бүрд нь ачин зайлуулж байх 	Барилгын ажлын талбайд			Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөнд тусгасан		Газар шорооны ажил явагдах хугацаанд	MNS5916:2008 Газар шорооны ажлын үед үржил шимт хөрс хуулалт, хадгалалт
2. Агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Газар шорооны ажил, талбайн тэгшилгээ хийх, барилгын материал	<ul style="list-style-type: none"> Хуурай өдрүүдэд газар шорооны ажил явагдаж буй цэгүүдэд м² талбайд 2-4л нормын дагуу тогтмол усалгааг хийх 	Барилгын ажлын талбайд	Усны хэмжээ м ³	97 ⁶	3000	291,000	Барилгын ажлын туршид	Агаарын тухай хууль, Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хууль, MNS4585:2016

⁶ (1.0га*3м³*60хон*3 удаа*0.18 га) = 97 м³- БОАЖЯ сайдын 2015 оны А301 тоот тушаал

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
тээвэрлэх, ачиж буулгах зэрэг ажлуудаас 93.3 кг/жил хэмжээтэй тоосжилт үүсч агаар орчныг бохирдуулах	<ul style="list-style-type: none"> Хүчтэй салхи шуургатай үед тоосжилтыг багасгах үүднээс ачиж буулгах болон газар шорооны ажлыг түр зогсоох Хүчтэй салхи шуургатай үед хөрсний овоолгоос тоосжилт үүсэхээс сэргийлж усалгаа хийх Хаягдал шороон материал, барилгын материал тээвэрлэж буй тээврийн хэрэгслийн ачааг хучиж бүтээх 							Агаарын чанар. Техникийн Ерөнхий Шаардлага
Барилгын ажилд ашиглагдах тоног төхөөрөмж, машин механизмаас хийн хаягдал, бохирдуулагч бодисууд ялгарч агаар орчныг бохирдуулах	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын ажилд ашиглагдаж буй автомашинуудыг техникийн үзлэгт сар бүр оруулж, утаа их хаядаг, стандартад нийцэхгүй тээврийн хэрэгслийг ажлын талбайд гаргахгүй байх Тээврийн хэрэгсэл болон хүнд даацын машин механизмын хөдөлгүүрийн тохиргоо, оношлогоо үйлчилгээг тогтмол, чанартай хийх Тээврийн хэрэгслийн утааны найрлага дахь хорт бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ ба хэмжих аргын стандартын /MNS 5013:2009, MNS5014:2009/ дагуу хянаж зөвшөөрөгдөх хэмжээнээс хэтрүүлэхгүй байлгах 	Барилгын ажилд ашиглагдах бүх тээврийн хэрэгсэл, машин механизмууд		Барилгын ажлын төсөвт багтсан		ОХШХ-т тусган оруулсан	Барилгын ажлын туршид, 7 хоног бүр	MNS5885:2016 Агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS4990:2010 Хот суурин газрын гадаад орчны агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS4990:2000 Ажлын байрны орчин. Эрүүл ахуйн шаардлага
Барилгын ажлын үед цемент, элс зэрэг нунтаг бодисууд, мод төмрийн үртэс, хаягдал материалууд салхинд хийсч орчны агаарт бохирдол үүсгэж болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын ажил явагдаж буй цэгүүдэд талбайн цэвэрлэгээг өдөр тутам хийж, барилгын хог хаягдлыг зөвшөөрөгдсөн цэгт тогтмол зайлуулж байх Дулааны эх үүсвэр гаргах буюу хаягдал материалыг устгах зорилгоор шатамхай материалыг ил талбайд шатаахыг хориглоно 	Авто зам, барилгын ажил явагдах бүх цэгт		Барилгын ажлын төсөвт багтсан			7 хоногт 1-2 удаа	Агаарын тухай хууль, Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хууль, MNS4585:2016 Агаарын чанар. Техникийн Ерөнхий Шаардлага
3. Физик орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Газар шорооны ажил, барилга угсралтын ажил, барилгын материал	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын ажилд ашиглагдаж буй автомашинуудыг техникийн үзлэг, оношлогоо, засварыг сар бүр хийж, хэт их дуу чимээтэй, 	Барилгын ажилд ашиглагдах бүх тээврийн хэрэгсэл, машин механизмууд		Барилгын ажлын төсөвт багтсан			Барилгын ажлын туршид	MNS4585:2016 Гадаад орчны дуу чимээний хүлцэх хэмжээ MNS4995:2015 Ажлын

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
тээвэрлэх, ачих, буулгах ажлуудаас дуу чимээ үүсэх	<ul style="list-style-type: none"> стандартад нийцэхгүй тээврийн хэрэгслийг ажлын талбайд гарахыг хориглох Дуу чимээ ихтэй ажлуудыг зөвхөн өглөөний 08:00 цагаас оройн 19:00 цагийн хооронд гүйцэтгэх Дуу чимээний мониторинг хэмжилт хийж хяналт тавих 	Барилгын ажлын талбай				ОХШХ-т тусган оруулсан		орчинд дуу чимээний давтамж болон хэлбэлзэл
Барилгын болон ахуйн хог хаягдлыг зүй зохистойгоор цуглуулж, зайлуулаагүйгээс физик орчны бохирдол үүсгэх	<ul style="list-style-type: none"> СБД-ийн тохижилт үйлчилгээний газартай хог хаягдлын гэрээ байгуулж, түүнд хаягдал шороон материал, ахуйн ба барилгын хог хаягдлыг зайлуулах цэг ба тээвэрлэх автомашины улсын дугаарыг тодорхой зааж өгөх Барилгын ажил явагдаж буй газруудад хогийн хаягдлын цэг тогтоож, зориулалтын хогийн сав байрлуулах Барилгын түр кэмп тус бүрт хатуу хог хаягдлыг түр цуглуулах цэг тогтоож, хашлага хамгаалалт хийж, тэмдэгжүүлэх Хог хаягдлыг замбараагүй хаях, зөвшөөрөлгүй газарт хураах, цуглуулахыг хатуу хориглох Хог хаягдлын менежмент, талбайн үзлэгийг өдөр тутамд зохион байгуулж хяналт тавих Барилгын түр кэмпүүдээс үүсэх шингэн хог хаягдлыг зориулалтын саванд цуглуулж, зөвшөөрөгдсөн цэгт зайлуулах Барилгын ажил дууссаны дараа хог хаягдлыг цуглуулж зайлуулах, талбайн цэвэрлэгээг бүрэн гүйцэд хийж хяналтын инженерт хүлээлгэн өгөх 	Барилгын ажлын талбай, барилгын түр кэмп				Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгасан.	<p>Барилгын ажил эхлэх үед, 2023 оны 2-р улиралд</p> <p>Барилгын ажлын туршид</p>	Хог хаягдлын тухай хууль MNS 5344 : 2011 Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага Барилгын хог хаягдлыг цэвэрлэх, цуглуулах, ангилах, тээвэрлэх, дахн боловсруулах, сэргээн ашиглах, устгах, булшлах журам
4. Гадаргын ба газрын доорх усанд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Хог хаягдлыг зохих ёсоор зайлуулаагүйгээс Сэлбэ голын савд бохирдол үүсгэж, усны чанарт нөлөөлөх	<ul style="list-style-type: none"> Сэлбэ голын орчимд усны хамгаалалтын бүс тогтоож, барилгын ажилчид нэвтрэх, машин тэрэг угаах, түлш цэнэглэх, хог хаяхыг хатуу хориглох Усны тухай хууль”-ийн заалтуудыг дагаж мөрдөх, 	Сэлбэ голын усны хамгаалалтын бүх дагуу				Барилгын ажлын төсөвт багтсан	Барилгын ажлын туршид	Усны тухай хууль, Ус бохирдуулсны төлбөрийн тухай хууль

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Тос тосолгооны материал санамсаргүй байдлаар асарч, хур борооны усаар зөөгдөх буюу хөрсөнд нэвчих байдлаар гадаргын болон газрын доорх усны бохирдол үүсгэх	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын ажилд ашиглагдаж буй машин техникт түлш цэнэглэх ажлыг зөвхөн ШТС буюу цементэлсэн талбайд хийж гүйцэтгэх Барилгын ажилд ашиглагдаж буй машин техникийг ажлын талбарт гарахаас өмнө өдөр бүр үзлэг хийж, тос тосолгооны материал хөрсөнд асарч алдагдахаас сэргийлэх Шагах тослох материал асарсан үед, хөрсний бохирдол үүсэхээс сэргийлж синтетик шингээгч материал (TSSW50W) ашиглан шингээж авах 	Барилгын ажилд ашиглагдах бүх тээврийн хэрэгсэл, машин механизмууд	синтетик шингээгч материал (TSSW50W), ширхэг	1	100,000	100,000	Барилгын ажлын туршид	Усны тухайн хууль MNS 6148:2010 Усны чанар. Газрын доорхи усыг бохирдуулагч бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
Барилгын болон ахуйн зориулалтаар багавтар хэмжээний ус ашиглах	<ul style="list-style-type: none"> Үйл ажиллагаанд шаардагдах усны эх үүсвэр, хэрэглээг тогтоож, ус ашиглалтын гэрээ байгуулж ажиллах Ашиглаж буй усны хэмжээ, чанарт хяналт тавьж ажиллах 	Усны эх үүсвэрт	тонн	Барилгын ажлын төсөвт багтсан			Барилгын ажлын явцад улирал бүр	Усны нөөцийн төлбөрийн хувь хэмжээг тогтоож, хөнгөлөх тухай Засгийн газрын тогтоол MNS0900:2018 Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар аюулгүй байдлын үнэлгээ
Шингэн хаягдал, 00-д хуримтлагдсан ялгадас зэрэг нь хөрсөнд нэвчиж газрын доорх усны найрлага, чанарт нөлөөлж болзошгүй.	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын түр кэмпээс үүсэх шингэн хог хаягдлыг зориулалтын саванд цуглуулж, зөвшөөрөгдсөн цэгт зайлуулж байх Барилгын түр кэмпийн 00-н нүхэнд бактерийн бохирдлоос сэргийлэх био-бэлдмэл хэрэглэж, ойр орчмыг хлораминт цацлагаар тогтмол ариутгаж цэвэрлэж байх 	Барилгын түр кэмп	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгасан.				Барилгын ажлын явцад 7 хоног бүр	MNS 4943:2015 Хүрээлэн байгаа орчин. Усны чанар. Хаягдал ус. Ерөнхий шаардлага Эрүүл ахуйн тухай хууль
5. Хөрсөн бүрхэвчид үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Машин тэрэг, хүний байнгын хөл хөдөлгөөнөөс үүдэн хөрс суларч доройтох, хөрсний	<ul style="list-style-type: none"> Хөрсний эвдрэл талхагдал үүсэхээс сэргийлж хүнд даацын машинуудыг тогтсон маршрутаар зорчуулах Барилгын ажил дуусах үед хөрс суларч доройтон, хөрсний элэгдэл үүссэн газруудад нөхөн сэргээлт хийх 	Барилгын материал тээвэрлэх зам дагуу, барилгын талбай барилгын түр кэмпүүд	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөнд тусгасан.				Тухайн цэг дээрх барилгын ажил дуусах үед	Хөрс хамгаалах, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль, MNS 5850:2008 Хөрсний чанар. Хөрс бохирдуулагч бодис,

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
элэгдэл үүсч болзошгүй								элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
Газар шорооны ажлын улмаас 0.18 га талбайн өнгөн хөрс хуулагдаж эвдрэлд орох ба шимт хөрсний овоолгыг стандартын дагуу үүсгэж хадгалаагүй нөхцөлд хөрсний чанар алдагдаж болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Нийт талбайн 10%-д ногоон байгууламж үүсгэж, тохижилтын ажлууд хийж, мод зүлэг тарих Газар шорооны ажлын үед өнгөн хөрсний овоолгыг тусад нь үүсгэж стандартын дагуу хадгалах ба барилгын ажил дуусах үед нөхөн сэргээлтэд ашиглах 	Газар шорооны ажил явагдах цэгүүд				Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөнд тусгасан.	Газар шорооны ажил явагдах хугацаанд	MNS5916:2008 Газар шорооны ажлын үед үржил шимт хөрс хуулалт, хадгалалт
Тос тосолгооны материал санамсаргүй байдлаар асгарч хөрсөнд нэвчсэнээр хөрсөн бүрхэвчийн бохирдол үүсгэж болзошгүй.	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын ажилд ашиглагдаж буй машин техникт түлш цэнэглэх ажлыг зөвхөн ШТС буюу цементэлсэн талбайд хийж гүйцэтгэх Барилгын ажилд ашиглагдаж буй машин техникийг ажлын талбарт гарахаас өмнө өдөр бүр үзлэг хийж, тос тосолгооны материал хөрсөнд асгарч алдагдахаас сэргийлэх Бетон зуурмаг, асфальт материал тээвэрлэх, буулгах, хучилт хийх ажлуудыг нарийн чанд горимын дагуу тогтоосон талбайн хүрээнд гүйцэтгэж, хөрсөнд асгаралт үүсгэхээс сэргийлэх 	Барилгын ажилд ашиглагдах бүх тээврийн хэрэгсэл, машин механизмууд				Барилгын ажлын төсөвт багтсан	Барилгын ажлын туршид	Хөрс хамгаалах, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль, MNS 5850:2008 Хөрсний чанар. Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
Хог хаягдал, кэмпээс гарах бохир ус, бие засах газар, ахуйн бохирдол зэргээс үүдэлтэй хөрсний бохирдол үүсч болзошгүй.	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын ба ахуйн хатуу хог хаягдлыг түр цуглуулах цэг тогтоож, хашлага хамгаалалт хийж тэмдэгжүүлэх Хог хаягдлыг замбараагүй хаях, зөвшөөрөлгүй газарт хураах, цуглуулахыг хатуу хориглох Барилгын түр кэмпээс үүсэх шингэн хог хаягдлыг зориулалтын саванд цуглуулж, зөвшөөрөгдсөн цэгт зайлуулж байх Барилгын түр кэмийн 00-н нүхэнд бактерийн бохирдлоос сэргийлэх био-бэлдмэл хэрэглэж, ойр орчмыг хлораминт цацлагаар тогтмол ариутгаж цэвэрлэж байх 	Барилгын түр кэмпүүд дэхь хогийн цэг, 00-ийн цэг				Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгасан.	Барилгын ажлын туршид	Хог хаягдлын тухай хууль Эрүүл ахуйн тухай хууль MNS 5344 : 2011 Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
6. Ургамлан нөмрөгт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ								
Хүний замбараагүй үйл ажиллагааны улмаас Сэлбэ голын сав газрын ургамлан нөмрөг талхлагдан бохирдож болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Сэлбэ голын орчимд усны хамгаалалтын бүс тогтоож, хамгаалалтын бүс рүү барилгын ажилчид нэвтрэх, машин тэрэг угаах, түлш цэнэглэх, хог хаях болон аливаа барилгын үйл ажиллагаа явуулахыг хатуу хориглох 	Барилгын бүх ажилчид				Нэмэлт зардал гарахгүй	Барилгын ажлын туршид	Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль Байгалийн ургамлын тухай хууль Ургамал хамгааллын тухай хууль
7. Түүх соёлын өвд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ								
Газар шорооны ажлын явцад газрын хөрсөнд нуугдмал байсан археологи, палеонтологийн санамсаргүй олдвор, илэрч болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Санамсаргүй олдвор илэрсэн цэгт барилгын үйл ажиллагааг нэн даруй зогсоох Санамсаргүй олдвор илэрсэн тухай дүүргийн засаг дарга, цагдаагийн болон уг асуудлыг эрхэлсэн эрдэм шинжилгээний байгууллагад нэн даруй мэдэгдэх Археологийн хүрээлэнгийн мэргэжлийн баг ажиллуулж шаардлагатай судалгаа шинжилгээ хийлгэх, шаардлагатай бол авран хамгаалах малтлага хийлгэх 	Барилгын ажлын бүх нэгж хэсгүүд				Барилгын ажлын төсөвт багтсан	Газар шорооны ажлын явцад, тухай бүрт	Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль
8. Нийгэм, олон нийтэд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Барилга угсралт, газар шорооны ажлуудаас тоосжилт үүсэх	<ul style="list-style-type: none"> Газар шорооны ажил явагдаж буй цэгүүдэд 1 м² талбайд 2-4л нормын дагуу тогтмол усалгааг хийх Хүчтэй салхи шуургатай үед тоосжилтыг багасгах үүднээс газар шорооны ажлыг түр зогсоох Хаягдал шороон материал, барилгын материал тээвэрлэж буй тээврийн хэрэгслийн ачааг хучиж бүтээх 	Барилгын ажлын талбай				Энэхүү төлөвлөгөөний агаарын чанарын хэсэгт төсөвлөсөн төсвийн дагуу	Хуурай өдрүүдэд, өдөрт 2-3 удаа	MNS5885:2016 Агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS4990:2010 Агаарын чанар - Хот суурин газрын гадаад орчны агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Барилгын материал тээвэрлэх, газар шорооны ажлуудаас дуу чимээ үүсч ойр орчмын оршин суугчдын тав тухыг алдагдуулах	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын ажилд ашиглагдаж буй автомашинуудыг техникийн үзлэгт сар бүр оруулж, хэт их дуу чимээтэй, стандартад нийцэхгүй тээврийн хэрэгслийг ажлын талбайд гаргахгүй байх Шаардлагатай тохиодолд дуу чимээ тусгаарлах зөөврийн хана ашиглах Дуу чимээ ихтэй ажлуудыг зөвхөн өглөөний 08:00 цагаас оройн 19:00 цагийн хооронд гүйцэтгэх 	Газар шорооны ажил явагдах цэгүүд, бүх тээврийн хэрэгсэл	Барилгын ажлын төсөвт багтсан				Барилгын ажлын туршид, өдөр бүр	MNS4585:2016 Гадаад орчны дуу чимээний хүлцэх хэмжээ
Барилга угсралтын үйл ажиллагааны үед өндрөөс юм унаж хүн гэмтэж болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Барилга угсралтын үед хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагааны дүрэм журмыг чанд хатуу сахиж ажиллах Баригдаж буй барилгыг тойруулан хамгаалалтын хашлага татаж явган зорчигч ойртохоос сэргийлэх Шаардлагатай тохиодолд баригдаж буй барилгын хажуугаар явган зорчигч нэвтрэх хамгаалалтын саравч бүхий гарцууд гаргаж өгөх Анхааруулах тэмдэг тэмдэглэгээ байршуулах 	Барилга угсралтын ажил явагдах цэгүүд:	Хамгаалалтын саравч бүхий гарц, Анхааруулах тэмдэг тэмдэглэгээ байршуулах цэгийн тоо	1	1,000,000	1,000,000	Барилга угсралтын ажлын явцад,	MNS 4968:2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаанд тавих ерөнхий шаардлага.
Цемент, шохой, элс зэрэг нунтаг материал агаарт дэгдэж үзэгдэх орчныг хязгаарлаж болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Зам барилгын болон барилгын ажилд хэрэглэгддэг цемент, элс, шохой зэрэг нунтаг материалыг битүү орчинд буюу тусгайлсан саванд хадгалах 	Барилга угсралт, зам барилгын ажил явагдах цэгүүд:	Нунтаг бодис хадгалах зориулалтын савны тоо ширхэг	1	350,000	350,000	Барилгын ажлын туршид	
Барилгын материал тээвэрлэх үйл ажиллагааны үед зам тээврийн осол аварь гарах буюу ус зөөж буй хүүхдүүд, явган зорчигчдын аюулгүй байдалд эрсдэл учруулж болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Хүнд даацын машины жолооч нарыг замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын давтан сургалтад хамруулах, гэр хорооллын суурьшлын бүс дунд үүсч болзошгүй эрсдэл, осол аварийн талаар тайлбарлан таниулах Гэр хороолол дунд тээврийн машины хурдыг хязгаарлах дүрэм мөрдүүлэх Тээврийн жолооч нарт худаг, хүүхдийн сургууль, цэцэрлэг, явган хүний гарц, уулзвар зэрэг осол аварь гарах эрсдэл бүхий цэгүүд дээр 5 секунд зогсоод хөдлөх дүрэм мөрдүүлэх 	Бүх жолооч нар	Сургалтын тоо	1 удаа	250,000	250,000	Барилгын ажил эхлэхээс өмнө	Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын тухай хууль Монгол Улсын Замын хөдөлгөөний дүрэм
Барилгын материал, хаягдал шороон материал тээвэрлэх	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын суурь ухах, гадна зам талбай тавих хөрсийг хусч цэвэрлэх зэрэг хаягдал шороон материал их хэмжээгээр үүсгэдэг газар шорооны 	Барилгын материал тээвэрлэлтийн ажлууд	Барилгын ажлын төсөвт багтсан				Барилгын ажил явагдах	Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын тухай хууль

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
тээврийн хэрэгслийн байнгын хөдөлгөөний улмаас 7 буудал, хойд зуслан чиглэлийн замын ачаалал нэмэгдэх	ажлуудыг зуслангийн оргил ачааллын улирал (6-8-р сар) эхлэхээс өмнө (4-5-р сард) буюу дараа нь (9-10-р сард) гүйцэтгэх ажлын хуваарь, төлөвлөгөө гаргах <ul style="list-style-type: none"> Барилгын материал, хаягдал шороон материал тээвэрлэх тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөнийг замын хөдөлгөөний оргил ачааллын цаг болох өглөө 07:00-10:00 цаг болон орой 17:00-20:00 цагуудаас зөрүүлсэн цагийн хуваарь гаргаж зохицуулах Нэн яаралтай бус зарим төрлийн бараа материалын тээвэрлэлтийг ажлын бус өдрүүдээр (Бямба, Ням гарагт) хийж гүйцэтгэх 							Монгол Улсын Замын хөдөлгөөний дүрэм
Кэмгийн орчинд хог хаягдал, бохир усыг замбараагүй зайлуулснаас үүдэн орчны бохирдол, үнэр танар үүсгэх	Барилгын түр кэмп бүрт дараах эрүүл ахуйн үндсэн шаардлагууд тавигдана. Үүнд: 1. Хатуу хог хаягдлын менежмент. Хатуу хог хаягдлыг түр хадгалах зориулалтын цэг бий болгож, хашлага хамгаалалт хийж, тэмдэг тэмдэглэгээ байршуулах, СХД-ийн ТҮК-тэй хог хаягдлыг тээвэрлэх гэрээ байгуулж цугларсан хог хаягдлыг 7 хоногт 2 удаа ачуулж байх 2. Шингэн хог хаягдлын менежмент. Кэмпээс гарах бохир усыг битүү саванд түр хадгалж, зөвшөөрөгдсөн цэгт зайлуулж байх 3. Ажилчдын 00. Эрүүл ахуйн шаардлага хангасан 00-той байх, 00-н нүхэнд био-бэлдмэл ашиглаж халдваргүйжүүлэлт хийх, ойр орчмыг нь хлораминт шингэнээр тогтмол ариутгаж цэвэрлэх	Барилгын түр кэмпүүд		Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан			Барилгын ажлын туршид	Хог хаягдлын тухай хууль Эрүүл ахуйн тухай хууль MNS 5344 : 2011 Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага
Кэмгийн орчинд сахилга бат, хэв журмын зөрчил гаргаж оршин суугчдын амгалан тайван байдлыг алдагдуулах	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын ажилчдыг БОМТ, эрүүл ахуйн сургалтад хамруулж, зөрчлийн хуулийн холбогдох заалтуудыг сурталчлан таниулсан байх Кэмгийн орчинд мөрдөх дотоод журамд сахилга батын асуудлыг нарийвчлан тусгаж өгөх ба үүнд согтууруулах ундаа хэрэглэх, ойр орчмын оршин суугчидтай асуудал зөрчил үүсгэх зэргийг хатуу хориглох 	Барилгын бүх ажилчид,	Сургалтын тоо	1 удаа	250,000	250,000	2023 оны барилгын ажлын эхэнд	Зөрчлийн тухай хууль, MNS 4968 : 2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ерөнхий шаардлага

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Гадна зам талбайн тохжилтын ажилд ашиглагдах хүнд даацын машин механизмууд осол аваарь гаргаж болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Замын индүүдэгч, бетон зуурмаг, асфальт тээвэрлэгч, дэвсгэгч зэрэг том оврын машин тэрэгний ажлын үед хяналтын дохиурчныг зайлшгүй ажиллуулах шаардлагатай ба том оврын машин тэрэг ухрах, эргэх маневруудыг зөвхөн хяналтын дохиурчны дохиогоор хийж гүйцэтгэх 					Барилгын ажлын төсөвт багтсан	Зам барилгын ажлын явцад	Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын тухай хууль Монгол Улсын Замын хөдөлгөөний дүрэм
Өндөр температуртай асфальт болон бетон зуурмаг алдагдаж хүний гар хөл түлэгдэж гэмтэж болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Бетон зуурмаг, асфальт материал тээвэрлэх, буулгах, хучилт хийх ажлуудыг нарийн чанд горимын дагуу тогтоосон талбайн хүрээнд гүйцэтгэж, санамсаргүй асгаралт үүсгэхээс сэргийлэх Зам барилгын ажлын талбарт ажиллаж буй ажилчид хамгаалалтын хувцас хэрэглэлтэй байх Зам барилгын ажил явагдаж буй цэгийг тойруулан хамгаалалтын хашлага татаж, анхааруулах тэмдэг байрлуулан явган зорчигчийн хөдөлгөөнийг хязгаарлах арга хэмжээ авах 	Зам барилгын ажлын талбайд				Барилгын ажлын төсөвт багтсан	Зам барилгын ажлын явцад	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, MNS 4968 : 2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ерөнхий шаардлага
9. Удирдлага, зохион байгуулалтын арга хэмжээ								
Гүйцэтгэгчийн БОМТ боловсруулах, хэрэгжүүлэх	Барилгын ажлын гэрээт гүйцэтгэгч нар нь БОАЖЯ-аар батлагдсан энэхүү БОМТ дээр үндэслэн Г-БОМТ-г боловсруулж ТУН-д хянуулж батлуулна.					Үйл ажиллагааны зардалд багтсан	гэрээнд гарын үсэг зурснаас хойш 30 хоногийн дотор	
БОМТ-г хэрэгжүүлэх бүтэц зохион байгуулалт, боловсон хүчинтэй байх	Барилгын ажлын гэрээт гүйцэтгэгч байгууллага нь талбайн байгаль орчны ажилтантай байх ба уг ажилтан нь Г-БОМТ-г боловсруулах, хэрэгжүүлэх, тайлагнах, барилгын ажлын талбарт өдөр тутмын БО-ны хяналт тавих зэрэг чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ.	Гэрээт гүйцэтгэгч байгууллагын удирдлага	хүн/сар		Үйл ажиллагааны зардалд багтсан	Барилгын ажлын туршид		Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль, Байгаль орчны үнэлгээний тухай хууль
Байгаль орчныг хамгаалах чиглэлээр инженер, барилгын ажилчдыг чадавхижуулах	Бүх барилгын ажилчдыг хамруулсан БО-ны сургалт зохион байгуулж, БО-ны чиглэлийн хууль, журмын шаардлага, стандарт, БОМТ-д тусгагдсан бууруулах арга хэмжээг тайлбарлан таниулна.					Энэхүү төлөвлөгөөний 8-р хэсэгт заасан төсвийн хүрээнд	2023 оны барилгын ажлын эхэнд	
ASKG-DA багцын 2023 оны сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төсөв:						2,241,000 төгрөг		

5.5 DAFPE гэрээний дугаар бүхий Дамбадаржаагийн үерээс хамгаалах сувгийг тохижуулах багцад 2023 онд хийгдэх ажлууд:

- ✚ Үерээ хамгаалах сувагт хуримтлагдсан хог хаягдал хагшаасыг цэвэрлэж зайлуулах;
- ✚ Үерээс хамгаалах сувгийн даланг бетондож бэхжүүлэх: Урт 895м, өргөн 1.0-1.5 м;
- ✚ Эко хавтангаар явган хүний зам тавих: 895 м
- ✚ Ус нэвтрүүлэх туннель барих: урт 540 м, өргөн 0.3-0.5 м

Хүснэгт 5-5. DAFPE багцын 2023 онд хэрэгжүүлэх Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
1. Газрын гадарга, хэвлийд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Газар шорооны ажилд нийт 0.08 га талбайн газрын гадарга, хэвлий өртөж эвдрэл үүсэх	<ul style="list-style-type: none"> ■ Бохир хөрсийг хусч зайлуулах, талбайн цэвэрлэгээ, тэгшилгээ хийх ажилд өртөж эвдэрсэн талбайн 50%-д буюу 0.08 га талбайд талбайд газар шорооны ажил дуусмагц анхны төрх байдлаас нь илүү сайжруулсан орчны тохижилт хийх 	Газар шорооны ажил явагдах бүх цэгт					Тухайн цэг дээрх барилгын ажил дуусах үед	Нөхөн сэргээлтийн стандарт MNS 5915:2008, MNS 5916:2008, MNS 5917:2008
Газар шорооны ажлаас 1910 м ³ хаягдал шороон материал үүсэх	<ul style="list-style-type: none"> ■ 405 м³ хэмжээтэй шороон материалыг нөхөн дүүргэлт, тохижилтын ажилд ашиглаж, 1505 м³ хэмжээтэй хаягдал шороон материалыг Цагаан давааны хог хаягдлын нэгдсэн цэгт хүргэн зайлуулах зөвшөөрлийг Сүхбаатар дүүргийн хот тохижилтын газраас авч, хог хаягдлын гэрээнд тусган оруулж өгнө. ■ Гэрээт гүйцэтгэгч нь хаягдал шороон материалын хэмжээ, овоолго, ачиж зайлуулсан тоо хэмжээний бүртгэлийг өдөр тутам хөтөлж, 7 хоног бүр ТУН-д тайлагнана. 						Барилгын ажлын төсөвт багтсан	Газар шорооны ажил явагдах хугацаанд, 7 хоног бүр
Газрын гадаргын төрх байдалд түр хугацааны өөрчлөлт орох	<ul style="list-style-type: none"> ■ Бохир хөрсийг хусч зайлуулах, талбайн цэвэрлэгээ, тэгшилгээ хийх газар шорооны ажлуудаас бий болох шороон материалын овоолгыг үүсгэхдээ орц, гарц, зам талбайг хааж, хөдөлгөөнд саад учруулахгүйгээр тооцож байрлалыг сонгох ■ Газар шорооны ажил дуусмагц шороон материалын овоолго байрлаж байсан цэгт талбайн цэвэрлэгээ, нөхөн сэргээлт хийх 	Газар шорооны ажил явагдах бүх цэгт					Газар шорооны ажил явагдах хугацаанд	MNS5916:2008 Газар шорооны ажлын үед үржил шимт хөрс хуулалт, хадгалалт
2. Агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Газар шорооны ажил, талбайн тэгшилгээ хийх, барилгын материал тээвэрлэх, ачиж буулгах зэрэг ажлуудаас 13.46 кг/жил хэмжээтэй тоосжилт үүсч агаар орчныг бохирдуулах	<ul style="list-style-type: none"> Бохир хөрсийг хучч зайлуулах, талбайн цэвэрлэгээ, тэгшилгээ хийх газар шорооны ажил явагдаж буй цэгүүдэд хуурай өдрүүдэд м2 талбайд 2-4л нормын дагуу тогтмол усалгааг хийх Хүчтэй салхи шуургатай үед тоосжилтыг багасгах үүднээс ачиж буулгах болон газар шорооны ажлыг түр зогсоох Хүчтэй салхи шуургатай үед хөрсний овоолгоос тоосжилт үүсэхээс сэргийлж усалгаа хийх Хаягдал шороон материал, барилгын материал тээвэрлэж буй тээврийн хэрэгслийн ачааг хучиж бүтээх 	Газар шорооны ажил явагдах бүх цэгт	Усны хэмжээ м ³	21.7 ⁷	3000	65,100	Барилгын ажлын туршид	Агаарын тухай хууль, Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хууль, MNS4585:2016 Агаарын чанар. Техникийн Ерөнхий Шаардлага
Барилгын ажилд ашиглагдах тоног төхөөрөмж, машин механизмаас хийн хаягдал, бохирдуулагч бодисууд ялгарч агаар орчныг бохирдуулах	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын ажилд ашиглагдаж буй автомашинуудыг техникийн үзлэгт сар бүр оруулж, угаа их хаядаг, стандартад нийцэхгүй тээврийн хэрэгслийг ажлын талбайд гаргахгүй байх Тээврийн хэрэгсэл болон хүнд даацын машин механизмын хөдөлгүүрийн тохиргоо, оношлогоо үйлчилгээг тогтмол, чанартай хийх 	Бүх тээврийн хэрэгсэл, машин механизмууд	Барилгын ажлын төсөвт багтсан			Барилгын ажлын туршид, 7 хоног бүр	MNS5885:2016 Агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS4990:2010 Хот суурин газрын гадаад орчны агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS4990:2000 Ажлын байрны орчин. Эрүүл ахуйн шаардлага	
	<ul style="list-style-type: none"> Тээврийн хэрэгслийн утааны найрлага дахь хорт бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ ба хэмжих аргын стандартын /MNS 5013:2009, MNS5014:2009/ дагуу хянаж зөвшөөрөгдөх хэмжээнээс хэтрүүлэхгүй байлгах 		ОХШХ-т тусган оруулсан			Барилгын ажлын туршид, Сар бүр		
Цемент, элс зэрэг нунтаг бодисууд, мод төмрийн үртэс, хаягдал материалууд салхинд хийсч орчны агаарт бохирдол үүсгэж болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын ажил явагдаж буй цэгүүдэд талбайн цэвэрлэгээг өдөр тутам хийж, барилгын хог хаягдлыг зөвшөөрөгдсөн цэгт тогтмол зайлуулж байх Дулааны эх үүсвэр гаргах буюу хаягдал материалыг усгах зорилгоор шатамхай материалыг ил талбайд шатаахыг хориглоно 	Тохижилтын ажлын талбай	Барилгын ажлын төсөвт багтсан			Барилгын ажлын туршид, 7 хоногт 1-2 удаа	Агаарын тухай хууль, Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хууль, MNS4585:2016 Агаарын чанар. Техникийн Ерөнхий Шаардлага	

3. Физик орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө

⁷ (1.0га*3м³*30хон*3 удаа*0.08 га) = 21.7 м³- БОАЖЯ сайдын 2015 оны А301 тоот тушаал

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Газар шорооны ажил, барилгын материал тээвэрлэх, ачих, буулгах ажлуудаас дуу чимээ үүсэх	<ul style="list-style-type: none"> Зам барилга ба барилгын ажилд ашиглагдаж буй автомашинуудыг техникийн үзлэг, оношлогоо, засварыг сар бүр хийж, хэт их дуу чимээтэй, стандартад нийцэхгүй тээврийн хэрэгслийг ажлын талбайд гарахыг хориглох Дуу чимээ ихтэй ажлуудыг зөвхөн өглөөний 08:00 цагаас оройн 19:00 цагийн хооронд гүйцэтгэх Дуу чимээний мониторинг хэмжилт хийж хяналт тавих 	Бүх тээврийн хэрэгсэл, машин механизмууд тохижилтын ажлын талбай				Барилгын ажлын төсөвт багтсан ОХШХ-т тусган оруулсан	Барилгын ажлын туршид	MNS4585:2016 Гадаад орчны дуу чимээний хүлцэх хэмжээ MNS4995:2015 Ажлын орчинд дуу чимээний давтамж болон хэлбэлзэл
Барилгын болон ахуйн хог хаягдлыг зүй зохистойгоор цуглуулж, зайлуулаагүйгээс физик орчны бохирдол үүсгэх	<ul style="list-style-type: none"> Сүхбаатар дүүргийн тохижилт үйлчилгээний газартай хог хаягдлын гэрээ байгуулж, түүнд хаягдал шороон материал, ахуйн ба барилгын хог хаягдлыг зайлуулах цэг ба тээвэрлэх автомашины улсын дугаарыг тодорхой зааж өгөх Барилгын ажил явагдаж буй цэгүүдэд хогийн хаягдлын цэг тогтоож, зориулалтын хогийн сав байрлуулах Барилгын түр кэмп тус бүрт хатуу хог хаягдлыг түр цуглуулах цэг тогтоож, хашлага хамгаалалт хийж, тэмдэгжүүлэх Хог хаягдлыг замбараагүй хаях, зөвшөөрөлгүй газарт хураах, цуглуулахыг хатуу хориглох Хог хаягдлын менежмент, талбайн үзлэгийг өдөр тутамд зохион байгуулж хяналт тавих Барилгын түр кэмпүүдээс үүсэх шингэн хог хаягдлыг зориулалтын саванд цуглуулж, зөвшөөрөгдсөн цэгт зайлуулах Барилгын ажил дууссаны дараа хог хаягдлыг цуглуулж зайлуулах, талбайн цэвэрлэгээг бүрэн гүйцэд хийж хяналтын инженерт хүлээлгэн өгөх 	Тохижилтын ажлын талбай, барилгын түр кэмп				Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгасан.	Барилгын ажил эхлэх үед, 2023 оны 2-р улиралд Барилгын ажлын туршид	Хог хаягдлын тухай хууль MNS 5344 : 2011 Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага Барилгын хог хаягдлыг цэвэрлэх, цуглуулах, ангилах, тээвэрлэх, дахн боловсруулах, сэргээн ашиглах, устгах, булшлах журам
4. Гадаргын ба газрын доорх усанд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Хүний хайхрамжгүй үйл ажиллагаанаас гадаргын усны бохирдол үүсгэж, усны чанарт нөлөөлөх	<ul style="list-style-type: none"> Усны тухай хууль”-ийн заалтуудыг дагаж мөрдөх, Сэлбэ гол, Дамбадаржаагийн үерээс хамгаалах суваг дагуу усны хамгаалалт бүх тогтоож, уг бүсэд машин тэрэг угаах, түлш цэнэглэх, хог хаяхыг хатуу хориглох 	Усны хамгаалалтын бүс дагуу	Анхааруулах тэмдэг байрлуулах цэгийн тоо	4	50,000	200,000	Барилгын ажлын туршид	Усны тухай хууль, Ус бохирдуулсны төлбөрийн тухай хууль
Хог хаягдлыг зүй зохистой зайлуулаагүйгээс гадаргын усны бохирдол үүсэх	<ul style="list-style-type: none"> Үерээс хамгаалах сувагт хуримтлагдсан хог хаягдал, хагшаас цэвэрлэх, бохирдсон хөрсийг хусч зайлуулах ажлын үед цугларсан хаягдал материалыг нэн даруй буюу тухайн өдөрт нь багтаан ачиж зайлуулах Хог хаягдал буюу хаягдал шороон материалын түр овоолгыг үерт автахаргүй газарт сонгож түр байрлуулах Энэхүү төлөвлөгөөний 3-р хэсэгт заагдсан хог хаягдлын менежментийн арга хэмжээг хэрэгжүүлж ажиллах 	Тохижилтын ажил явагдах бүх цэгт	Барилгын ажлын төсөвт багтсан			Барилгын ажлын явцад, өдөр тутам	Усны тухай хууль, Ус бохирдуулсны төлбөрийн тухай хууль	
Тос тосолгооны материал санамсаргүй байдлаар асгарч, хур борооны усаар зөөгдөх буюу хөрсөнд нэвчих байдлаар гадаргын болон газрын доорх усны бохирдол үүсгэх	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын ажилд ашиглагдаж буй машин техникт түлш цэнэглэх ажлыг зөвхөн ШТС буюу цементэлсэн талбайд хийж гүйцэтгэх Барилгын ажилд ашиглагдаж буй машин техникийг ажлын талбарт гарахаас өмнө өдөр бүр үзлэг хийж, тос тосолгооны материал хөрсөнд асгарч алдагдахаас сэргийлэх Шатах тослох материал асгарсан үед, хөрсний бохирдол үүсэхээс сэргийлж синтетик шингээгч материал (TSSW50W) ашиглан шингээж авах 	Барилгын ажилд ашиглагдах бүх тээврийн хэрэгсэл, машин механизмууд	синтетик шингээгч материал (TSSW50W), ширхэг	1	100,000	100,000	Барилгын ажлын туршид	Усны тухайн хууль MNS 6148:2010 Усны чанар. Газрын доорхи усыг бохирдуулагч бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
Барилгын болон ахуйн зориулалтаар багавтар хэмжээний ус ашиглах	<ul style="list-style-type: none"> Үйл ажиллагаанд шаардагдах усны эх үүсвэр, хэрэглээг тогтоож, ус ашиглалтын гэрээ байгуулж ажиллах Ашиглаж буй усны хэмжээ, чанарт хяналт тавьж ажиллах 	Ундны усны эх үүсвэр DAFPE багц	тонн	Барилгын ажлын төсөвт багтсан		Барилгын ажлын явцад улирал бүр	MNS0900:2018 Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар аюулгүй байдлын үнэлгээ	

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Шингэн хаягдал, 00-д хуримтлагдсан ялгадас зэрэг нь хөрсөнд нэвчиж газрын доорх усны найрлага, чанарт нөлөөлж болзошгүй.	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын түр кэмпээс үүсэх шингэн хог хаягдлыг зориулалтын саванд цуглуулж, зөвшөөрөгдсөн цэгт зайлуулж байх Барилгын түр кэмпийн 00-н нүхэнд бактерийн бохирдлоос сэргийлэх био-бэлдмэл хэрэглэж, ойр орчмыг хлораминт цацлагаар тогтмол ариутгаж цэвэрлэж байх 	Барилгын түр кэмпүүдэд DAFPE багц	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгасан.				Барилгын ажлын явцад 7 хоног бүр	MNS 4943:2015 Хүрээлэн байгаа орчин. Усны чанар. Хаягдал ус. Ерөнхий шаардлага Эрүүл ахуйн тухай хууль
5. Хөрсөн бүрхэвчид үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Машин тэрэг, хүний байнгын хөл хөдөлгөөнөөс үүдэн хөрс суларч доройтох, хөрсний элэгдэл үүсч болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Хөрсний эвдрэл талхагдал үүсэхээс сэргийлж хүнд даацын машинуудыг тогтсон маршрутаар зорчуулах Барилгын ажил дуусах үед хөрс суларч доройтон, хөрсний элэгдэл үүссэн газруудад нөхөн сэргээлт, орчны тохижилт хийх 	Барилгын материал тээвэрлэх зам дагуу, барилгын талбай барилгын түр кэмпүүд	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөнд тусгасан.				Тухайн цэг дээрх барилгын ажил дуусах үед	Хөрс хамгаалах, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль, MNS 5850:2008 Хөрсний чанар. Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
Газар шорооны ажлын улмаас 0.16 га талбайн хөрс хуулагдах ба шимт хөрсний овоолгыг стандартын дагуу тусад нь үүсгэж хадгалаагүй нөхцөлд хөрсний чанар алдагдаж болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Бохир хөрсийг хусч зайлуулах, талбайн цэвэрлэгээ, тэгшилгээ хийх ажилд өртөж эвдэрсэн талбайн 50%-д буюу 0.08 га талбайд талбайд газар шорооны ажил дуусмагц нөхөн сэргээлт, тохижилтын ажлууд хийх Газар шорооны ажлын үед бохирдсон хөрс ба шимт хөрсний овоолгуудыг тусад нь үүсгэж стандартын дагуу хадгалах ба барилгын ажил дуусах үед нөхөн сэргээлтэд ашиглах 	Газар шорооны ажил явагдах цэгүүд	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөнд тусгасан.				Газар шорооны ажил явагдах хугацаанд	MNS5916:2008 Газар шорооны ажлын үед үржил шимт хөрс хуулалт, хадгалалт

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Тос тосолгооны материал санамсаргүй байдлаар асгарч хөрсөнд нэвчсэнээр хөрсөн бүрхэвчийн бохирдол үүсгэж болзошгүй.	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын ажилд ашиглагдаж буй машин техникт түлш цэнэглэх ажлыг зөвхөн ШТС буюу цементэлсэн талбайд хийж гүйцэтгэх Барилгын ажилд ашиглагдаж буй машин техникийг ажлын талбарт гарахаас өмнө өдөр бүр үзлэг хийж, тос тосолгооны материал хөрсөнд асгарч алдагдахаас сэргийлэх Бетон зуурмаг тээвэрлэх, буулгах, хучилт хийх ажлуудыг нарийн чанд горимын дагуу тогтоосон талбайн хүрээнд гүйцэтгэж, хөрсөнд асгаралт үүсгэхээс сэргийлэх 	Барилгын ажилд ашиглагдах бүх тээврийн хэрэгсэл, машин механизмууд				Барилгын ажлын төсөвт багтсан	Барилгын ажлын туршид	Хөрс хамгаалах, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль, MNS 5850:2008 Хөрсний чанар. Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
Хог хаягдал, кэмпээс гарах бохир ус, бие засах газар, ахуйн бохирдол зэргээс үүдэлтэй хөрсний бохирдол үүсч болзошгүй.	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын ба ахуйн хатуу хог хаягдлыг түр цуглуулах цэг тогтоож, хашлага хамгаалалт хийж тэмдэгжүүлэх Хог хаягдлыг замбараагүй хаях, зөвшөөрөлгүй газарт хураах, цуглуулахыг хатуу хориглох Барилгын түр кэмпээс үүсэх шингэн хог хаягдлыг зориулалтын саванд цуглуулж, зөвшөөрөгдсөн цэгт зайлуулж байх Барилгын түр кэмпийн 00-н нүхэнд бактерийн бохирдлоос сэргийлэх био-бэлдмэл хэрэглэж, ойр орчмыг хлораминт цацлагаар тогтмол ариутгаж цэвэрлэж байх 	Барилгын түр кэмпүүд дэхь хогийн цэг, 00-ийн цэг				Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгасан.	Барилгын ажлын туршид	Хог хаягдлын тухай хууль Эрүүл ахуйн тухай хууль MNS 5344 : 2011 Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага
6. Ургамлан нөмрөгт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ								
Хүний замбараагүй үйл ажиллагааны улмаас Сэлбэ голын сав газрын ургамлан нөмрөг талхлагдан бохирдож болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Сэлбэ голын орчимд усны хамгаалалтын бүс тогтоож, хамгаалалтын бүсэд машин тэрэг угаах, түлш цэнэглэх, хог хаях болон аливаа барилгын үйл ажиллагаа явуулахыг хатуу хориглох 	Барилгын бүх ажилчид				Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө ба энэхүү төлөвлөгөөний 4-р хэсэгт төсөвлөсөн төсвийн дагуу	Барилгын ажлын туршид	Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль Байгалийн ургамлын тухай хууль Ургамал хамгааллын тухай хууль
7. Түүх соёлын өвд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ								
Төслийн барилгын ажлаас үүсэх тоосжилт, дуу чимээ, машин	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын материал, хаягдал шороон материал тээвэрлэх хүнд даацын машин тэрэгний тээврийн маршрутыг 	Барилгын ажлын бүх цэгт					Барилгын ажлын туршид	Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
техникийн хөдөлгөөн зэрэг нь Дамбадаржаа хийдийн ном хурах, сүсэгтэн олон цуглах үйл ажиллагаанд шууд бус байдлаар саад болж болзошгүй	Дамбадаржаалин хийдийн дэргэдүүр өнгөрөхгүйгээр тогтоож өгөх <ul style="list-style-type: none"> Дамбадаржаалин хийдээс 500 метрээс дотогш зайд дуу чимээ ихтэй буюу тоосжилт үүсгэх газар шорооны ажил хийж гүйцэтгэх тохиолдолд тус хийдийн хурал хурдаг гол цагуудаас зөрүүлэх арга хэмжээ авах 							
	<ul style="list-style-type: none"> Дамбадаржаа хийдийн ойр орчимд барилгын ажил явагдах үед хамгаалалтын торон хашлага татаж хамгаалалт хийх Хийд рүү тээврийн хэрэгсэл болон явган зорчигч саадгүй орж гарах нөхцөлийг алдагдуулахгүйгээр барилгын ажлыг төлөвлөх 	Дамбадаржаа хийдийн ойр орчимд		Түүх соёлын өвийг хамгаалах төлөвлөгөөнд тусгасан				
Газар шорооны ажлын явцад газрын хөрсөнд нуугдмал байсан археологи, палеонтологийн санамсаргүй олдвор, түүх соёлын дурсгалт зүйлс илэрч болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Санамсаргүй олдвор илэрсэн цэгт барилгын үйл ажиллагааг нэн даруй зогсоох Санамсаргүй олдвор илэрсэн тухай дүүргийн засаг дарга, цагдаагийн болон уг асуудлыг эрхэлсэн эрдэм шинжилгээний байгууллагад нэн даруй мэдэгдэх Археологийн хүрээлэнгийн мэргэжлийн баг ажиллуулж шаардлагатай судалгаа шинжилгээ хийлгэх, шаардлагатай бол авран хамгаалах малтлага хийлгэх Монгол улсын “Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль” болон бусад холбогдох хууль тогтоомжыг мөрдөн ажиллах 	Барилгын ажлын бүх цэгт			Барилгын ажлын төсөвт багтсан		Газар шорооны ажлын явцад, тухай бүрт	Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль
8. Нийгэм, олон нийтэд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Бохир хөрсийг хусч зайлуулах, талбайн цэвэрлэгээ, тэгшилгээ хийх ажлуудаас тоосжилт үүсч явган болон машинтай зорчигчийн үзэгдэх орчныг хязгаарлах	<ul style="list-style-type: none"> Газар шорооны ажил явагдаж буй цэгүүдэд 1 м² талбайд 2-4л нормын дагуу тогтмол усалгааг хийх Хүчтэй салхи шуургатай үед тоосжилтыг багасгах үүднээс газар шорооны ажлыг түр зогсоох Хаягдал шороон материал, барилгын материал тээвэрлэж буй тээврийн хэрэгслийн ачааг хучиж бүтээх 	Барилгын ажлын талбай			Энэхүү төлөвлөгөөний агаарын чанарын хэсэгт төсөвлөсөн төсвийн дагуу		Хуурай өдрүүдэд, өдөрт 2-3 удаа	MNS5885:2016 Агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS4990:2010 Агаарын чанар - Хот суурин газрын гадаад орчны агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Барилгын материал тээвэрлэх, газар шорооны ажлуудаас дуу чимээ үүсч ойр орчмын оршин суугчдын тав тухыг алдагдуулах	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын ажилд ашиглагдаж буй автомашинуудыг техникийн үзлэгт сар бүр оруулж, хэт их дуу чимээтэй, стандартад нийцэхгүй тээврийн хэрэгслийг ажлын талбайд гаргахгүй байх Шаардлагатай тохиодолд дуу чимээ тусгаарлах зөөврийн хана ашиглах Дуу чимээ ихтэй ажлуудыг зөвхөн өглөөний 08:00 цагаас оройн 19:00 цагийн хооронд гүйцэтгэх 	Газар шорооны ажил явагдах цэгүүд, бүх тээврийн хэрэгсэл				Барилгын ажлын төсөвт багтсан ОХШХ-т тусган оруулсан	Барилгын ажлын туршид, өдөр бүр	MNS4585:2016 Гадаад орчны дуу чимээний хүлцэх хэмжээ
Үерээс хамгаалах сувагт тохижилтын ажил хийгдэх үед орц гарц, зорчих зам түр хугацаанд хаагдаж боогдох	<ul style="list-style-type: none"> Тохижилтын ажлын улмаас тухайн замыг түр хаасан талаар болон тээврийн хэрэгсэл ба явган зорчигчийн зорчих хөдөлгөөнд зориулан тогтоож өгсөн түр маршрутыг заасан тэмдэг, тэмдэглэгээг байршуулах Барилгын ажил явагдаж буй цэгүүдийн ойр орчимд явган хүн ба тээврийн хэрэгсэл чөлөөтэй зорчих зам, орц гарцыг бий болгож өгөх Барилгын материал хураах, хөрсний овоолго үүсгэх цэгийг сонгохдоо оршин суугчдын хөдөлгөөнд саад учруулах буюу орц гарцыг хаахгүй байхаар төлөвлөх 	Барилгын ажлын бүх цэгт				Барилгын ажлын төсөвт багтсан	Барилгын ажлын туршид	MNS 5682:2006 Явган хүн, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд зориулсан зам. Техникийн шаардлага
Тохижилтын ажлын үед үерээс хамгаалах сувагт хүн унаж гэмтэх буюу халтирч унах эрсдэл	<ul style="list-style-type: none"> Үерээс хамгаалах сувгийг гаталдаг явган хүний гүүр буюу гол жимийг хороо, хэсгийн ахлагч нарын тусламжтайгаар тогтоож, тэдгээрийг тохижилтын ажлын улмаас түр хаах тохиолдолд явган зорчигчид зориулсан түр гарц буюу жимийг тогтоож өгч, тухайн хэсэгт мэдээллийн самбар байрлуулна Явган зорчигчид зориулсан түр гарц буюу жим нь 20 хэмээс илүүгүй налуутай, 2-3 хүн хангалттай зөрөхүйц өргөн, хур бороотой үед шавар шавхай, халтиргаа гулгаа үүсэхээргүй, хүүхэд, ахмад настнууд саадгүй зорчиж чадахуйц, аюулгүй байдлын шаардлагыг бүрэн хангасан байх шаардлагатай Явган зорчигчид зориулан үерээс хамгаалах сувгийг гатлах түр гарц буюу жимийг үүсгэж өгөхдөө хоёр талын далангаас өгсөж уруудах цементэн шат хийж өгсөн байх шаардлагатай 	Үерээс хамгаалах сувгийг гаталдаг явган хүний гүүр буюу гол жимүүд дээр	Цэгийн тоо	1 цэгт	900,000	900,000	Барилгын ажлын эхэнд, 2023 оны 2-р улиралд	MNS 5682:2006 Явган хүн, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд зориулсан зам. Техникийн шаардлага

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Зүсэх, бутлах, гагнах ажлуудын үед хэлтэрхий буюу гагнуурын оч үсэрч явган зорчигчийг гэмтээж болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Зүсэх, гагнах ажлууд хийгдэх цэгүүдийг тойруулж хамгаалалтын хашлага татах, анхааруулах тэмдэг байршуулах 	Зүсэх, гагнах ажлууд хийгдэх цэгүүд	Хамгаалалтын хашлага, самбар байрлуулах тоо	1	300,000	300,000	Зүсэх, гагнах ажил явагдах үед	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, MNS 4968 : 2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ерөнхий шаардлага
Цемент, элс зэрэг нунтаг материал агаарт дэгдэж үзэгдэх орчныг хязгаарлаж болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Цемент, элс зэрэг нунтаг материалыг битүү орчинд буюу тусгайлсан саванд хадгалах 	Зам барилгын ажил явагдах цэгүүд	Нунтаг бодис хадгалах зориулалтын савны тоо ширхэг	1	300,000	300,000	Барилгын ажлын туршид	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, MNS 4968 : 2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ерөнхий шаардлага
Барилгын материал тээвэрлэх үед зам тээврийн осол аваарь гарах буюу ус зөөж буй хүүхдүүд, явган зорчигчдын аюулгүй байдалд эрсдэл учруулж болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Хүнд даацын машины жолооч нарыг замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын давтан сургалтад хамруулах, гэр хорооллын суурьшлын бүс дунд үүсч болзошгүй эрсдэл, осол аваарийн талаар тайлбарлан таниулах Гэр хороолол дунд тээврийн машины хурдыг хязгаарлах дүрэм мөрдүүлэх Тээврийн жолооч нарт худаг, хүүхдийн сургууль, цэцэрлэг, явган хүний гарц, уулзвар зэрэг осол аваарь гарах эрсдэл бүхий цэгүүд дээр 5 секунд зогсоод хөдлөх дүрэм мөрдүүлэх 	Тээврийн маршрут дагуу	Сургалтын тоо	1 удаа	400,000	400,000	Барилгын ажил эхлэхээс өмнө Барилгын ажлын туршид	Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын тухай хууль Монгол Улсын Замын хөдөлгөөний дүрэм
Барилгын материал, хаягдал шороон материал тээвэрлэх тээврийн хэрэгслийн байнгын хөдөлгөөний улмаас 7 буудал, хойд зуслан чиглэлийн замын ачаалал нэмэгдэх	<ul style="list-style-type: none"> Бохир хөрсийг хусч зайлуулах, талбайн цэвэрлэгээ, тэгшилгээ хийх зэрэг хаягдал шороон материал их хэмжээгээр үүсгэдэг газар шорооны ажлуудыг зуслангийн оргил ачааллын улирал (6-8-р сар) эхлэхээс өмнө (4-5-р сард) буюу дараа нь (9-10-р сард) гүйцэтгэх ажлын хуваарь, төлөвлөгөө гаргах Барилгын материал, хаягдал шороон материал тээвэрлэх тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөнийг замын хөдөлгөөний оргил ачааллын цаг болох өглөө 07:00-10:00 цаг болон орой 17:00-20:00 цагуудаас зөрүүлсэн цагийн хуваарь гаргаж зохицуулах 	Барилгын ажлын бүх цэгт	Барилгын ажлын төсөвт багтсан, нэмэлт зардал гарахгүй				Барилгын ажил явагдах хугацаанд	Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын тухай хууль Монгол Улсын Замын хөдөлгөөний дүрэм

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
	<ul style="list-style-type: none"> Нэн яаралтай бус зарим төрлийн бараа материалын тээвэрлэлтийг ажлын бус өдрүүдээр (Бямба, Ням гарагт) хийж гүйцэтгэх 							
Тохижилтын ажил явагдаж буй цэгт явган зорчигч гэмтэж осолдох	<ul style="list-style-type: none"> Газар шорооны болон бусад төрлийн тохижилтын ажил явагдаж буй цэгүүдийг хамгаалалтын торон хашлагаар хашиж хүрээлэх, анхааруулах тэмдэг байрлуулах. 2023 оны торыг сайжруулах. 	Тохижилтын ажил явагдах цэгүүд	Торон хашлаганы урт, м ²	500	100	500,000	Газар шорооны ажлын туршид	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, MNS 4968 : 2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ерөнхий шаардлага
Кэмпийн орчинд хог хаягдал, бохир усыг замбараагүй зайлуулснаас үүдэн орчны бохирдол, үнэр танар үүсгэх	<p>Барилгын түр кэмп бүрт дараах эрүүл ахуйн үндсэн шаардлагууд тавигдана. Үүнд:</p> <ol style="list-style-type: none"> Хатуу хог хаягдлын менежмент. Хатуу хог хаягдлыг түр хадгалах зориулалтын цэг бий болгож, хашлага хамгаалалт хийж, тэмдэг тэмдэглэгээ байршуулах, СХД-ийн ТҮК-тэй хог хаягдлыг тээвэрлэх гэрээ байгуулж цугларсан хог хаягдлыг 7 хоногт 2 удаа ачуулж байх Шингэн хог хаягдлын менежмент. Кэмпээс гарах бохир усыг битүү саванд түр хадгалж, зөвшөөрөгдсөн цэгт зайлуулж байх Ажилчдын 00. Эрүүл ахуйн шаардлага хангасан 00-той байх, 00-н нүхэнд био-бэлдмэл ашиглаж халдваргүйжүүлэлт хийх, ойр орчмыг нь хлораминт шингэнээр тогтмол ариутгаж цэвэрлэх 	Барилгын түр кэмпүүд Барилгын ажлын бүх цэгт	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан				Барилгын ажлын туршид	Хог хаягдлын тухай хууль Эрүүл ахуйн тухай хууль MNS 5344 : 2011 Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага
Кэмпийн орчинд сахилга баг, хэв журмын зөрчил гаргаж оршин суугчдын амгалан тайван байдлыг алдагдуулах	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын ажилчдыг БОМТ, эрүүл ахуйн сургалтад хамруулж, зөрчлийн хуулийн холбогдох заалтуудыг сурталчлан таниулсан байх Кэмпийн орчинд мөрдөх дотоод журамд сахилга батын асуудлыг нарийвчлан тусгаж өгөх ба үүнд согтууруулах ундаа хэрэглэх, ойр орчмын оршин суугчидтай асуудал зөрчил үүсгэх зэргийг хатуу хориглох 	Барилгын бүх ажилчид	Сургалтын тоо	1 удаа	400,000	400,000	2023 оны барилгын ажлын эхэнд	Зөрчлийн тухай хууль, MNS 4968 : 2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ерөнхий шаардлага

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Тохижилтын ажилд ашиглагдах хүнд даацын машин механизмууд осол аваарь гаргаж болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Бетон зуурмаг тээвэрлэгч, дэвсгэгч зэрэг том оврын машин тэрэгний ажлын үед хяналтын дохиурчныг зайлшгүй ажиллуулах шаардлагатай ба том оврын машин тэрэг ухрах, эргэх маневруудыг зөвхөн хяналтын дохиурчны дохиогоор хийж гүйцэтгэх 	Зам барилгын ажлын талбайд	Барилгын ажлын төсөвт багтсан			Даланд цементээр хучилт хийх ажлын явцад	Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын тухай хууль Монгол Улсын Замын хөдөлгөөний дүрэм	
Бетон зуурмаг алдагдаж хүний гар хөл түлэгдэж гэмтэж болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Бетон зуурмаг тээвэрлэх, буулгах, хучилт хийх ажлуудыг нарийн чанд горимын дагуу тогтоосон талбайн хүрээнд гүйцэтгэж, санамсаргүй асгаралт үүсгэхээс сэргийлэх Зам барилгын ажлын талбарт ажиллаж буй ажилчид хамгаалалтын хувцас хэрэглэлтэй байх Зам барилгын ажил явагдаж буй цэгийг тойруулан хамгаалалтын хашлага татаж, анхааруулах тэмдэг байрлуулан явган зорчигчийн хөдөлгөөнийг хязгаарлах арга хэмжээ авах 		Барилгын ажлын төсөвт багтсан			Даланд цементээр хучилт хийх ажлын явцад	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, MNS 4968 : 2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ерөнхий шаардлага	
9. Удирдлага, зохион байгуулалтын арга хэмжээ								
Гүйцэтгэгчийн БОМТ боловсруулах, хэрэгжүүлэх	Барилгын ажлын гэрээт гүйцэтгэгч нь БОАЖЯ-аар батлагдсан энэхүү БОМТ дээр үндэслэн Г-БОМТ-г боловсруулж ТУН-д хянуулж батлуулна.	Гэрээт гүйцэтгэгч байгууллага ба туслан гүйцэтгэгч байгууллагуудын удирдлага	Барилгын ажлын төсөвт багтсан			Гэрээнд гарын үсэг зурснаас хойш 30 хоногийн дотор	Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль, Байгаль орчны үнэлгээний тухай хууль	
БОМТ-г хэрэгжүүлэх бүтэц зохион байгуулалт, боловсон хүчинтэй байх	Барилгын ажлын гэрээт гүйцэтгэгч байгууллага нь талбайн байгаль орчны ажилтантай байх ба уг ажилтан нь Г-БОМТ-г боловсруулах, хэрэгжүүлэх, тайлагнах, барилгын ажлын талбарт өдөр тутмын БО-ны хяналт тавих зэрэг чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ.		хүн/сар	Барилгын ажлын төсөвт багтсан		Барилгын ажлын туршид		

2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Байгаль орчныг хамгаалах чиглэлээр инженер, барилгын ажилчдыг чадавхижуулах	Бүх барилгын ажилчдыг хамруулсан БО-ны сургалт зохион байгуулж, БО-ны чиглэлийн хууль, журмын шаардлага, стандарт, БОМТ-д тусгагдсан бууруулах арга хэмжээг тайлбарлан таниулна.					Энэхүү төлөвлөгөөний 8-р хэсэгт заагдсан сургалтын төсвийн хүрээнд	2023 оны барилгын ажлын эхэнд	
DAFPE багцын нийт дүн:						2,865,100төгрөг		

5.6 ДАНР гэрээний дугаар бүхий Дамбадаржаа дулааны станц багцад 2023 онд хийгдэх ажил

Дулааны станцын нийт талбайн хэмжээ 24,000 м² буюу 2.4 га байх бөгөөд үүнээс барилгажих талбайн хэмжээ 8595 м² байна

Хүснэгт 5-6. ДАНР багцын 2023 онд хэрэгжүүлэх Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
1. Барилгын ажлын үе шат								
1.1. Газрын гадарга, хэвлийд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Газар шорооны ажилд нийт 2.4 газрын гадарга, хэвлий өртөж эвдрэл үүсэх	<ul style="list-style-type: none"> Инженерийн шугам хоолой тавих ажилд өртөж эвдэрсэн 270 м² талбайд талбайд газар шорооны ажил дуусмагц нөхөн сэргээлт, нөхөн дүүргэлт, тэгшилгээний ажлууд хийж, анхны төрх байдалд нь оруулах буюу илүү сайжруулан хэлбэршүүлж, орчны тохижилт үүсгэх Станцын нийт талбайн 10% буюу 2400 м² талбайд ногоон байгууламж үүсгэн тохижуулж, мод зүлэг тарих 	Газар шорооны ажил явагдах бүх цэгт			Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөнд тусгасан	Барилгын ажил дуусах үед		Нөхөн сэргээлтийн стандарт MNS 5915:2008, MNS 5916:2008, MNS 5917:2008
Газар шорооны ажлаас 2830 м ³ хаягдал шороон материал үүсэх	<ul style="list-style-type: none"> 2089 м³ хэмжээтэй шороон материалыг шуудууны нөхөн дүүргэлтэд ашиглах ба үлдсэн 18,022 м³ хэмжээтэй хаягдал шороон материалыг Цагаан давааны хог хаягдлын нэгдсэн цэгт хүргэн зайлуулах зөвшөөрлийг Чингэлтэй дүүргийн хог тохижилтын газраас авч, хог хаягдлын гэрээнд тусган оруулж өгнө. Гэрээт гүйцэтгэгч нь хаягдал шороон материалын хэмжээ, овоолго, ачиж зайлуулсан тоо хэмжээний бүртгэлийг өдөр тутам хөтөлж, 7 хоног бүр ТУН-д тайлагнана. 	Газар шорооны ажил явагдах бүх цэгт			Барилгын ажлын төсөвт багтсан	Газар шорооны ажил явагдах хугацаанд, 7 хоног бүр		Барилгын хог хаягдлыг цэвэрлэх, цуглуулах, ангилах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, сэргээн ашиглах, устгах, булшлах журам MNS BS 5906:2015 Барилгын хог хаягдлын менежмент, ашиглалтын дүрэм
Газрын гадаргын төрх байдалд түр хугацааны өөрчлөлт орох	<ul style="list-style-type: none"> Хаягдал шороон материалыг их хэмжээний овоолго үүсгэж хуримтлуулалгүйгээр тухай бүрт нь Цагаандавааны хог хаягдлын нэгдсэн цэгт хүргэн зайлуулж байх Газар шорооны ажлаас үүсэх шороон материалын овоолгыг үүсгэхдээ орц, гарц, зам талбайг хааж, хөдөлгөөнд саад учруулахгүйгээр тооцож байрлалыг сонгох Газар шорооны ажил дуусмагц шороон материалын овоолго байрласан цэгт талбайн цэвэрлэгээ, нөхөн сэргээлт хийх 	Газар шорооны ажил явагдах бүх цэгт			Барилгын ажлын төсөвт багтсан	Газар шорооны ажил явагдах хугацаанд		
1.2. Агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Газар шорооны ажил, талбайн тэгшилгээ хийх, барилгын материал тээвэрлэх, ачиж буулгах зэрэг ажлуудаас тоосжилт үүсч агаар орчныг бохирдуулах	<ul style="list-style-type: none"> Газар шорооны ажил явагдаж буй цэгүүдэд хуурай өдрүүдэд м² талбайд 2-4л нормын дагуу тогтмол усалгааг хийх Хүчтэй салхи шуургатай үед тоосжилтыг багасгах үүднээс ачиж буулгах болон газар шорооны ажлыг түр зогсоох Хаягдал шороон материал, барилгын материал тээвэрлэж буй тээврийн хэрэгслийн ачааг хучиж бүтээх 	Газар шорооны ажил явагдах бүх цэгт	Усны хэмжээ м ³	1296 ⁸	3000 ⁹	3,888,000	Барилгын ажлын туршид	Агаарын тухай хууль, Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хууль, MNS4585:2016 Агаарын чанар. Техникийн Ерөнхий Шаардлага
Барилгын ажилд ашиглагдах тоног төхөөрөмж, машин механизмаас хийн хаягдал, бохирдуулагч бодисууд ялгарч агаар орчныг бохирдуулах	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын ажилд ашиглагдаж буй автомашинуудыг техникийн үзлэгт сар бүр оруулж, утаа их хаядаг, стандартад нийцэхгүй тээврийн хэрэгслийг ажлын талбайд гаргахгүй байх Тээврийн хэрэгсэл болон хүнд даацын машин механизмын хөдөлгүүрийн тохиргоо, оношлогоо үйлчилгээг тогтмол, чанартай хийх Тээврийн хэрэгслийн утааны найрлага дахь хорт бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ ба хэмжих аргын стандартын /MNS 5013:2009, MNS5014:2009/ дагуу хянаж зөвшөөрөгдөх хэмжээнээс хэтрүүлэхгүй байлгах 	Барилгын ажилд ашиглагдах бүх тээврийн хэрэгсэл, машин механизмууд		Барилгын ажлын төсөвт багтсан			Барилгын ажлын туршид, 7 хоног бүр	MNS5885:2016 Агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS4990:2010 Хот суурин газрын гадаад орчны агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS4990:2000 Ажлын байрны орчин. Эрүүл ахуйн шаардлага
				ОХШХ-т тусган оруулсан			Барилгын ажлын туршид, Сар бүр	
Барилгын материал тээвэрлэх, ачиж буулгах зэрэг ажлуудаас орчны агаарт тоосжилт үүсгэх	<ul style="list-style-type: none"> Хаягдал шороон материал, барилгын материал тээвэрлэж буй тээврийн хэрэгслийн ачааг хучиж бүтээх 	Бүх тээврийн хэрэгсэл		Барилгын ажлын төсөвт багтсан			Барилгын ажлын туршид	Агаарын тухай хууль, Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хууль, MNS4585:2016 Агаарын чанар. Техникийн Ерөнхий Шаардлага
	<ul style="list-style-type: none"> Хүчтэй салхи шуургатай үед тоосжилтыг багасгах үүднээс хаягдал шороон материал ачих, барилгын материал буулгах зэрэг ажлыг түр зогсоох 	Барилгын ажлын талбай		Барилгын ажлын төсөвт багтсан			Тухай бүрт	
1.3. Физик орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Газар шорооны ажил, зам барилгын ажил, шугам хоолойн угсралтын ажил, барилгын материал тээвэрлэх, ачих, буулгах ажлуудаас дуу чимээ үүсэх	<ul style="list-style-type: none"> Зам барилга ба барилгын ажилд ашиглагдаж буй автомашинуудыг техникийн үзлэг, оношлогоо, засварыг сар бүр хийж, хэт их дуу чимээтэй, стандартад нийцэхгүй тээврийн хэрэгслийг ажлын талбайд гарахыг хориглох Дуу чимээ ихтэй ажлуудыг зөвхөн өглөөний 08:00 цагаас оройн 19:00 цагийн хооронд гүйцэтгэх Дуу чимээний мониторинг хэмжилт хийж хяналт тавих 	Барилгын ажилд ашиглагдах бүх тээврийн хэрэгсэл, машин механизмууд Барилгын ажлын талбай		Барилгын ажлын төсөвт багтсан			Барилгын ажлын туршид, Сар бүр	MNS4585:2016 Гадаад орчны дуу чимээний хүлцэх хэмжээ MNS4995:2015 Ажлын орчинд дуу чимээний давтамж болон хэлбэлзэл

⁸ (1.0га*3м³*60хон*3 удаа*2.4 га) = 600 м³- БОАЖЯ сайдын 2015 оны А301 тоот тушаал

⁹ 3000 төг/м³- Гэр хорооллын бүсэд зөөврийн ус түгээх тариф

2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Барилгын болон ахуйн хог хаягдлыг зүй зохистойгоор цуглуулж, зайлуулаагүйгээс физик орчны бохирдол үүсгэх	<ul style="list-style-type: none"> Чингэлтэй дүүргийн тохижилт үйлчилгээний газартай хог хаягдлын гэрээ байгуулж, түүнд хаягдал шороон материал, ахуйн ба барилгын хог хаягдлыг зайлуулах цэг ба тээвэрлэх автомашины улсын дугаарыг тодорхой зааж өгөх Энэхүү тайлангийн 8.-р бүлэгт оруулсан Хог Хаягдлын Менежментийн Төлөвлөгөөг хэрэгжүүлж ажиллах Барилгын түр кэмп тус бүрт хатуу хог хаягдлыг түр цуглуулах цэг тогтоож, хашлага хамгаалалт хийж, тэмдэгжүүлэх 	Барилгын ажлын талбай, барилгын түр кэмп	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгасан.				Барилгын ажлын туршид	Хог хаягдлын тухай хууль MNS 5344 : 2011 Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага Барилгын хог хаягдлыг цэвэрлэх, цуглуулах, ангилах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, сэргээн ашиглах, устгах, булшлах журам
1.4. Гадаргын ба газрын доорх усанд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Барилгын ажилд ашиглагдах машин техникүүд Сэлбэ голын усны хамгаалалтын бүсэд зөвшөөрөлгүй нэвтэрч, машин тэргээ угаах зэргээр бохирдол үүсгэж болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Сэлбэ голын орчимд усны хамгаалалтын бүс тогтоож, тэмдэг, тэмдэглэгээ байрлуулах, Усны тухай хууль”-ийн заалтуудыг дагаж мөрдөх, Сэлбэ голын усны хамгаалалтын бүс рүү барилгын ажилчид нэвтрэх, машин тэргэг угаах, түлш цэнэглэх, хог хаяхыг хатуу хориглох 	Сэлбэ голын усны хамгаалалтын бүс дагуу	Анхааруулах тэмдэг байрлуулах цэгийн тоо	1	100,000	100,000	Барилгын ажлын туршид	Усны тухай хууль, Ус бохирдуулсны төлбөрийн тухай хууль
Ажилчдын түр кэмпээс үүсэх ахуйн болон барилгын хог хаягдал зэрэг нь хур борооны усаар Сэлбэ гол руу зөөгдөн урсаж бохирдол үүсгэж болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын түр кэмпэд хог хаягдлын нэгдсэн цэг тогтоож өгч, хамгаалалтын хашлага хийх Чингэлтэй дүүргийн ТҮК-тэй хог хаягдлыг тээвэрлэх гэрээ байгуулсны үндсэн дээр цугларсан хог хаягдлыг 7 хоногт 2 удаа ачиж зайлуулж байх 	Барилгын түр кэмп, хогийн цэг	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгасан.				Барилгын ажлын туршид	Хог хаягдлын тухай хууль Ус бохирдуулсны төлбөрийн тухай хууль
Тос тосолгооны материал санамсаргүй байдлаар асгарч хөрсөнд алдагдан, хур борооны усаар зөөгдөх буюу хөрсөнд нэвчиж, гадаргын усны чанарт дам байдлаар нөлөөлөх болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын ажилд ашиглагдаж буй машин техникт түлш цэнэглэх ажлыг зөвхөн ШТС буюу цементэлсэн талбайд хийж гүйцэтгэх Барилгын ажилд ашиглагдаж буй машин техникийг ажлын талбарт гарахаас өмнө өдөр бүр үзлэг хийж, тос тосолгооны материал хөрсөнд асгарч алдагдахаас сэргийлэх 	Барилгын ажилд ашиглагдах бүх тээврийн хэрэгсэл, машин механизмууд	синтетик шингээгч материал (TSSW50 W), ширхэг	1	100,000	100,000	Барилгын ажлын туршид	Усны тухайн хууль Ус бохирдуулсны төлбөрийн тухай хууль

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
	<ul style="list-style-type: none"> Шатах тослох материал асгарсан үед, хөрсний бохирдол үүсэхээс сэргийлж синтетик шингээгч материал (TSSW50W) ашиглан шингээж авах 							
Барилгын болон ахуйн зориулалтаар багавтар хэмжээний ус ашиглах	<ul style="list-style-type: none"> Үйл ажиллагаанд шаардагдах усны эх үүсвэр, хэрэглээг тогтоож, ус ашиглалтын гэрээ байгуулж ажиллах Ашиглаж буй усны хэмжээ, чанарт хяналт тавьж ажиллах 	Ундны усны эх үүсвэр	тонн			Үйл ажиллагааны зардалд багтсан	Барилгын ажлын явцад улирал бүр	MNS0900:2018 Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар аюулгүй байдлын үнэлгээ
Барилгын түр кэмийн үйл ажиллагаанаас үүсэх шингэн хаягдал, 00-д хуримтлагдсан ялгадас зэрэг нь хөрсөнд нэвчих, шатах, тослох материал хөрсөнд асгарч улмаар бага гүний усг үеүдийг бохирдуулж болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Ажилчдын кэмпээс үүсэх шингэн хог хаягдлыг зориулалтын саванд цуглуулж, зөвшөөрөгдсөн цэгт зайлуулах Барилгын ажлын явцад ахуйн болон шатах тослох материалуудыг зориулалтын агуулах, талбайд хадгалж ойр орчиндоо хаягдах, асгарах, тархах зэргээр орчноо бохирдуулахаас урьдчилан сэргийлэх хэрэв шатах тослох материал асгарсан үед, тархахаас сэргийлж модны үртэс эсвэл синтетик шингээгч материал (TSSW50W) ашиглан шингээж авах Ажилчдын кэмийн 00-н нүхэнд бактерийн бохирдлоос сэргийлэх био-бэлдмэл хэрэглэж, ойр орчмыг хлораминт цацлагаар тогтмол ариутгаж цэвэрлэж байх 	Барилгын түр кэмп, бүх нэгж хэсгүүд				Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгасан.	Барилгын ажлын явцад 7 хоног бүр	Эрүүл ахуйн тухай хууль MNS 4943:2015 Хүрээлэн байгаа орчин. Усны чанар. Хаягдал ус. Ерөнхий шаардлага MNS 6148:2010 Усны чанар. Газрын доорхи усыг бохирдуулагч бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
Газар шорооны ажлын үед өнгөн хөрсний болон ул хөрсний усны түвшин дээшилж, хөрсний усны шүүрэл үүсэх буюу халиа тошин, хөрс овойлт, суулт зэрэг улирлын цэвдэгтэй холбоотой үзэгдлүүд үүсч болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Усны барилга байгууламжийн зураг төсөл хийх тусгай зөвшөөрөл бүхий мэргэжлийн байгууллагаар шүүрлийн усыг зайлуулах дренажийн ажлын зураг төсөл хийлгэх Дренажийн ажил хийх тохиолдолд уг ажлын үед хэрэгжүүлэх Байгаль Орчны Менежментийн Төлөвлөгөө боловсруулж, Нийслэлийн БОГ-аар батлуулах бөгөөд уг төлөвлөгөөнд дренажийн ажилтай холбоотойгоор үүсэх байгаль орчны сөрөг нөлөөллүүдийг бууруулах арга хэмжээ, зардал, хугацаа, хамрах хүрээ зэргийг тодорхой зааж оруулсан байна (зөвхөн шаардлагатай тохиолдолд). 	Газар шорооны ажил явагдах цэгүүд				Нарийвчилсан зураг төсөл боловсруулах ажлын төсөвт багтсан	Барилгын ажил эхлэхээс өмнө	Усны барилга байгууламжийн зураг төсөл зохиох үндсэн журам БНБД 33-01-03 MNS 2990:1980 Хүлцэл суултын нэгдсэн систем. Метрийн эрээс. Үндсэн хэмжээ
1.5. Хөрсөн бүрхэвчид үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Машин тэрэг, хүний байнгын хөл хөдөлгөөнөөс үүдэн хөрс суларч доройтох,	<ul style="list-style-type: none"> Хөрсний эвдрэл талхагдал үүсэхээс сэргийлж барилгын материал, хаягдал шороон материал тээвэрлэх хүнд даацын машинуудыг тогтсон маршрутаар зорчуулах 	Барилгын материал тээвэрлэх зам дагуу,				Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөнд тусгасан.	Барилгын ажлын туршид	Хөрс хамгаалах, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль, MNS 5850:2008 Хөрсний

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
хөрсний элэгдэл үүсч болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Станцын талбайн 10%-аас доошгүй хэсэг буюу 2400 м²-аас багагүй талбайд ногоон байгууламж үүсгэж, мод зүлэг тарьж тохижуулах 	Барилгын ажлын нөлөөлөлд өртсөн талбай						чанар. Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
Газар шорооны ажлаар хуулагдах 2.4 га талбайн өнгөн хөрс стандартын дагуу овоолго үүсгэж хадгалаагүй нөхцөлд хөрсний чанар алдагдаж болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Дулааны салбар шугам тавих ажилд өртөж эвдэрсэн 270 м² талбайд газар шорооны ажил дуусмагц нөхөн дүүргэлт, нөхөн сэргээлтийн ажил хийх Газар шорооны ажлын үед өнгөн хөрсний овоолгыг тусад нь үүсгэж стандартын дагуу хадгалах ба барилгын ажил дуусах үед нөхөн сэргээлтэд ашиглах 	Газар шорооны ажил явагдах цэгүүд			Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөнд тусгасан.		Барилгын ажлын дууссаны дараа	Хот тосгоны төлөвлөлт, барилгажилтын норм ба дүрэм, БНБД 30.01.04 MNS5916:2008 Газар шорооны ажлын үед үржил шимт хөрс хуулалт, хадгалалт Нөхөн сэргээлтийн стандарт MNS 5915:2008, MNS 5916:2008,
Тос тосолгооны материал санамсаргүй байдлаар асгарч хөрсөнд нэвчсэнээр хөрсөнд бүрхэвчийн бохирдол үүсгэж болзошгүй.	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын ажилд ашиглагдаж буй машин техникт түлш цэнэглэх ажлыг зөвхөн ШТС буюу цементэлсэн талбайд хийж гүйцэтгэх Барилгын ажилд ашиглагдаж буй машин техникийг ажлын талбарт гарахаас өмнө өдөр бүр үзлэг хийж, тос тосолгооны материал хөрсөнд асгарч алдагдахаас сэргийлэх Бетон зуурмаг, асфальт материал тээвэрлэх, буулгах, хучилт хийх ажлуудыг нарийн чанд горимын дагуу тогтоосон талбайн хүрээнд гүйцэтгэж, хөрсөнд асаралт үүсгэхээс сэргийлэх 	Барилгын ажилд ашиглагдах бүх тээврийн хэрэгсэл, машин механизмууд			Барилгын ажлын төсөвт багтсан		Барилгын ажлын туршид	Хөрс хамгаалах, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль, MNS 5850:2008 Хөрсний чанар. Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
Хог хаягдал, кэмпээс гарах бохир ус, бие засах газар, ахуйн бохирдол зэргээс үүдэлтэй хөрсний бохирдол үүсч болзошгүй.	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын ба ахуйн хатуу хог хаягдлыг түр цуглуулах цэг тогтоож, хашлага хамгаалалт хийж тэмдэгжүүлэх Хог хаягдлыг замбараагүй хаях, зөвшөөрөлгүй газарт хураах, цуглуулахыг хатуу хориглох Барилгын түр кэмпээс үүсэх шингэн хог хаягдлыг зориулалтын саванд цуглуулж, зөвшөөрөгдсөн цэгт зайлуулж байх Барилгын түр кэмгийн 00-н нүхэнд бактерийн бохирдлоос сэргийлэх био-бэлдмэл хэрэглэж, ойр орчмыг хлораминт цацлагаар тогтмол ариутгаж цэвэрлэж байх 	Барилгын түр кэмпүүд дэхь хогийн цэг, 00-ийн цэг			Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгасан.		Барилгын ажлын туршид	Хог хаягдлын тухай хууль Эрүүл ахуйн тухай хууль MNS 5344 : 2011 Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага

2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
1.6. Ургамлан нөмрөгт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ								
Хүний замбараагүй үйл ажиллагааны улмаас Сэлбэ голын сав газрын ургамлан нөмрөг талхлагдан бохирдож болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Сэлбэ голын орчимд усны хамгаалалтын бүс тогтоож, хамгаалалтын бүс рүү барилгын ажилчид нэвтрэх, машин тэрэг угаах, түлш цэнэглэх, хог хаях болон аливаа барилгын үйл ажиллагаа явуулахыг хатуу хориглох 	Барилгын бүх ажилчид		Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө ба энэхүү төлөвлөгөөний 4-р хэсэгт төсөвлөсөн төсвийн дагуу		Барилгын ажлын туршид		Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль Ургамал хамгааллын тухай хууль
1.7. Түүх соёлын өвд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ								
Газар шорооны ажлын явцад газрын хөрсөнд нуугдмал байсан археологи, палеонтологийн санамсаргүй олдвор, түүх соёлын дурсгалт зүйлс илэрч болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Санамсаргүй олдвор илэрсэн цэгт барилгын үйл ажиллагааг нэн даруй зогсоох Санамсаргүй олдвор илэрсэн тухай дүүргийн засаг дарга, цагдаагийн болон уг асуудлыг эрхэлсэн эрдэм шинжилгээний байгууллагад нэн даруй мэдэгдэх Археологийн хүрээлэнгийн мэргэжлийн баг ажиллуулж шаардлагатай судалгаа шинжилгээ хийлгэх, шаардлагатай бол авран хамгаалах малтлага хийлгэх Монгол улсын “Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль” болон бусад холбогдох хууль тогтоомжыг мөрдөн ажиллах 	Газар шорооны ажил явагдах бүх цэгт		Барилгын ажлын төсөвт багтсан		Газар шорооны ажлын явцад, тухай бүрт		Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль
1.8. Нийгэм, олон нийтэд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө								
Барилгын материал тээвэрлэх, газар шорооны ажлуудаас тоосжилт үүсэх	<ul style="list-style-type: none"> Газар шорооны ажил явагдаж буй цэгүүдэд 1 м² талбайд 2-4л нормын дагуу тогтмол усалгааг хийх Хүчтэй салхи шуургатай үед тоосжилтыг багасгах үүднээс газар шорооны ажлыг түр зогсоох Хаягдал шороон материал, барилгын материал тээвэрлэж буй тээврийн хэрэгслийн ачааг хучиж бүтээх 	Барилгын ажлын талбай		Энэхүү төлөвлөгөөний агаарын чанарын хэсэгт төсөвлөсөн төсвийн дагуу		Хуурай өдрүүдэд, өдөрт 2-3 удаа		MNS5885:2016 Агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS4990:2010 Агаарын чанар - Хот суурин газрын гадаад орчны агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ
Барилгын материал тээвэрлэх, газар шорооны ажлуудаас дуу чимээ үүсч ойр орчмын оршин суугчдын тав тухыг алдагдуулах	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын ажилд ашиглагдаж буй автомашинуудыг техникийн үзлэгт сар бүр оруулж, хэт их дуу чимээтэй, стандартад нийцэхгүй тээврийн хэрэгслийг ажлын талбайд гаргахгүй байх Шаардлагатай тохиодолд дуу чимээ тусгаарлах зөөврийн хана ашиглах 	Газар шорооны ажил явагдах цэгүүд, бүх тээврийн хэрэгсэл		Барилгын ажлын төсөвт багтсан ОХШХ-г тусган оруулсан		Барилгын ажлын туршид, өдөр бүр		MNS4585:2016 Гадаад орчны дуу чимээний хүлцэх хэмжээ

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
	<ul style="list-style-type: none"> Дуу чимээ ихтэй ажлуудыг зөвхөн өглөөний 08:00 цагаас оройн 19:00 цагийн хооронд гүйцэтгэх 							
Дулааны салбар шугамын угсралт, газар шорооны ажлуудын үед гэр хороолол дунд зорчих зам, орц, гарц хаагдаж боогдох	<ul style="list-style-type: none"> Газар шорооны ажлын улмаас тухайн зорчих хэсгийг түр хаасан талаарх болон тээврийн хэрэгслийн зорчих хөдөлгөөнд зориулан тогтоож өгсөн түр маршрутыг заасан тэмдэг, тэмдэглэгээг байршуулах түр маршрутыг заасан тэмдэг, тэмдэглэгээг байршуулах Барилгын ажил явагдаж буй цэгүүдийн ойр орчимд явган хүн ба тээврийн хэрэгсэл чөлөөтэй зорчих зам, орц гарцыг бий болгож өгөх Барилгын материал хураах, хөрсний овоолго үүсгэх цэгийг сонгохдоо оршин суугчдын хөдөлгөөнд саад учруулах буюу орц гарцыг хаахгүй байхаар төлөвлөх 	Барилгын ажлын бүх цэгт		Барилгын ажлын төсөвт багтсан			Барилгын ажлын туршид	MNS 5682:2006 Явган хүн, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд зориулсан зам. Техникийн шаардлага
Барилга угсралтын үйл ажиллагааны үед өндрөөс юм унаж хүн гэмтээж болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Барилга угсралтын үед хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагааны дүрэм журмыг чанд хатуу сахиж ажиллах Баригдаж буй барилгыг тойруулан хамгаалалтын хашлага татаж явган зорчигч ойртохоос сэргийлэх Анхааруулах тэмдэг тэмдэглэгээ байршуулах 	Станцын үндсэн барилга	Хамгаалалтын хашлаганы урт	160м	5000	800,000	Барилгын ажлын туршид	байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, MNS 4968 : 2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ерөнхий шаардлага
Зүсэх, бутлах, гагнах ажлуудын үед хэлтэрхий буюу гагнуурын оч үсэрч явган зорчигчийг гэмтээж болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Зүсэх, гагнах ажлууд хийгдэх цэгүүдийг тойруулж хамгаалалтын хашлага татах, анхааруулах тэмдэг байршуулах 	Шугам хоолойн угсралт явагдах цэгүүд	Хамгаалалтын хашлага, самбар байрлуулах тоо	1	300,000	300,000	Зүсэх, гагнах ажил явагдах үед	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, MNS 4968 : 2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ерөнхий шаардлага
Цемент, шохой, элс зэрэг нунтаг материал агаарт дэгдэж үзэгдэх орчныг хязгаарлаж болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын хэрэглэгддэг цемент, элс, шохой зэрэг нунтаг материалыг битүү орчинд буюу тусгайлсан саванд хадгалах 	Барилгын ажлын талбай, материалын агуулах	Нунтаг бодис хадгалах зориулалтын савны тоо ширхэг	1	500,000	500,000	Барилгын ажлын туршид	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, MNS 4968 : 2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ерөнхий шаардлага
Барилгын материал тээвэрлэх үйл ажиллагааны үед зам тээврийн осол аваарь гарах буюу ус зөөж буй	<ul style="list-style-type: none"> Хүнд даацын машины жолооч нарыг замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын давтан сургалтад хамруулах, гэр хорооллын суурьшлын бүс дунд үүсч болзошгүй эрсдэл, осол аваарийн талаар тайлбарлан таниулах 	Тээврийн маршрут дагуу	Сургалтын тоо	2 удаа	400,000	800,000	Барилгын ажил эхлэхээс өмнө	Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын тухай хууль Монгол Улсын Замын хөдөлгөөний дүрэм

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
хүүхдүүд, явган зорчигчдын аюулгүй байдалд эрсдэл учруулж болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Гэр хороолол дунд тээврийн машины хурдыг хязгаарлах дүрэм мөрдүүлэх Тээврийн жолооч нарт худаг, хүүхдийн сургууль, цэцэрлэг, явган хүний гарц, уулзвар зэрэг осол аваарь гарах эрсдэл бүхий цэгүүд дээр 5 секунд зогсоод хөдлөх дүрэм мөрдүүлэх 						Барилгын ажлын туршид	
Тээврийн машинуудын байнгын хөдөлгөөн нь зуны саруудад хойд зуслан чиглэлийн замын хөдөлгөөний ачааллыг ихэсгэх нөлөө үзүүлж болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын суурь ухах, шугам хоолой тавих суваг шуудуу ухах, зам тавих трассын хөрсийг хусч цэвэрлэх зэрэг хаягдал шороон материал их хэмжээгээр үүсгэдэг газар шорооны ажлуудыг зуслангийн оргил ачааллын улирал (6-8-р сар) эхлэхээс өмнө (4-5-р сард) буюу дараа нь (9-10-р сард) гүйцэтгэх ажлын хуваарь, төлөвлөгөө гаргах Барилгын материал, хаягдал шороон материал тээвэрлэх тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөнийг замын хөдөлгөөний оргил ачааллын цаг болох өглөө 07:00-10:00 цаг болон орой 17:00-20:00 цагуудаас зөрүүлсэн цагийн хуваарь гаргаж зохицуулах Нэн яаралтай бус зарим төрлийн бараа материалын тээвэрлэлтийг ажлын бус өдрүүдээр (Бямба, Ням гарагт) хийж гүйцэтгэх 	Тээврийн маршрут дагуу			Барилгын ажлын төсөвт багтсан, нэмэлт зардал гарахгүй		Барилгын ажил явагдах хугацаанд, зуны саруудад	Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын тухай хууль Монгол Улсын Замын хөдөлгөөний дүрэм
Шугам хоолой тавих зорилгоор ухсан нүх, шуудуунд хүн унаж гэмтэх	<ul style="list-style-type: none"> Шугам хоолой байрлуулах зорилгоор ухсан нүх шуудууг хамгаалалтын торон хашлагаар хашиж хүрээлэх, анхааруулах тэмдэг байрлуулах 	Шугам хоолойн угсралт явагдах цэгүүд	Торон хашлаган ы урт, м	200	5,000	1,000,000	Газар шорооны ажлын туршид	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, MNS 4968 : 2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ерөнхий шаардлага

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Кэмгийн орчинд хог хаягдал, бохир усыг замбараагүй зайлуулснаас үүдэн орчны бохирдол, үнэр танар үүсгэх	Барилгын түр кэмп бүрт дараах эрүүл ахуйн үндсэн шаардлагууд тавигдана. Үүнд: 1. Хатуу хог хаягдлын менежмент. Хатуу хог хаягдлыг түр хадгалах зориулалтын цэг бий болгож, хашлага хамгаалалт хийж, тэмдэг тэмдэглэгээ байршуулах, ЧД-ийн ТҮК-тэй хог хаягдлыг тээвэрлэх гэрээ байгуулж цугларсан хог хаягдлыг 7 хоногт 2 удаа ачуулж байх 2. Шингэн хог хаягдлын менежмент. Кэмпээс гарах бохир усыг битүү саванд түр хадгалж, зөвшөөрөгдсөн цэгт зайлуулж байх 3. Ажилчдын 00. Эрүүл ахуйн шаардлага хангасан 00-той байх, 00-н нүхэнд био-бэлдмэл ашиглаж халдваргүйжүүлэлт хийх, ойр орчмыг нь хлораминт шингэнээр тогтмол ариутгаж цэвэрлэх	Барилгын түр кэмп, Барилгын ажлын бүх цэгт	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан				Барилгын ажлын туршид	Хог хаягдлын тухай хууль Эрүүл ахуйн тухай хууль MNS 5344 : 2011 Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага
Кэмгийн орчинд сахилга бат, хэв журмын зөрчил гаргаж оршин суугчдын амгалан тайван байдлыг алдагдуулах	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын ажилчдыг БОМТ, эрүүл ахуйн сургалтад хамруулж, зөрчлийн хуулийн холбогдох заалтуудыг сурталчлан таниулсан байх Кэмгийн орчинд мөрдөх дотоод журамд сахилга батын асуудлыг нарийвчлан тусгаж өгөх ба үүнд согтууруулах ундаа хэрэглэх, ойр орчмын оршин суугчидтай асуудал зөрчил үүсгэх зэргийг хатуу хориглох 	Барилгын бүх ажилчид	Сургалтын тоо	2 удаа	400,000	800,000	Жил бүрийн барилгын ажлын эхэнд	Зөрчлийн тухай хууль, MNS 4968 : 2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ерөнхий шаардлага
Цахилгааны байгууламжийн угсралтын үед дараа зохих хамгаалалт хийгээгүйгээс хүн тогонд цохиулж болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Цахилгааны байгууламж, тоног төхөөрөмжийн хаалгыг цоож, түгжээтэй байлгах аюулгүй ажиллагааны зааваргүйгээр ашиглалтад оруулахыг хориглоно. Цахилгааны дэд станц, цахилгаан хуваарилах байгууламж ба цахилгааны кабель шугамын угсралтын талбарт орохыг хязгаарласан, анхааруулах тэмдэг, тэмдэглэгээ байрлуулах Цахилгааны байгууламж, тоног төхөөрөмж нь аюулгүй ажиллагааны нөхцөлийг хангахаар бүрэн бүтэн байх ёстой. 	Цахилгааны дэд станц, цахилгаан хуваарилах байгууламж ба кабель шугамын угсрах цэгүүд	Барилгын ажлын төсөвт багтсан				Барилгын ажлын төгсөгөлд, цахилгаан тоног төхөөрөмжийн угсралтын үед	Цахилгаан байгууламжийн ашиглалтын үед мөрдөх аюулгүй ажиллагааны дүрэм” <i>Эрчим хүчний сайдын 2014 оны 101 дүгээр тушаалын хавсралт</i>
Цахилгаан хангамжийн төв шугамд түр салгалт хийх үед ойр орчмын айл өрх, албан байгууллагын хэвийн үйл ажиллагаанд нөлөөлж болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Цахилгааны байгууламжуудын холболт, угсралтын үед цахилгаан хангамжийн шугамд түр салгалт тохиолдол бүрт тухайн хэсгийн хорооны захиргаа, айл өрх албан байгууллагуудад 3 өдрийн өмнө урьдчилан мэдэгдэх арга хэмжээг авна 	ЧД-ийн 19-р хороо	Барилгын ажлын төсөвт багтсан					

2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ: “ДАМБАДАРЖАА ДЭД ТӨВ БАРИХ” ТӨСӨЛ

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал	
	<ul style="list-style-type: none"> Цахилгаан хангамжийн шугамд түр салгалт цагийг ажлын бус өдрүүдэд, оргил ачааллын цагаас зөрүүлэн хийхээр төлөвлөх 								
9. Удирдлага, зохион байгуулалтын арга хэмжээ									
Гүйцэтгэгчийн БОМТ боловсруулах, хэрэгжүүлэх	Барилгын ажлын гэрээт гүйцэтгэгч нь БОАЖЯ-аар батлагдсан энэхүү БОМТ дээр үндэслэн Г-БОМТ-г боловсруулж ТУН-д хянуулж батлуулна.	Гэрээт гүйцэтгэгч байгууллага ба туслан гүйцэтгэгч байгууллагууды н удирдлага	Барилгын ажлын төсөвт багтсан		гэрээнд гарын үсэг зурснаас хойш 30 хоногийн дотор		Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль, Байгаль орчны үнэлгээний тухай хууль		
БОМТ-г хэрэгжүүлэх бүтэц зохион байгуулалт, боловсон хүчинтэй байх	Барилгын ажлын гэрээт гүйцэтгэгч байгууллага нь талбайн байгаль орчны ажилтантай байх ба уг ажилтан нь Г-БОМТ-г боловсруулах, хэрэгжүүлэх, тайлагнах, барилгын ажлын талбарт өдөр тутмын БО-ны хяналт тавих зэрэг чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ.		хүн/сар	Барилгын ажлын төсөвт багтсан		Барилгын ажлын туршид, 2023 онд			
Байгаль орчныг хамгаалах чиглэлээр инженер, барилгын ажилчдыг чадавхижуулах	Бүх барилгын ажилчдыг хамруулсан БО-ны сургалт зохион байгуулж, БО-ны чиглэлийн хууль, журмын шаардлага, стандарт, БОМТ-д тусгагдсан бууруулах арга хэмжээг тайлбарлан таниулна.		Энэхүү төлөвлөгөөний 8-р хэсэгт заагдсан сургалтын төсвийн хүрээнд		Жил бүрийн барилгын ажлын эхэнд				
Аюулгүйн бүс	Станцын аюулгүй бүсийг холбогдох хууль журмын дагуу тогтоон гаргаж өгөх	Холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу	Станцын зураг төсөл боловсруулах зардал ба барилгын ажлын зардалд багтсан.		Зураг төсөл, барилгын ажлын үе шатанд		БнбД 30-01-04		
Барилгын ажил явагдах 2023 онд сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх жил тутмын дундаж төсөв:							8,288,000 төгрөг		

6 НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Монгол улсын “Байгаль орчныг хамгаалах тухай” хууль, “Ашигт малтмалын тухай” хууль, “Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хууль болон бусад хууль тогтоолын дагуу Дамбадаржаа дэд төвд явагдах барилгын ажлын улмаас эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлтийн ажлыг Монгол улсын стандарт /MNS 5915:2008, MNS 5916:2008, MNS 5917:2008/-ын дагуу хийсэн байх үүрэгтэй. Нөхөн сэргээлтийн ажлын зардлуудыг “Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын хамтарсан 2015 оны 03 сарын 30-ны өдрийн А-138 дугаар тушаалын хавсралт болох нөхөн сэргээлт хийгдэх ажлын үнэлгээ тооцох аргачлал”-ын дагуу тооцоолсон болно.

Дамбадаржаа дэд төвд явагдах барилгын үйл ажиллагаа дуусмагц эвдэрсэн талбайд техникийн нөхөн сэргээлт, биологийн нөхөн сэргээлтийг хийнэ. Нөхөн сэргээлт хийсний дараа 1 жил мониторингийн үйл ажиллагаа явуулна. Энэ нь нөхөн сэргээлт хийсэн талбай ургаж байгаа эсэхийг хянах зорилготой юм.

4.1. Нөхөн сэргээлт хийх талбайн хэмжээ

Дамбадаржаа дэд төв барих газар шороо болон барилгын ажлын үед **61,801.5 м.кв**-д талбайд газар шорооны ажил хийгдэнэ. Үүнээс зам, барилга баригдсан талбайг хасаад эвдэрсэн болон талхагдсан талбай болох **19,883.25 м²** талбайд нөхөн сэргээлтийн ажил ба үүний 45% буюу **11,063.8 м²** талбайд техникийн нөхөн сэргээлт, **7,444 м²** талбайд биологийн нөхөн сэргээлтийг 2023 хийж гүйцэтгэнэ.

Хүснэгт 6-1. Нөхөн сэргээлт хийх талбайн хэмжээ

Багцын дугаар	Дэд бүтцийн ажлууд	Техникийн нөхөн сэргээлт хийх буюу тохижуулах, тэгшилэх	Биологийн нөхөн сэргээлт хийх буюу зүлэгжүүлэх
DARI-1	Авто зам, Дулаан хангамж, Цэвэр усан хангамж, Ариутгах татуургын сүлжээ, Дренажийн шугам	Нийт буцаан дүүргэлтийн ажлын хэмжээ: 8,267.095 м3	-
DARI-2	Авто зам, Дулаан хангамж, Цэвэр усан хангамж, Ариутгах татуургын сүлжээ, Дренажийн шугам	Нийт буцаан дүүргэлтийн ажлын хэмжээ: 8,267.16м3	-
DAEC	Цахилгаан хангамж болон Холбоо харилцаа	Нийт буцаан дүүргэлтийн ажлын хэмжээ: 7,589.12 м3	
ASKG-DA	Хүүхдийн цэцэрлэг	-	Нийт 1,809 м2 талбайн 10%-д нь ногоон байгууламж үүсгэнэ.
BDSC-DA	Спорт цогцолбор	-	Нийт 10,166 м2 талбайн 10%-д нь ногоон байгууламж үүсгэнэ.
DAFPE	Үерийн хамгаалалт	Нийт буцаан дүүргэлтийн ажлын хэмжээ: 405м3	
DAHП	Дамбаржаа дулааны станц	Нийт буцаан дүүргэлтийн ажлын хэмжээ: 2,089.2 м3,	Нийт 3848 м2 талбайн 16%-д нь ногоон байгууламж

Багцын дугаар	Дэд бүтцийн ажлууд	Техникийн нөхөн сэргээлт хийх буюу тохижуулах, тэгшилэх	Биологийн нөхөн сэргээлт хийх буюу зүлэгжүүлэх
		шимт хөрсний хэмжээ 1154.4 м3	үүсгэнэ. Монос мод: 68 ширхэг Хайлаас мод: 22 ширхэг
	Нийт дүн	27,771.975 м3	7,444 м2

6.1.1 Нөхөн сэргээлтийн нэгдсэн дүн

Хүснэгт 6-2. Нөхөн сэргээлтийн нэгдсэн дүн

Төслийн нэр	2023 онд хийгдэх нөхөн сэргээлтийн зардал /төгрөг/
ASKG-DA гэрээний дугаартай 240 хүүхдийн цэцэрлэг	1,589,977.6
DARI-1 гэрээний дугаартай нэгдүгээр багц	6,812,086.3
DARI-2 гэрээний дугаартай хоёрдугаар багц	7,002,764
DAEC гэрээний дугаартай Цахилгаан хангамж болон Холбоо харилцаа	6,253,435
DAFPE гэрээний дугаартай үерийн хамгаалалт	333,720
DAHP гэрээний дугаартай Дулааны станц	11,462,157
Нийт дүн	33,454,139.5

6.2 ASKG-DA гэрээний дугаартай 240 хүүхдийн цэцэрлэг

6.2.1 240 хүүхдийн цэцэрлэгийн техникийн нөхөн сэргээлтийн зардлын тооцоо.

№	Барилга байгууламж	Эзлэх талбайн хэмжээ	Ногоон байгууламж зүлэгжүүлэх талбай				
1	240 хүүхдийн цэцэрлэг	1,809м2 газарт төлөвлөгдсөн	181 м2 талбайг зүлэгжүүлнэ.				
Техникийн нөхөн сэргээлтийн ажлын зардал.							
№	Хийгдэх ажил	Эзлэх талбай м2	Ажлын хэмжээ м3	Техникийн цагийн бүтээл	Гүйцэтгэх хугацаа, цаг	1.0м ³ хөрсний ажил хийх зардал /төгрөг /	Нийт зардал, төгрөг
1	Шимт хөрсөөр хучих ажлын зардал	181	72.4	109.5 цаг/м3	0.6	824	59,657.6
Нийт						59,657.6	

6.2.2 240 хүүхдийн цэцэрлэгийн биологийн нөхөн сэргээлт.

Үзүүлэлт	Нэгж	Хэмжээ
Ургамалжуулах талбайн хэмжээ	м ²	181
Үрийн норм	м ² /гр	21-24
Шаардлагатай үрийн хэмжээ /улаан ботууль/	кг	4.344
1 кг үрийн үнэ	төг	30,000.00
Нийт үрийн үнэ	төг	130,320
Нэг ажилчны нэгж хугацааны цалин, мян.төг	1өдөр/төг	50,000
Ургамалжуулах ажлыг хийж гүйцэтгэх хугацаа, хоног	хоног	7 хоног
Ургамалжуулах ажилд ажиллах хүний тоо	Хүний тоо	4
Нийт		1,530,320

Нөхөн сэргээлтийн зардлын нэгдсэн дүн.

№	Зардлын нэр	Хэмжих нэгж	Нийт ажлын хэмжээ	Нийт зардлын дүн /төг/
Техникийн нөхөн сэргээлт				
1	Шимт хөрс худалдан авах, тараах ажлын зардал	м ³	72.4	59,657.6
Биологийн нөхөн сэргээлт				
2	Зүлэгжүүлэх ажлын зардал	м ²	181	1,530,320
Нийт				1,589,977.6

6.3 DARI-1гэрээний дугаартай Нэгдүгээр багц

6.3.1 DARI-1гэрээний дугаартай Нэгдүгээр багцын техникийн нөхөн сэргээлтийн зардлын тооцоо.

№	Барилга байгууламж	Эзлэх талбайн хэмжээ			Ногоон байгууламж зүлэгжүүлэх талбай	
Техникийн нөхөн сэргээлтийн ажлын зардал.						
№	Хийгдэх ажил	Ажлын хэмжээ м3	Техникийн цагийн бүтээл	Гүйцэтгэх хугацаа, цаг	1.0м ³ хөрсний ажил хийх зардал /төгрөг /	Нийт зардал, төгрөг
1	Шимт хөрсөөр хучих ажлын зардал	8,267.095	109.5 цаг/м3	76	824	6,812,086.3
Нийт					6,812,086.3	

6.4 DARI-2 гэрээний дугаартай Хоёрдугаар багц

6.4.1 DARI-2 гэрээний дугаартай Хоёрдугаар багцын техникийн нөхөн сэргээлтийн зардлын тооцоо.

№	Барилга байгууламж	Эзлэх талбайн хэмжээ			Ногоон байгууламж зүлэгжүүлэх талбай	
Техникийн нөхөн сэргээлтийн ажлын зардал.						
№	Хийгдэх ажил	Ажлын хэмжээ м3	Техникийн цагийн бүтээл	Гүйцэтгэх хугацаа, цаг	1.0м ³ хөрсний ажил хийх зардал /төгрөг /	Нийт зардал, төгрөг
1	Шимт хөрсөөр хучих ажлын зардал	8,498.5	109.5 цаг/м3	78	824	7,002,764
Нийт					7,002,764	

6.5 DAEC гэрээний дугаартай Цахилгаан хангамж болон Холбоо харилцаа

6.5.1 DAEC гэрээний дугаартай Цахилгаан хангамж болон Холбоо харилцаа багцын техникийн нөхөн сэргээлтийн зардлын тооцоо.

№	Барилга байгууламж	Эзлэх талбайн хэмжээ			Ногоон байгууламж зүлэгжүүлэх талбай	
Техникийн нөхөн сэргээлтийн ажлын зардал.						
№	Хийгдэх ажил	Ажлын хэмжээ м3	Техникийн цагийн бүтээл	Гүйцэтгэх хугацаа, цаг	1.0м ³ хөрсний ажил хийх зардал /төгрөг /	Нийт зардал, төгрөг
1	Шимт хөрсөөр хучих ажлын зардал	7,589.12 м3	109.5 цаг/м3	69	824	6,253,435
Нийт					6,253,435	

6.6 DAFPE гэрээний дугаартай үерийн хамгаалалт

6.6.1 DAFPE гэрээний дугаартай үерийн хамгаалалтын техникийн нөхөн сэргээлтийн зардлын тооцоо.

№	Барилга байгууламж	Эзлэх талбайн хэмжээ			Ногоон байгууламж зүлэгжүүлэх талбай	
Техникийн нөхөн сэргээлтийн ажлын зардал.						
№	Хийгдэх ажил	Ажлын хэмжээ м3	Техникийн цагийн бүтээл	Гүйцэтгэх хугацаа, цаг	1.0м ³ хөрсний ажил хийх зардал /төгрөг /	Нийт зардал, төгрөг
1	Шимт хөрсөөр хучих ажлын зардал	405 м3	109.5 цаг/м3	4	824	333,720
Нийт					333,720	

6.7 ДАНР гэрээний дугаартай Дулааны станц

6.7.1 ДАНР гэрээний дугаартай Дулааны станц барих талбайн техникийн нөхөн сэргээлтийн зардлын тооцоо.

№	Зардлын нэр	Хэмжих нэгж	Нийт ажлын Хэмжээ м ³	Нэгж ажлын зардал, төгрөг	Нийт зардлын дүн, төгрөг
Техникийн нөхөн сэргээлт					
1	Шимт хөрсөөр ачих тараах ажлын зардал	м ³	2308.8 м ³	604	1,396,350
2	Шимт хөрсийг автосамосвалаар тээвэрлэх	м ³	1154.4 м ³	1096	1,096,000
3	Нийт техникийн нөхөн сэргээлтийн зардал				2,492,350
Биологийн нөхөн сэргээлт					
4	Нөмргөн ургамал тарих	га	0.3848		3,933,183
5	Олон наст ургамал тарих	га	0.3848		3,994,610
6	Нийт биологийн нөхөн сэргээлтийн зардал	га	0.71		7,927,793
7	Мониторинг /НС*0.1*0.9/				1,042,014
8	Нөхөн сэргээлтийн нийт зардал				11,462,157

Нөхөн сэргээлтийн нийт зардал нь **11 сая 462 мянга 157 төгрөг** болж байна

7 БИОЛОГИЙН ОЛОН ЯНЗ БАЙДЛЫН ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах төлөвлөгөө нь газрын тос, уул уурхай, цацраг идэвхт ашигт малтмалын ашиглалтын үлдэгдэл нөлөөлөлд өртөн нөхөн сэргэхгүй газарт биологийн олон янз байдлыг тухайн газартай экологийн хувьд төстэй нөхцөлд, өөр газарт дүйцүүлэн хамгаалах

ажлыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг гаргадаг бол энэхүү төсөл нь хотын суурьшлын бүх гэр хороолол дунд хэрэгжиж буй дэд бүтцийн чиглэлийн төсөл тул дүйцүүлэн хамгаалах төлөвлөгөөг боловсруулах шаардлагагүй төсөл болно.

8 НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

БОННУ-ний судалгааны баг Дамбадаржаа дэд төвд талбайд ажиллаж, газар ашиглалтын өнөөгийн нөхцөл байдлыг тодорхойлсон судалгааг хийсэн юм. Нүүлгэн шилжүүлэлтийн ажил хийгдэх хэрэгцээ шаардлага, газар эзэмшлийн байдлыг төслийн хүрээнд шинээр баригдах барилга байгууламж тус бүрээр авч үзвэл:

Хүснэгт 8-1. Газар эзэмшлийн нөхцөл байдал

Нийгмийн байгууламжийн нэр	Тайлбар, тодруулга	Байршил	Газар эзэмшигчийн нэр	Олгогдсон газрын хэмжээ	Газар чөлөөлөлт хийгдсэн эсэх
150 хүүхдийн цэцэрлэг	792 м ² цэцэрлэгийн барилга, 975 м ² тоглоомын талбай, 1430 м ² ногоон байгууламж, 19,900 м ² гадна зам талбай	СБД-ийн 17-р хороо	2020.09.15-ны өдрийн А/1111 тоот шийдвэрийг үндэслэн Нийслэлийн боловсролын газарт 15 жилээр эзэмшүүлэхээр 12874 тоот дугаар бүхий газрын гэрчилгээ олгогдсон	5194 м ²	Тийм
Дулааны станц		ЧД-ийн 19-р хороо	-	24000 м ²	Үгүй

Дээрх хүснэгтэд үзүүлсэн газар эзэмшилтийн судалгаанаас харахад хүүхдийн цэцэрлэг, Спорт цогцолбор зэрэг байгууламжуудыг барьж байгуулах талбайд газар чөлөөлөлтийн ажил хийгдэж дуусан, холбогдох төрийн байгууллагуудад нь газар эзэмших гэрчилгээ нь олгогдсон тул цаашид нүүлгэн шилжүүлэлт, нөхөн олговор олгох төлөвлөгөө боловсруулах шаардлагагүй төсөл болно.

Улаанбаатар хотын гэр хорооллыг хөгжүүлэх хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөр төслийн газар чөлөөлөлт, нүүлгэн шилжүүлэлтийн зөвлөх баг (Intercontinental Consultants and Technocrats Pvt.Ltd, Тэнхлэг Зууч ХХК, ICT Sain Consulting LLC) Дамбадаржаа дулааны станцыг байгуулах боломжит гурван байршил дээр тандалтын судалгааг 2020 оны 1 сарын 10-аас 22-ны хооронд гүйцэтгэсэн байна. Уг судалгаагаар Дамбадаржаа дулааны станцыг барьж байгуулах 24,000 м² талбайг чөлөөлөхөд нийт 38 айл өрхийг нүүлгэн шилжүүлэх шаардлагатай гэсэн дүгнэлт гарсан байна..

9 ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Төслийн барилгын ажлаас үүсэх тоосжилт, дуу чимээ, машин техникийн хөдөлгөөн зэрэг нь дэд төвийн хойд талд байрлах Дамбадаржаа хийдийн ном хурах, сүсэгтэн олон цуглах үйл ажиллагаанд шууд бус байдлаар саад болж болзошгүй, мөн төслийн газар шорооны ажлын явцад газрын хөрсөн доор нуугдмал байдлаар оршин байсан археологи, палеонтологийн санамсаргүй олдвор, илэрч болзошгүй зэрэг сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөг доорх хүснэгтэд нэгтгэн оруулав.

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Төслийн барилгын ажлаас үүсэх тоосжилт, дуу чимээ, машин техникийн хөдөлгөөн зэрэг нь Дамбадаржаа хийдийн ном хурах, сүсэгтэн олон цуглах үйл ажиллагаанд саад учруулах	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын материал, хаягдал шороон материал тээвэрлэх хүнд даацын машин тэрэгний тээврийн маршрутыг Дамбадаржаалин хийдийн дэргэдүүр өнгөрөхгүйгээр тогтоож өгөх Дамбадаржаалин хийдээс 500 метрээс дотогш зайд дуу чимээ ихтэй буюу тоосжилт үүсгэх газар шорооны ажил хийж гүйцэтгэх тохиолдолд тус хийдийн хурал хурдаг гол цагуудаас зөрүүлэх арга хэмжээ авах 	Барилгын ажлын талбай: DARI-1, DARI-2, DAEC, DAFPE багцууд	Барилгын ажлын төсөвт багтсан				Барилгын ажлын туршид,	Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль
		DARI-1	хамгаалалтын торон хашлага, метр.кв	200 м	5000	1,000,000		
		DARI-2		200 м	5000	1,000,000		
		DAEC		200 м	5000	1,000,000		
		DAFPE		200 м	5000	1,000,000		
Газар шорооны ажлын явцад газрын хөрсөнд нуугдмал байсан археологи, палеонтологийн санамсаргүй олдвор илэрч болзошгүй	<ul style="list-style-type: none"> Санамсаргүй олдвор илэрсэн цэгт барилгын үйл ажиллагааг нэн даруй зогсоож, тухайн дүүргийн засаг дарга, цагдаагийн болон уг асуудлыг эрхэлсэн эрдэм шинжилгээний байгууллагад нэн даруй мэдэгдэх Археологийн хүрээлэнгийн мэргэжлийн баг ажиллуулж шаардлагатай судалгаа шинжилгээ хийлгэх, шаардлагатай бол авран хамгаалах малтлага хийлгэх Монгол улсын “Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль” болон бусад холбогдох хууль тогтоомжыг мөрдөн ажиллах 	DARI-1, DARI-2, DAEC, DAFPE, ASKG-DA, DANP, багцууд	Барилгын ажлын төсөвт багтсан				Газар шорооны ажлын явцад, тухай бүрт	
Нийт дүн:			4,000,000 төгрөг					
DARI-1, DARI-2, DAEC, DAFPE багцуудад тус бүр ногдох түүх соёлын өвийг хамгаалах ажлын төсөв: / DANP буюу Дулааны станц нь хийдээс 900 метрийн зайтай учир төсөв төлөвлөөгүй /			1,000,000 төгрөг					

10 ОСОЛ, ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

БОННУ тайлангийн 7-р бүлэг буюу Эрсдэлийн үнэлгээний хүрээнд тодорхойлсон байгалийн аюул, гамшигт нөхцөл байдал болон төслийн үйл ажиллагаанаас хүний эрүүл мэнд аюулгүй байдал, байгаль орчинд үзүүлж болзошгүй осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулж энэ хэсэгт орууллаа. Энэхүү төлөвлөгөөг Дамбадаржаа дэд төвд барилгын ажил явуулах бүх багцууд мөрдөж ажиллана.

Болзошгүй аюул, осол сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
1. Байгалийн аюул, гамшигт нөхцөл байдал						
Үерийн эрсдэл	<ul style="list-style-type: none"> Барилгын түр кэмп, хөрсний овоолгыг үерт өртөхөөргүй газарт сонгож байршуулах, Шугам хоолой тавих шуудуу ухах газар шорооны ажлыг хур борооны улирлаас урьтаж хийж дуусгах Гамшгаас хамгаалах Онцгой байдлын төлөвлөгөө боловсруулж холбогдох байгууллагаар батлуулж, хэрэгжүүлэх 	Барилгын түр кэмп, хөрсний овоолго		Үйл ажиллагааны зардал багтсан	Барилгын ажлын туршид	Усны тухай хууль, Хот тосгоны төлөвлөлт, барилгажилтын норм ба дүрэм БНБД 30.01.03
Газар хөдлөлтийн аюул, эрсдэл	<ul style="list-style-type: none"> Онцгой байдлын үед гамшгаас хамгаалах арга хэмжээ авах талаарх сургалтад барилгын ажилчид, инженерүүдийг хамруулах 	Бүх багцын ажилчид, инженерүүд: DARI-1, DARI-2, DAEC, DAFPE, ASKG-DA, DAHP	600,000	600,000	Барилгын ажил эхлэхээс өмнө	Гамшгаас хамгаалах тухай хууль
	<ul style="list-style-type: none"> Газар хөдлөлтийн үед цугларах цэг тогтоож, самбар байршуулах 	Барилгын түр кэмп, ажил явагдах цэгүүд, бүх багцууд: DARI-1, DARI-2, DAEC, DAFPE, ASKG-DA, DAHP	50,000	300,000		
	<ul style="list-style-type: none"> Нийгмийн барилга байгууламж барих газрын хөрсний шинж байдлын судалгааг иж бүрнээр хийж газар хөдлөлтийн бичил мужлалын нарийвчилсан зурагт тусгах Барилга, байгууламжийн үндсэн бүтээгдэхүүний чанар, материалын орц, бүтээцэд хяналт тавих, чичирхийлэлд тэсвэрлэх чадварыг шалгах Барилга, байгууламжуудыг паспортжуулах, ашиглалтын чанар байдалд үнэлгээ өгөх 	ASKG-DA, BDSC-DA, DAHP багцууд		Барилгын зураг төсөл боловсруулах зардал багтсан	Зураг төсөл ба барилгын ажлын үе шатанд	Хот тосгоны төлөвлөлт, барилгажилтын норм ба дүрэм БНБД 30.01.03
Гал түймрийн аюул эрсдэл	<ul style="list-style-type: none"> Ажилчдын түр кэмпэд галын пункт байгуулж гал унтраах багаж төхөөрөмжөөр хангах. 	Барилгын түр кэмп, бүх багцууд: DARI-1, DARI-2, DAEC,	1,500,000	10,500,000	Барилгын ажил эхлэхээс өмнө	Гамшгаас хамгаалах тухай хууль, Галын аюулгүй байдлын тухай хууль

Болзошгүй аюул, осол сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
	<ul style="list-style-type: none"> ■ Барилгын ажилчдад тогтмол зааварчилгааа өгч ажиллах. ■ Галын болзошгүй аюул, ослын үед авах арга хэмжээний бэлтгэл, зохион байгуулалтын ажлыг “Галын аюулгүй байдлын тухай хууль”-ийн шаардлагад нийцүүлж хийх ■ Гал гарсан тохиолдолд газар авхуулахгүй унтраах анхан шатны арга хэмжээ авах, Онцгой байдлын албанд цаг алдалгүй мэдээлэх ■ Гал түймрийн аюултай тоног төхөөрөмжийг тавигдаж буй шаардлагын түвшинд стандартын дагуу тусгаарласан өрөө, ил талбайд байрлуулах ■ Цахилгаан тоног төхөөрөмжийн ашиглалтын дүрэм, стандартын шаардлага хангасан эсэхэд хяналт тавих ■ Цахилгааны байгууламж, тоног төхөөрөмжөө аянга цахилгаанаас хамгаалж буй байдалд хяналт тавих ■ Шинээр баригдах нийгмийн барилга байгууламжуудад гал түймрээс хамгаалах систем төлөвлөж өгөх 	DAFPE, ASKG-DA, DAHP				
		Барилгын түр кэмп, барилгын ажил явагдах талбай, бүх багцууд	Үйл ажиллагааны зардал багтсан		Барилгын ажлын туршид	Гамшгаас хамгаалах тухай хууль, Галын аюулгүй байдлын тухай хууль
2. Төслийн үйл ажиллагаанаас шалтгаалах осол, эрсдэл						
2.1. Газар шорооны ажил						
Шугам хоолой тавих шуудуунд хүн унах	Газар шорооны ажил идэвхтэй явагдаж буй цэгийг тойруулан хамгаалалтын хашлага татаж анхааруулах тэмдэг байрлуулах	Газар шорооны ажил явагдах бүх цэгт	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөнд заасны дагуу	Газар шорооны ажил явагдах хугацаанд		Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль MNS 4968 : 2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ерөнхий шаардлага
Газар ухах ажлын үед хөрсөнд нуралт үүсч осол гарах	Ажил эхлэхийн өмнө, ажлын явцад хэвгий хэсэг, хөрсний бүтцийг шалгах, ачааны машины даацыг тохируулах, нурах эрсдэлтэй газарт ажилчид нэвтрэхийг хориглох, хөрсийг тохирсон хэмжээнд ухах		Үйл ажиллагааны зардал багтсан			
Гинжит экскаватор газар ухах явцад осол гаргах	Машин мехнизмын бүрэн бүтэн байдлыг шалгах, машин мехнизмын ард улаан гэрэл, самбар тавих, машин мехнизмыг ашиглах явцад дохиочныг талбайд ажиллуулан бусад ажилчин орохыг хориглох	Газар шорооны ажил явагдах бүх цэгт				
Кабель, холбооны утас шугамыг хөндөж гэмтээх	Газар шорооны ажил явагдах орчинд буй шугам сүлжээний схем, зургийг сайтар судалж ажлаа төлөвлөх, инженерийн хяналт тавих	Дамбадаржаа дэд төвд одоо байгаа шугам сүлжээнүүд	Үйл ажиллагааны зардал багтсан		Барилгын ажил эхлэхээс өмнө	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль

Болзошгүй аюул, осол сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
2.2. Шугам хоолойн угсралт, суурилуулалтын ажлууд						
Гагнуурын оч үсэрч хүн гэмтэх	Зориулалтын хөдөлмөр хамгааллын хэрэгсэл өмсөх, гагнуур хийгдэж буй цэгийг хашиж хамгаалах	Холболт, угсралтын ажил явагдаж буй цэгт	Үйл ажиллагааны зардал багтсан		Шугам хоолойн угсралтын ажлын үед	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, MNS 4968 : 2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ерөнхий шаардлага
Зүсэх, бутлах ажлын үед осол гарах	ХААБ-ын стандарт журмыг мөрдөх, хамгаалах хэрэгсэл өмсөх,					
Тогонд цохиулах	ХААБ-ын стандарт журмыг мөрдөх, хамгаалах хэрэгсэл өмсөх					
2.3. Барилга угсралтын ажил						
Өндрөөс юм унаж хүн гэмтгээх	ХААБ-ын стандарт журмыг мөрдөх, хамгаалах хэрэгсэл өмсөх, барилга баригдаж буй талбайг тойруулан хамгаалалтын хашлага татаж, анхааруулах тэмдэглэгээ байршуулах, шаардлагатай тохиолдолд хамгаалалтын саравч бүхий зам төлөвлөж өгөх	Барилга угсралтын ажил явагдах бүх цэгт, ASKG-DA, DANP багцууд	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөнд заасны дагуу		Барилга угсралтын ажлын явцад	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, MNS 4968 : 2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ерөнхий шаардлага
Ачаа өргөх үед тросс тасрах	Ачаа өргөх троссын бүрэн бүтэн байдлыг шалгах, ажилчдад аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа өгөх, тросс өргөх чиглэлд хүн явуулахгүй байх					
Зүсэх, бутлах ажлын үед осол гарах	ХААБ-ын стандарт журмыг мөрдөх, хамгаалах хэрэгсэл өмсөх					
Химийн хорт ба аюултай бодис агуулаагүй барилгын материал сонгож ашиглах	Төслийн барилгын ажилд VOC зэрэг химийн нэгдлүүд, хорт ба аюултай бодис агуулсан материал хэрэглэхээс татгалзах, зайлшгүй хэрэглэх болсон тохиолдолд мэргэжлийн байгууллагаар химийн бодисын эрсдэлийн үнэлгээг хийлгэх шаардлагатай.	Барилга угсралтын ажил явагдах бүх цэгт, ASKG-DA, DANP багцууд	Үйл ажиллагааны зардал багтсан			Химийн хорт ба аюултай бодисын тухай хууль
2.4. Зам барилгын ажил						
Бетон насосны машин суурилуулахад осол гарах	Бетон зуурмагны машин ухрах, хөдлөх үед дохиочин ажиллуулах, хамгаалалтын хувцас хэрэглэл өмсөх, ажлын хувцас өмсөөгүй хүнийг талбай руу ойртуулахгүй байх	Зам барилгын ажил явагдах бүх цэгт, DARI-1 ба DARI-2, DANP багцууд	Үйл ажиллагааны зардал багтсан		Зам барилгын ажлын явцад,	Замын хөдөлгөөний аюулгүй бадслын тухай хууль Монгол Улсын Замын хөдөлгөөний дүрэм Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль,
Зам индүүдэгч, зуурмаг шахагч машин механизмууд осол гарах	Ухрах, эргэх маневрыг зөвхөн дохиочны заавраар хийх					

Болзошгүй аюул, осол сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Өндөр температуртай асфальт алдагдах, түүнд түлэгдэх	Ажилчдад аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа ажил эхлэхээс өмнө өгөх, хувийн хамгаалалтын хувцас хэрэглэл өгч хэрэглүүлэх					MNS 4968 : 2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ерөнхий шаардлага
Хучилт хийх тоног төхөөрөмж эвдрэх	Урьдчилсан төлөвлөгөө гаргах, машин механизмын бүрэн бүтэн байдлыг тогтмол хянах, шаардлагатай засвар үйлчилгээг цаг тухайд нь хийх					
Зам доогуур тавьсан ус нэвтрүүлэх хоолой бөглөрөх	Ус нэвтрүүлэх хоолойнуудыг жил бүр цэвэрлэж хуримтлагдсан хог хаягдал, хагшаасыг зайлуулж байх			Нийслэл хотын зам засвар, арчилгааны төсвөөс санхүүжнэ.	Зам ашиглалтын үед, жил бүр	Авто замын тухай хууль
2.5. Барилгын материал тээвэрлэх, ачих буулгах үйл ажиллагаа						
Барилгын ажилд ашиглагдаж буй машин явган зорчигчийг мөргөж гэмтээх буюу бусад машин тэрэгтэй мөргөлдөх	Жолооч нарыг замын хөдөлгөөний аюулгүй ажиллагааны сургалтад давтан хамруулах, аюулгүй ажиллагааны журмыг чанд мөрдүүлэх, техникийн бүрэн байдлыг тогтмол шалгах, гэр хороолол доторх замд хурдны хязгаар тогтоох	Бүх тээврийн хэрэгсэл		Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөнд заасны дагуу	Барилгын ажлын туршид	Замын хөдөлгөөний аюулгүй басдлын тухай хууль Монгол Улсын Замын хөдөлгөөний дүрэм
Барилгын материал ачиж буулгах явцад осол гарах	Ачаа өргөх троссын бүрэн бүтэн байдлыг шалгах, ажилчдад аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа өгөх, тросс өргөх чиглэлд хүн явуулахгүй байх			Үйл ажиллагааны зардал багтсан	Өдөр тутам	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, MNS 4968 : 2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ерөнхий шаардлага
Нийт дүн:			11,400,000			
Барилгын ажлын багц тус бүрт ногдох осол эрсдэлийн менежментийн зардал: (DARI-1, DARI-2, DAEC, DAFPE, ASKG-DA, DAHP багцууд)			1,900,000 (барилгын ажлын гэрээний үнийн дүнд багтсан болно)			

11 ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Чиглэл	Хог хаягдлын менежментийн арга хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг, ₮	Нийт зардал, ₮	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Удирдлага зохион байгуулалтын арга хэмжээ	1. Барилгын ажлын гэрээт гүйцэтгэгч байгууллага нь Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө боловсруулж ТУН-ээр хянуулж, хэрэгжүүлж ажиллана. 2. Сүхбаатар дүүргийн тохижилт үйлчилгээний газартай хог хаягдлын гэрээ байгуулж ажиллах	Үйл ажиллагааны төсөвт багтсан			Барилгын ажил эхлэхээс өмнө	Хог хаягдлын тухай хууль
Ахуйн хог хаягдлын менежмент	Барилгын түр кэмпэд ахуйн хатуу хог хаягдлыг түр цуглуулах цэг тогтоож, хашлага хамгаалалт хийж тэмдэгжүүлэх	6	500,000	3,000,000	Барилгын ажил эхлэхээс өмнө	Хог хаягдлын тухай хууль Ариун цэврийн тухай хууль MNS 5344 : 2011. Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага
	СБД болон ЧД-ийн ТҮК-тэй хог хаягдлыг тээвэрлэх гэрээ байгуулж цугларсан хог хаягдлыг хог хаягдлын нэгдсэн цэгт тээвэрлэн хүргэх ажлыг гүйцэтгүүлэх	112.96 тн	5,000	564,800	7 хоногт 2 удаа	
	Хог хаягдлыг замбараагүй хаях, зөвшөөрөлгүй газарт хураах, цуглуулахыг хатуу хориглох				Барилгын ажлын туршид	
	Барилгын ажил явагдаж буй газруудад зориулалтын хогийн сав байрлуулах	18	30,000	540,000		
	Барилгын түр кэмпээс үүсэх шингэн хог хаягдлыг зориулалтын саванд цуглуулж, зөвшөөрөгдсөн цэгт зайлуулж байх	6	500,000	3,000,000		
	Барилгын түр кэмгийн 00-н нүхэнд бактерийн бохирдлоос сэргийлэх био-бэлдмэл хэрэглэж, ойр орчмыг хлораминт цацлагаар тогтмол ариутгаж цэвэрлэж байх	12	200,000	2,400,000		
	Хог хаягдлын менежмент, талбайн үзлэгийг өдөр тутамд зохион байгуулж хяналт тавих	Үйл ажиллагааны төсөвт багтсан				
Барилгын хог хаягдлын менежмент	1. Барилгын хог хаягдлыг дахин ашиглах, дахин боловсруулах хэрэгцээ, төрлөөр нь ангилан ялгана. 2. Барилга, байгууламж, явган хүний зам талбай, ногоон байгууламж барих, шинэчлэх, өргөтгөх, засварлах, тоноглох, буулгахад үүсэх хог хаягдлыг бүрэн цэвэрлэж, талбайг чөлөөлнө. 3. Барилгаас үүссэн дахин боловсруулах боломжгүй хог хаягдлыг зайлуулах зөвшөөрлийг СБД ба ЧД-ийн Засаг даргаас авч, хог хаягдлын төвлөрсөн цэгт тээвэрлэн зайлуулна. 4. Барилгын хог хаягдал тээвэрлэх ажлыг тусгай зөвшөөрөл бүхий байгууллагатай гэрээ байгуулсны үндсэн дээр хийж гүйцэтгүүлнэ. 5. Барилгын хог хаягдал тээвэрлэх машиныг Аймаг, нийслэлийн нэгдсэн GPS-ийн хяналтын системд бүртгүүлсэн байх хог хаягдлыг зориулалтын цэгээс бусад газар хаяхгүй байх	Үйл ажиллагааны төсөвт багтсан			Барилгын ажлын туршид	Хог хаягдлын тухай хууль Барилгын хог хаягдлыг цэвэрлэх, цуглуулах, ангилах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, сэргээн ашиглах, устгах, булшлах журам MNS BS 5906:2015 Барилгын хог хаягдлын менежмент, ашиглалтын дүрэм

Чиглэл	Хог хаягдлын менежментийн арга хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг, ₮	Нийт зардал, ₮	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
	6. Барилгын хог хаягдал тээвэрлэх тэвштэй буюу өөрөө буулгагч тээврийн хэрэгсэл нь хог хаягдлыг гээгдэхээс хамгаалах зориулалтыг хэрэгсэлтэй, өндөрлөгөө, хашлага, бүтээлэгтэй байх					
Хаягдал шороон материалын менежмент	1. Барилгын суурь ухах ажлаас үүсэх 27,034 м ³ хаягдал шороон материалыг Цагаандавааны хог хаягдлын нэгдсэн цэгт хүргэн зайлуулах зөвшөөрлийг СБД ба ЧД-ийн захиргаанаас авч, хог хаягдлын гэрээнд тусган оруулж өгнө. 2. Хаягдал шороон материалыг их хэмжээгээр хуримтлуулалгүйгээр тухай бүрт зайлуулж байх 3. Гэрээт гүйцэтгэгч нь хаягдал шороон материалын ялгарал, овоолго, ачиж зайлуулсан тоо хэмжээний бүртгэлийг өдөр тутам хөтөлж, 7 хоног бүр ТУН-д тайлагнана.		Үйл ажиллагааны төсөвт багтсан		Барилгын ажлын туршид	Хог хаягдлын тухай хууль Барилгын хог хаягдлыг цэвэрлэх, цуглуулах, ангилах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, сэргээн ашиглах, устгах, булшлах журам
Нийт дүн				9,504,800 төгрөг		
Барилгын ажлын багц тус бүрт ногдох хог хаягдлын менежментийн зардал: (DARI-1, DARI-2, DAEC, DAFPE, ASKG-DA, DANP багцууд)				1,584,133 төгрөг (Барилгын ажлын гэрээний үнийн дүнд багтсан)		

12 ОРЧНЫ ХЯНАЛТ, ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР (ОХШХ)

Төслийн үйл ажиллагаанаас орчны агаар, ус, хөрсөнд үзүүлэх нөлөөллийг илрүүлэх, байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөний хэрэгжилт, сөрөг нөлөөллийг бууруулах талаар авсан арга хэмжээний дүнг хянаж шалгах, цаашдын үйл ажиллагааг тодотгох зорилгоор хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.

ОХШХ-т төсөл хэрэгжих газрын агаарын чанар, усны чанар, хөрсөн бүрхэвч, дуу чимээний нөлөөлөл зэрэг хяналт шинжилгээний үзүүлэлт, хэмжилт хийх, дээж авах байршил, хугацаа, давтамж, холбогдох стандарт болон эдгээр ажлыг гүйцэтгэхэд шаардагдах зардлын төсвийг тооцоолов. ОХШХ-ыг байгаль орчны мэргэжилтэн, мэргэжлийн байгууллагын тусламжтайгаар хэрэгжүүлж, хяналт тавьж, тухайн бүрд нь тайлагнан ажиллана.

Дамбдаржаа дэд төвийн барилгын ажлын үед авч хэрэгжүүлэх орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрт **12,920,000 төгрөг** зарцуулахаар тооцоо гарсан. Ингэхдээ итгэмжлэгдсэн лабораторийн шинжилгээний тарифыг үндэслэл болгов.

Хүснэгт 12-1. Лабораторийн шинжилгээний тариф

№	Шинжилгээний төрөл	Үнэ, ₮	Хэмжилт хийх хугацаа
1	Агаарын чанарын шинжилгээ (SO ₂ , NO ₂ , CO)	150000	2023 оны 5 болон 7 сард
	Дуу чимээ		
	Тоосны үзүүлэлт (PM10, PM2.5, TSP)		
2	Хөрсний ерөнхий шинжилгээ (Агрохими, Механик бүрэлдэхүүн)	22000	
	Хөрсний бохирдлын шинжилгээ (1 дээжинд 6 элемент: Ni, Cu, Cr, Cd, Pb, Zn)	25000	
	Хөрсний бактерлогийн шинжилгээ	22000	
3	Ундны усны бүрэн шинжилгээ (ерөнхий хими)	49,000	
	Усны бохирдлын шинжилгээ (1 дээжинд 6 элемент Cu, Ni, Co, Cr, Pb, Ag)	78000	
4	Хээрийн хэмжилтийн хүний томилолт бусад зардал		

Гэрээний дугаар	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Байршил	Хугацаа ба давтамж	Ажлын хэмжээ	Нэгжийн өртөг, ₮	Нийт зардал, ₮	Баримтлах стандарт ба арга, аргачлал
ASKG-DA	Агаарын чанар SO ₂ , NO ₂ , PM ₁₀ , PM _{2.5}	Барилгын ажил явагдах талбайд	Жилд 2 удаа	1 цэгт	100,000	200,000	MNS4585:2016 Агаарын чанар. Техникийн Ерөнхий Шаардлага MNS5885:2016 Агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS4990:2010 Агаарын чанар - Хот суурин газрын гадаад орчны агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS4990:2000 Ажлын байрны орчин. Эрүүл ахуйн шаардлага
	Дуу чимээ Дуу чимээний түвшин (дицибел)	Барилгын ажил явагдах талбайд	Жилд 2 удаа	1 цэгт	50,000	100,000	MNS4585:2016 Гадаад орчны дуу чимээний хүлцэх хэмжээ MNS4995:2015 Ажлын орчинд дуу чимээний давтамж болон хэлбэлзэл
	Хөрсний чанар хөрсний төлөв, элэгдэл эвдрэлийн нөхцөл, ялзмаг %, рН, давсжилт, чийгшилт, физик шинж чанар, органик бодис, нийт азот, карбонат, Са, Mg, P ₂ O ₅ , K ₂ O, хүнд металлын үзүүлэлтүүд	Барилгын ажлын талбай, ажилчдын түр кэмп	Жилд 2 удаа	1 цэгт	100,000	200,000	MNS 5850:2008 Хөрсний чанар. Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
	Ундны усны чанар Усны физик химийн шинж чанар, хүнд металлын бохирдлын шинжилгээ: Pb, Cr, Cd, Zn, Ni, Cu	Ус авч ашиглаж буй ойролцоох худаг	Жилд 2 удаа	1 цэгт	120,000	240,000	MNS0900:2018 Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар аюулгүй байдлын үнэлгээ
	Эрүүл ахуйн хяналт шинжилгээ Хог хаягдлын цэг, ажилчдын 00, амрах байр, ажлын орчин нөхцөлд хяналт хийх	Ажилчдын түр кэмп, барилгын ажлын талбай, хог хаягдлын цэг	Жилд 2 удаа	1 цэгт	200,000	400,000	MNS 4968:2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа эрүүл ахуй. Үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаанд тавих ерөнхий шаардлага. MNS 5344 : 2011 Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага Эрүүл ахуйн тухай хууль
ASKG-DA багцын орчны хяналт шинжилгээний ажлын нийт төсөв:						1,140,000 төгрөг	

Гэрээний дугаар	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Байршил	Хугацаа ба давтамж	Ажлын хэмжээ	Нэгжийн өртөг, ₮	Нийт зардал, ₮	Баримтлах стандарт ба арга, аргачлал
DARI-1	Агаарын чанар SO ₂ , NO ₂ , PM ₁₀ , PM _{2.5}	Барилгын ажил явагдах талбайд	Жилд 2 удаа	3 цэгт	100,000	600,000	MNS4585:2016 Агаарын чанар. Техникийн Ерөнхий Шаардлага MNS5885:2016 Агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS4990:2010 Агаарын чанар - Хот суурин газрын гадаад орчны агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS4990:2000 Ажлын байрны орчин. Эрүүл ахуйн шаардлага
	Дуу чимээ Дуу чимээний түвшин (дицибел)	Барилгын ажил явагдах талбайд	Жилд 2 удаа	3 цэгт	50,000	300,000	MNS4585:2016 Гадаад орчны дуу чимээний хүлцэх хэмжээ MNS4995:2015 Ажлын орчинд дуу чимээний давтамж болон хэлбэлзэл
	Хөрсний чанар хөрсний төлөв, элэгдэл эвдрэлийн нөхцөл, ялзмаг %, рН, давсжилт, чийгшилт, физик шинж чанар, органик бодис, нийт азот, карбонат, Са, Mg, P ₂ O ₅ , K ₂ O, хүнд металлын үзүүлэлтүүд	Барилгын ажлын талбай, ажилчдын түр кэмп	Жилд 2 удаа	3 цэгт	100,000	600,000	MNS 5850:2008 Хөрсний чанар. Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
	Ундны усны чанар Усны физик химийн шинж чанар, хүнд металлын бохирдлын шинжилгээ: Pb, Cr, Cd, Zn, Ni, Cu	Ус авч ашиглаж буй ойролцоох худаг	Жилд 2 удаа	1 цэгт	120,000	240,000	MNS0900:2018 Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар аюулгүй байдлын үнэлгээ
	Эрүүл ахуйн хяналт шинжилгээ Хог хаягдлын цэг, ажилчдын 00, амрах байр, ажлын орчин нөхцөлд хяналт хийх	Ажилчдын түр кэмп, барилгын ажлын талбай, хог хаягдлын цэг	Жилд 2 удаа	1 цэгт	200,000	400,000	MNS 4968:2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа эрүүл ахуй. Үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаанд тавих ерөнхий шаардлага. MNS 5344 : 2011 Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага Эрүүл ахуйн тухай хууль
DARI-1 багцын орчны хяналт шинжилгээний ажлын нийт төсөв:						2,140,000 төгрөг	

Гэрээний дугаар	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Байршил	Хугацаа ба давтамж	Ажлын хэмжээ	Нэгжийн өртөг, ₮	Нийт зардал, ₮	Баримтлах стандарт ба арга, аргачлал
DARI-2	Агаарын чанар SO ₂ , NO ₂ , PM ₁₀ , PM _{2.5}	Барилгын ажил явагдах талбайд	Жилд 2 удаа	3 цэгт	100,000	600,000	MNS4585:2016 Агаарын чанар. Техникийн Ерөнхий Шаардлага MNS5885:2016 Агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS4990:2010 Агаарын чанар - Хот суурин газрын гадаад орчны агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS4990:2000 Ажлын байрны орчин. Эрүүл ахуйн шаардлага
	Дуу чимээ Дуу чимээний түвшин (дицибел)	Барилгын ажил явагдах талбайд	Жилд 2 удаа	3 цэгт	50,000	300,000	MNS4585:2016 Гадаад орчны дуу чимээний хүлцэх хэмжээ MNS4995:2015 Ажлын орчинд дуу чимээний давтамж болон хэлбэлзэл
	Хөрсний чанар хөрсний төлөв, элэгдэл эвдрэлийн нөхцөл, ялзмаг %, рН, давсжилт, чийгшилт, физик шинж чанар, органик бодис, нийт азот, карбонат, Са, Mg, P ₂ O ₅ , K ₂ O, хүнд металлын үзүүлэлтүүд	Барилгын ажлын талбай, ажилчдын түр кэмп	Жилд 2 удаа	3 цэгт	100,000	600,000	MNS 5850:2008 Хөрсний чанар. Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
	Ундны усны чанар Усны физик химийн шинж чанар, хүнд металлын бохирдлын шинжилгээ: Pb, Cr, Cd, Zn, Ni, Cu	Ус авч ашиглаж буй ойролцоох худаг	Жилд 2 удаа	1 цэгт	120,000	240,000	MNS0900:2018 Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар аюулгүй байдлын үнэлгээ
	Эрүүл ахуйн хяналт шинжилгээ Хог хаягдлын цэг, ажилчдын 00, амрах байр, ажлын орчин нөхцөлд хяналт хийх	Ажилчдын түр кэмп, барилгын ажлын талбай, хог хаягдлын цэг	Жилд 2 удаа	1 цэгт	200,000	400,000	MNS 4968:2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа эрүүл ахуй. Үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаанд тавих ерөнхий шаардлага. MNS 5344 : 2011 Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага Эрүүл ахуйн тухай хууль
DARI-2 багцын орчны хяналт шинжилгээний ажлын нийт төсөв:						2,140,000 төгрөг	

Гэрээний дугаар	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Байршил	Хугацаа ба давтамж	Ажлын хэмжээ	Нэгжийн өртөг, ₮	Нийт зардал, ₮	Баримтлах стандарт ба арга, аргачлал
ДАЕС	Агаарын чанар SO ₂ , NO ₂ , PM ₁₀ , PM _{2.5}	Барилгын ажил явагдах талбайд	Жилд 2 удаа	2 цэгт	100,000	400,000	MNS4585:2016 Агаарын чанар. Техникийн Ерөнхий Шаардлага MNS5885:2016 Агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS4990:2010 Агаарын чанар - Хот суурин газрын гадаад орчны агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS4990:2000 Ажлын байрны орчин. Эрүүл ахуйн шаардлага
	Дуу чимээ Дуу чимээний түвшин (дицибел)	Барилгын ажил явагдах талбайд	Жилд 2 удаа	2 цэгт	50,000	200,000	MNS4585:2016 Гадаад орчны дуу чимээний хүлцэх хэмжээ MNS4995:2015 Ажлын орчинд дуу чимээний давтамж болон хэлбэлзэл
	Хөрсний чанар хөрсний төлөв, элэгдэл эвдрэлийн нөхцөл, ялзмаг %, рН, давсжилт, чийгшилт, физик шинж чанар, органик бодис, нийт азот, карбонат, Са, Mg, P ₂ O ₅ , K ₂ O, хүнд металлын үзүүлэлтүүд	Барилгын ажлын талбай, ажилчдын түр кэмп	Жилд 2 удаа	2 цэгт	100,000	400,000	MNS 5850:2008 Хөрсний чанар. Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
	Ундны усны чанар Усны физик химийн шинж чанар, хүнд металлын бохирдлын шинжилгээ: Pb, Cr, Cd, Zn, Ni, Cu	Ус авч ашиглаж буй ойролцоох худаг	Жилд 2 удаа	1 цэгт	120,000	240,000	MNS0900:2018 Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар аюулгүй байдлын үнэлгээ
	Эрүүл ахуйн хяналт шинжилгээ Хог хаягдлын цэг, ажилчдын 00, амрах байр, ажлын орчин нөхцөлд хяналт хийх	Ажилчдын түр кэмп, барилгын ажлын талбай, хог хаягдлын цэг	Жилд 2 удаа	1 цэгт	200,000	400,000	MNS 4968:2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа эрүүл ахуй. Үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаанд тавих ерөнхий шаардлага. MNS 5344 : 2011 Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага Эрүүл ахуйн тухай хууль
ДАЕС багцын орчны хяналт шинжилгээний ажлын нийт төсөв:						1,640,000 төгрөг	

Гэрээний дугаар	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Байршил	Хугацаа ба давтамж	Ажлын хэмжээ	Нэгжийн өртөг, ₮	Нийт зардал, ₮	Баримтлах стандарт ба арга, аргачлал
DAFPE	Агаарын чанар SO ₂ , NO ₂ , PM ₁₀ , PM _{2.5}	Барилгын ажил явагдах талбайд	Жилд 2 удаа	2 цэгт	100,000	400,000	MNS4585:2016 Агаарын чанар. Техникийн Ерөнхий Шаардлага MNS5885:2016 Агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS4990:2010 Агаарын чанар - Хот суурин газрын гадаад орчны агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS4990:2000 Ажлын байрны орчин. Эрүүл ахуйн шаардлага
	Дуу чимээ Дуу чимээний түвшин (дицибел)	Барилгын ажил явагдах талбайд	Жилд 2 удаа	2 цэгт	50,000	200,000	MNS4585:2016 Гадаад орчны дуу чимээний хүлцэх хэмжээ MNS4995:2015 Ажлын орчинд дуу чимээний давтамж болон хэлбэлзэл
	Хөрсний чанар хөрсний төлөв, элэгдэл эвдрэлийн нөхцөл, ялзмаг %, рН, давсжилт, чийгшилт, физик шинж чанар, органик бодис, нийт азот, карбонат, Са, Mg, P ₂ O ₅ , K ₂ O, хүнд металлын үзүүлэлтүүд	Барилгын ажлын талбай, ажилчдын түр кэмп	Жилд 2 удаа	2 цэгт	100,000	400,000	MNS 5850:2008 Хөрсний чанар. Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
	Ундны усны чанар Усны физик химийн шинж чанар, хүнд металлын бохирдлын шинжилгээ: Pb, Cr, Cd, Zn, Ni, Cu	Ус авч ашиглаж буй ойролцоох худаг	Жилд 2 удаа	1 цэгт	120,000	240,000	MNS0900:2018 Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар аюулгүй байдлын үнэлгээ
	Эрүүл ахуйн хяналт шинжилгээ Хог хаягдлын цэг, ажилчдын 00, амрах байр, ажлын орчин нөхцөлд хяналт хийх	Ажилчдын түр кэмп, барилгын ажлын талбай, хог хаягдлын цэг	Жилд 2 удаа	1 цэгт	200,000	400,000	MNS 4968:2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа эрүүл ахуй. Үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаанд тавих ерөнхий шаардлага. MNS 5344 : 2011 Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага Эрүүл ахуйн тухай хууль
DAFPE багцын орчны хяналт шинжилгээний ажлын нийт төсөв:						1,640,000 төгрөг	

Гэрээний дугаар	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Байршил	Хугацаа ба давтамж	Ажлын хэмжээ	Нэгжийн өртөг, ₮	Нийт зардал, ₮	Баримтлах стандарт ба арга, аргачлал
ДАНР	Агаарын чанар SO ₂ , NO ₂ , PM ₁₀ , PM _{2.5}	Барилгын ажил явагдах талбайд	Жилд 2 удаа	2 цэгт	100,000	400,000	MNS4585:2016 Агаарын чанар. Техникийн Ерөнхий Шаардлага MNS5885:2016 Агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS4990:2010 Агаарын чанар - Хот суурин газрын гадаад орчны агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS4990:2000 Ажлын байрны орчин. Эрүүл ахуйн шаардлага
	Дуу чимээ Дуу чимээний түвшин (дицибел)	Барилгын ажил явагдах талбайд	Жилд 2 удаа	2 цэгт	50,000	200,000	MNS4585:2016 Гадаад орчны дуу чимээний хүлцэх хэмжээ MNS4995:2015 Ажлын орчинд дуу чимээний давтамж болон хэлбэлзэл
	Хөрсний чанар хөрсний төлөв, элэгдэл эвдрэлийн нөхцөл, ялзмаг %, рН, давсжилт, чийгшилт, физик шинж чанар, органик бодис, нийт азот, карбонат, Са, Mg, P ₂ O ₅ , K ₂ O, хүнд металлын үзүүлэлтүүд	Барилгын ажлын талбай, ажилчдын түр кэмп	Жилд 2 удаа	2 цэгт	100,000	400,000	MNS 5850:2008 Хөрсний чанар. Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
	Ундны усны чанар Усны физик химийн шинж чанар, хүнд металлын бохирдлын шинжилгээ: Pb, Cr, Cd, Zn, Ni, Cu	Ус авч ашиглаж буй ойролцоох худаг	Жилд 2 удаа	2 цэгт	120,000	480,000	MNS0900:2018 Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар аюулгүй байдлын үнэлгээ
	Эрүүл ахуйн хяналт шинжилгээ Хог хаягдлын цэг, ажилчдын 00, амрах байр, ажлын орчин нөхцөлд хяналт хийх	Ажилчдын түр кэмп, барилгын ажлын талбай, хог хаягдлын цэг	Жилд 2 удаа	1 цэгт	200,000	1,600,000	MNS 4968:2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа эрүүл ахуй. Үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаанд тавих ерөнхий шаардлага. MNS 5344 : 2011 Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага Эрүүл ахуйн тухай хууль
ДАНР багцын орчны хяналт шинжилгээний ажлын нийт төсөв:						3,080,000 төгрөг	

13 БОМТ, ТҮҮНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ ОРОЛЦОГЧ, СОНИРХОГЧ ТАЛУУДАД ТАЙЛАГНАХ, ХЭЛЭЛЦҮҮЛЭХ ХУВААРЬ

Төсөл хэрэгжүүлэгч нь 2023 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулж, БОАЖЯ-аар батлуулах үүрэгтэй. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн тайланг 2023 оны 11 дүгээр сарын 1 өдрийн дотор БОАЖЯ-нд хүргүүлнэ. БОАЖЯ нь байгалцць орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн тайланг хүлээж авч, түүний биелэлтийг шалгаж, дүгнэлт гаргана.

Хүснэгт 13-1 . БОМТ хэрэгжилтийг оролцогч, сонирхогч талуудад тайлагнах, хэлэлцүүлэх хуваарь.

БОМТ-ний хэрэгжилтийг тайлагнах, хэлэлцүүлэх байгууллагууд	Тайлагнах, хэлэлцүүлэх хэлбэр	Мэдээллийн агуулга	Хугацааны тов	Хэлэлцүүлгээр санал авах чиглэл	Зохион байгуулах газар
БОАЖЯ	Тухайн жилийн БОМТ г бэлтгэх хүргүүлэх	Тухайн онд хийгдэх ажлууд, хэрэгжүүлэх БО-ыг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөлт	Өмнөх оны 12-р сарын 30-ний дотор	Тухайн жилийн БОМТ дээр шинжээчийн санал шүүмжийг авч, тусган оруулах	Төслийн Удирдах Нэгж
	Тухайн жилийн БОМТ г хянуулж, батлуулах	Баталгаажих нүүр хуудасны загварын дагуу (БОМТ журмын 1-р хавсралт)	Тухайн оны 3-р сарын 31-ний дотор		Төслийн Удирдах Нэгж
	Тухайн жилийн БОМТ ний биелэлтийн тайланг хүргүүлэх	БОМТ-ний биелэлт, үр дүн	Тухайн оны 11-р сарын 1-ний дотор	Тухайн жилийн БОМТ-н биелэлтийн тайланд ажлын хэсгийн санал шүүмжийг авч, тусган оруулах	Төслийн Удирдах Нэгж
Нийслэлийн Байгаль Орчны Газар	БОМТ-ний биелэлтийг газар дээр нь шалгаж, дүгнэлт гаргах	БОМТ-ний биелэлтийг хүлээж авах дүгнэх хуудас (БОМТ журмын 4-р хавсралт)	Тухайн оны 11-р сарын 30-ний дотор		Төслийн Удирдах Нэгж
Төсөл хэрэгжиж буй ЧД-н 19 хороо болон СБД-н 16,17,18-р хороодын захиргаа, ИНХ, оршин суугчид	Олон нийтийн уулзалт, хэлэлцүүлэг зохион байгуулах	БОМТ-ний биелэлтийг олон нийтэд мэдээлэх, танилцуулах	Жилд 1 удаа	БО-ны нөлөөлөл, БОМТ н хэрэгжилтийн талаарх олон нийтийн санал, шүүмжийг хүлээн авч ажлын төлөвлөлт, зохион байгуулалтад тусгах	Төслийн Удирдах Нэгж

14 УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ, ОРОЛЦОГЧ ТАЛУУДАД МЭДЭЭЛЭЛ ӨГӨХ, ТАЙЛАГНАХ, ХЭЛЭЛЦҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭ

Хүснэгт 14-1. Удирдлага зохион байгуулалт, оролцогч талуудад мэдээлэл өгөх, тайлагнах, хэлэлцүүлэх арга хэмжээ.

УБХХОДХ 2-р үе шатанд хэрэгжиж буй “Дамбадаржаа дэд төв” төслийн БОМТ 2023 тайлангийн “Удирдлага зохион байгуулалтын менежмент”-ийг доор авч үзэв.			
Баянхошуу нийгмийн барилга байгууламж барих төслийн барилгын ажлын явцад:			
1. ТУА –ийн байгаль орчин, нийгмийн мэргэжилтэн нь байгаль орчин, хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, нийгмийн асуудлыг бүхэлд нь хариуцдаг ба дэд төслүүдийн гүйцэтгэгч, БО, нийгэм, хөдөлмөрийн аюулгүй байдлын зөвлөх байгууллагууд, тэдгээрийн хүмүүстэй харилцах ажлыг хариуцаж, ТУА зохицуулагч, төрийн захиргааны байгууллага, АХБ-ны хүмүүст ажлын явц, үр дүнг танилцуулж, хүргэх, батлуулах ажлыг хариуцдаг.			
2. Гэрээт гүйцэтгэгч байгууллагуудын байгаль орчны мэргэжилтнүүд нь БОМТ-ний хэрэгжилтэд хяналт тавих, сургалт зохион байгуулах, талбайн мониторингийн ажлыг хийж гүйцэтгэх, ажлын үр дүнг ТУА-д тайлагнах зэрэг чиг үүрэгтэй ажиллана.			
3. Байгаль орчны хөндлөнгийн хяналтын байгууллага талбайд ажиллах, ТУА-д зөвлөгөө өгөх, туслах ажлыг гүйцэтгэнэ.			
4. УБХХОДХ хэрэгжүүлэгч нь барилгын гүйцэтгэгч нараас БОМТ биелэлтийн тайланг тухайн оны 09 дүгээр сарын 25-ний дотор хүлээн авна.			
Албан тушаал	ТУА-ийн Байгаль орчны мэргэжилтэн	Хаяг	Улаанбаатар хотын хөрөнгө оруулалтыг дэмжих хөтөлбөр төслийн байр
Нэр	З.Мөнх-Оргил	Утас	976 (70003099)
Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээ			
Байгаль орчныг хамгаалах, Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээний тухай хуулийн дагуу төсөл хэрэгжүүлэгч нь төслийн байгаль орчны нөлөөллийн ерөнхий үнэлгээг төрийн захиргааны байгууллагаар хийлгэж, байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээг тусгай зөшөөрөл бүхий байгууллагаар хийлгэж ажиллана. Баянхошуу нийгмийн барилга байгууламж барих төслийн байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээ, 2021 он, Эс И Си ХХК			
Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө, биелэлт:			
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ БОЛОВСРУУЛАХ, ХЯНАН БАТЛАХ, ТАЙЛАГНАХ ЖУРАМ “3.3.Төсөл хэрэгжүүлэгчээс тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн тайланг хүлээж авсан аймаг, НБОГ түүний биелэлтийг шалгаж, дүгнэлт гаргах ажлын хэсгийг аймаг, нийслэлийн Засаг даргын захирамжаар байгуулж, ажилуулан дүгнэлтийг 12 дугаар сарын 1-ний дотор гаргуулах ба уг ажлын хэсэгт аймаг нийслэлийн Засаг даргын тамгын газрын хөгжлийн бодлогын хэлтэс, байгаль орчны газар, мэргэжлийн хяналтын газар, сав газрын захиргаа, сум, дүүргийн Засаг даргын тамгын газрын төлөөлөл, байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч, байгаль хамгаалагч, газрын даамал орно” гэж заасан.			
– УБХХОДХ хэрэгжүүлэгч нь барилгын гүйцэтгэгч нараас БОМТ биелэлтийг тухайн оны 10 дугаар сарын 1-ний дотор хүлээн авна.			
– УБХХОДХ хэрэгжүүлэгч бүх гүйцэтгэгчийн БОМТ биелэлтийн тайланг “НБОГ”-т жил бүр 11 дүгээр сард хүргүүлж, биелэлтийг дүгнүүлж ажиллана.			
– УБХХОДХ хэрэгжүүлэгч нь бүх гүйцэтгэгчийн дараа жилийн БОМТ –ийн төлөвлөгөөг “БОАЖЯ”-д жил бүр 12 дугаар сард хүргүүлж, батлуулан, төлөвлөгөөг гүйцэтгэгч нарт танилцуулж, төлөвлөгөөний дагуу ажлын биелэлт явагдах байдалд хяналт тавьж, шаардлага ажиллана.			

Гүйцэтгэгч.Багц
ASKG-DA гэрээний дугаартай 240 хүүхдийн цэцэрлэг
DARI-1 гэрээний дугаартай нэгдүгээр багц
DARI-2 гэрээний дугаартай хоёрдугаар багц
DAEC гэрээний дугаартай Цахилгаан хангамж болон Холбоо харилцаа
DAFPE гэрээний дугаартай үерийн хамгаалалт
DAHП гэрээний дугаартай Дулааны станц